

**BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR ETKİNLİKLERİNİN ORTAOKUL
GÖRSEL SANATLAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÖĞRENME
ALANLARINA ETKİSİ**

Süheda Karapınar

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
UYGULAMALI SANATLAR ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

EYLÜL, 2019

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 12 (on iki) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Süheda

Soyadı : KARAPINAR

Bölümü : Mesleki Resim-İş Bölümü

İmza :

Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Ortaokul Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı Öğrenme Alanlarına Etkisi

İngilizce Adı : Effects of Certain Days and Weeks Activities on Secondary School Visual Arts Curriculum Learning Areas

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Süheda Karapınar

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Süheda Karapınar tarafından hazırlanan “Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Ortaokul Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı Öğrenme Alanlarına Etkisi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Uygulamalı Sanatlar Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç. Dr. Kafiye Özlem ALP

Görsel Sanatlar Anabilim Dalı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Başkan: Doç. Dr. Gülgün BANGİR ALPAN

Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Prof. Dr. Melda ÖZDEMİR

El Sanatları Anabilim Dalı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 20/09/2019

Bu tezin Uygulamalı Sanatlar Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

**BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR ETKİNLİKLERİNİN ORTAOKUL
GÖRSEL SANATLAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÖĞRENME
ALANLARINA ETKİSİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Süheda Karapınar
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Eylül, 2019

ÖZ

Görsel sanatlar dersinin amaçları doğrultusunda, belirli gün ve haftalar kutlamalarında yapılan etkinliklerin dersin öğrenme alanlarına nasıl bir etkisinin olduğunun belirlenmesi, hem görsel sanatlar dersinin etkililiğinin artırılması, hem de belirli gün ve haftalar etkinliklerinin geliştirilmesi için farkındalık yaratabilecek bir unsur olarak görülmektedir. Bu kapsamda yapılan çalışma ile ortaokul görsel sanatlar dersi programında belirli gün ve haftalar etkinliklerinin öğrenme alanlarına etkisine ilişkin öğretmen görüşlerinin neler olduğunun tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada gerekli bilgi ve verilerin elde edilmesi için betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu doğrultuda, belirli gün ve haftalarda yapılan etkinliklerin, Ortaokul Görsel Sanatlar Dersinde “görsel iletişim ve biçimlendirme”, “kültürel miras” ve “sanat eleştirisi ve estetik” öğrenme alanlarına ve öğrenme becerilerine etkisini belirlemek amacıyla, 45 ortaokul görsel sanatlar öğretmeninden oluşan çalışma grubuna konu ile ilgili araştırmacı tarafından hazırlanmış bir anket yöneltilmiş ve anketten elde edilen verilerin analizi sonucunda; katılımcıların en çok katıldığı ilk üç ifadenin “Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerine not gayesi güderek katılır”, “Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerine isteklidirler” ile “Öğrenciler sanatla ilişkili olarak etkinliklerdeki çalışmaların estetik değerlerini tartışabilir”

maddelerinin olduğu, katılımcıların en az katıldığı ilk üç maddenin ise “Belirli gün ve haftalar etkinlikleri konunun anlam ve önemini yorumlamada pekiştiricidir”, “Belirli gün ve haftalar çalışmaları farklı materyalleri birleştirerek çalışma yapmaya teşvik edicidir” ile “Görsel sanatlar dersindeki belirli gün ve haftalar etkinlikleri ‘kültürel miras’ öğrenme alanlarını olumlu etkiler” maddelerinin olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, öğretmenlerin ortaokullardaki görsel sanatlar programında yer alan “görsel iletişim ve biçimlendirme”, “kültürel miras” ile “sanat eleştirisi ve estetik” öğrenme alanına etkisine ilişkin öğrenciler hakkındaki görüşlerinin de olumlu olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Görsel Sanatlar, Belirli Gün ve Haftalar, Görsel Sanatlar Öğrenme Alanları, Öğretmen Görüşleri

Sayfa Adedi : 92

Danışman : Doç. Dr. Kafiye Özlem Alp

**EFFECTS OF CERTAIN DAYS AND WEEKS ACTIVITIES ON
SECONDARY SCHOOL VISUAL ARTS CURRICULUM LEARNING
AREAS**

(M.S Thesis)

Süheda Karapınar

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

September, 2019

ABSTRACT

For the purposes of the visual arts course, it is seen as an element that can create awareness for the effectiveness of the visual arts course and the development of certain days and weeks activities. With this study, it was aimed to determine the opinions of teachers about the effect of certain days and weeks activities on learning areas in the secondary school visual arts curriculum. Descriptive research method was used to obtain the necessary information and data. In this direction, in order to determine the impact on learning areas and learning skills the activities carried out on certain days and weeks, Secondary School Visual Arts Course “visual communication and formatting”, “cultural heritage” ve “art criticism and aesthetics”, 45 secondary school visual arts teachers were asked a questionnaire prepared by the researcher about the subject and as a result of the analysis of the data obtained from the survey; is determined to be the items of the top three statements that participants, “Students participate in specific days and weeks activities”, “Students are willing to attend certain days and weeks” and “Students will be able to discuss the aesthetic values of the works in the activities related to art” substances, the first three items with the lowest number of participants, “Certain days and weeks events reinforce the meaning and significance of the location”, “Certain days and weeks are encouraged to

work by combining different materials” and “Certain days and weeks of activities in the visual arts class positively affect ‘cultural heritage’ learning areas”. In addition, it was also found that the students’ opinions about the effect on learning area were positive. teachers in the visual arts program in secondary schools “visual communication and formatting”, “cultural heritage” and “art criticism and aesthetics”.

Anahtar Concepts : Visual Arts, Specific Days and Weeks, Visual Arts Learning Areas, Teacher Opinions.

Page Number : 92

Supervisor : Associate Professor Kafiye Özlem Alp

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI	iii
ÖZ	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ	xi
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.1.1. Araştırmanın Problemi.....	3
1.1.2. Alt Problemler.....	4
1.2. Araştırmanın Amacı.....	4
1.3. Araştırmanın Önemi.....	5
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	6
1.5. İlgili Araştırmalar.....	6
1.5.1. Görsel Sanatlar ile ilgili Yapılan Çalışmalar	7
1.5.2. Belirli Gün ve Haftalarla İlgili Çalışmalar	8
BÖLÜM II	10
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	10
2.1. Görsel Sanatlar Eğitimi.....	10

2.1.1. Eğitim.....	10
2.1.2. Sanat ve Sanat Eğitimi.....	15
2.1.3. Görsel Sanatlar Eğitiminin Amaçları ve Önemi.....	17
2.1.4. Görsel Sanatlar Öğretim Programı ve Öğrenme Alanları.....	20
2.1.4.1. Görsel İletişim ve Biçimlendirme.....	23
2.1.4.2. Kültürel Miras.....	24
2.1.4.3. Sanat Eleştirisi ve Estetik.....	25
2.1.5. Görsel Sanatların Eğitime Katkısı.....	25
2.1.5.1. Görsel Sanatlar Eğitiminin Bireysel ve Toplumsal Katkısı.....	29
2.1.5.2. Görsel Sanatlar Eğitimi ve Milli Değerler.....	31
2.1.6. Ders Dışı Etkinlikler.....	33
2.1.6.1. Ders Dışı Etkinliklerin Amacı ve Önemi.....	35
2.1.6.2. Ders Dışı Etkinliklerin İçeriği.....	38
2.1.6.3. Ders Dışı Etkinliklerin Eğitimdeki Önemi.....	39
2.2. Belirli Gün ve Haftalar.....	41
2.2.1. Belirli Gün ve Haftaların Tarihsel Gelişimi.....	42
2.2.2. Belirli Gün ve Haftaların Amaçları.....	48
2.2.3. Belirli Gün ve Haftaların İçeriği.....	50
2.2.4. Belirli Gün ve Haftalarda Düzenlenen Etkinliklerin Hedefi.....	52
2.2.5. Belirli Gün ve Haftaların Öğrenciler İçin Önemi.....	53
2.2.6. Belirli Gün ve Haftalarda Düzenlenen Etkinliklerde Öğretmenlerin Rol ve Sorumlulukları.....	55
BÖLÜM III.....	56
YÖNTEM.....	56
3.1. Araştırmanın Modeli.....	56
3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu.....	57
3.3. Veri Toplama Araçları.....	58

3.4. Veri Analizi.....	59
BÖLÜM IV	60
BULGULAR.....	60
4.1. Araştırmanın Alt Amaçlarına Yönelik Bulgular.....	60
4.2.1 Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Ortaokullardaki Görsel Sanatlar Programında Yer Alan “Görsel İletişim ve Biçimlendirme” Öğrenme Alanına Etkisine İlişkin Öğretmen Görüşleri İle İlgili Bilgiler	62
4.2.2. Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Ortaokul Görsel Sanatlar Programında Yer Alan “Kültürel Miras” Öğrenme Alanına Etkisine İlişkin Öğretmen Görüşleri	64
4.2.3. Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Ortaokullardaki Görsel Sanatlar Programında Yer Alan “Sanat Eleştirisi ve Estetik” Öğrenme Alanına Etkisine İlişkin Öğretmen Görüşleri ile İlgili Bilgiler	66
4.2.4. Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Ortaokul Görsel Sanatlar Dersi Programındaki Etkisine İlişkin Genel Öğretmen Görüşleri.....	68
BÖLÜM V.....	71
KAYNAKLAR	76
EKLER.....	84

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.1 Katılımcıların Demografik Özellikleri.....	57
Tablo 3.2. Araştırma Anketinin Güvenilirliği.....	59
Tablo 4.1 Araştırma Anketinin Frekans Analizi.....	60
Tablo 4.2 1. Alt Amaç Olan Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Ortaokul Görsel Sanatlar Programında Yer Alan “Görsel İletişim ve Biçimlendirme” Öğrenme Alanına Etkisine İlişkin Bulgular.....	63
Tablo 4.3 2. Alt Amaç Olan Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Ortaokullardaki Görsel Sanatlar Programında Yer Alan “Kültürel Miras” Öğrenme Alanına Etkisine İlişkin Bulgular.....	65
Tablo 4.4 3. Alt Amaç Olan Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Ortaokul Görsel Sanatlar Programında Yer Alan “Sanat Eleştirisi ve Estetik” Öğrenme Alanına Etkisine İlişkin Bulgular.....	67
Tablo 4.5 4. Alt Amaç Olan Belirli gün ve haftalar kutlamalarının Görsel Sanatlar dersi öğrenme alanlarının öğrencilerdeki etkisine ilişkin öğretmen görüşleri.....	69

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, araştırmanın amacı ve araştırmanın önemi konusunda bilgiler verilmektedir.

1.1. Problem Durumu

Eğitim sistemi ile alakalı yapılan programlı etkinlikler, önceden oluşturulmuş amaçları gerçekleştirmek ve hedefleri yerine getirmek içindir (Şişman, 2007, s. 19). Hem bireysel hem de toplumsal kalkınmanın ana unsurlarından sayılan eğitim, çocuğun yaşadığı çevreye verimli bir şekilde kazandırılmasını (Karaman, 2000, s. 1) ve onları zamanın şartlarını kavrayacak biçimde hazırlamayı amaçlamaktadır. Eğitim kurumları, bu hedefleri gerçekleştirirken, her faaliyeti belirli bir plan ve program kapsamında yapmak zorundadır. Bu sebeple, eğitim öğretim plan ve programları, öğrencilere edindirilmek istenen davranışların ana hatlarını meydana getirmesi açısından önem göstermektedir (Gültekin, 2007, s. 72). Eğitim aşamalarında, çocuk hayatını sürdürdüğü çevrenin değerlerini kazanmak, ondan beklenen davranış değişikliklerine sahip olması gerekmektedir (Çilenti, 1991, s. 13).

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun birinci bölümünde Türk Milli Eğitiminin genel amacı;

“...Türk Milletinin milli, ahlaki, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan... beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı bir şekilde gelişmiş... yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler yetiştirmek... Türk Milletinin bütün fertlerini, ilgi istidat ve kabiliyetleri

yönünde geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak....” olarak belirtilmektedir.

Günümüz bilgi toplumlarında bireyler bilgilerle donatılırken, kendi yeteneklerinin farkında olan, kendini her türlü ifade edebilen, değerlerini bilen, kendine ve topluma saygılı, sosyal ve sanatsal yönü ile güçlü insanlar yetiştirmenin önemi daha çok anlaşılmaya başlanmıştır. Sanat eğitimi; kişinin kabiliyetini, yaratıcılığını ve bilgisini sergilemeye olanak tanınmasının yanında, gözle görülmeyen olguları da anlamasını, objeler arasında alaka oluşturmasını, uyumlu, sürekli ve özgün yorumlamasını sağlar. Sanat eğitimi sayesinde öğrenciler hislerini ve düşüncelerini ses, ışık, renk vb. yardımıyla materyallere uygularken daha önceden yaşamamış deneyimler kazanır (Aşılıoğlu, 2012, s. 232). Sanat eğitimi ile birey önce kendi yetilerini tanır, bulunduğu çevreyle etkileşime geçerek sorunları keşfeder ve bu sorunları çözmek için bilgi üretir. Böylece sanat eğitiminde duygular eğitilirken yeni zihinsel beceriler ve toplumsal bilinç de gelişir. Aslında sanat eğitimi, sanatçı üretmek için değil, eğiteceği her insanı yaratıcılığa yönlendirip, onun bilişsel, duyuşsal ve davranışsal becerilerini geliştirmek için vardır. Sanat eğitimi veren görsel sanatlar dersinin öğrenme alanları incelendiğinde, sanatsal becerilerini kazanmış, kültürel kimliklerini bilen, geçmişini sahiplenmiş, çağdaş yaşama adaptasyon geliştirmiş bilinçli bireylerin de yetiştirilmesine katkı sağladığı görülmektedir (Türe, 2007, s. 70).

Çocuğun hayatı boyunca kullanacağı bilginin kazandırılmasında, geleneksel yöntemler ile birlikte, eğitim ve öğretim sağlayan kurumların, çocukların her alanda yetişmeleri, beklenen davranışlara sahip olmaları amacıyla sosyal etkinlikler oluşturmaları umulmaktadır (Oral, 2002, s. 30). Eğitim sisteminde çocukların bu kazanımları sağlamada yalnız ders içi faaliyetler yeterli olmamaktadır. Derslerde verilen her türlü bilginin önemi kadar ders dışı faaliyetlerle kazandırılan davranışların da öğrenci dünyasındaki önemi unutulmamalıdır. Çocuğun gelişiminde özellikle ilk ve ortaöğretimde aldığı eğitimlerin kişiliğinin oluşmasında büyük bir yer tutması sebebi ile bu etkinliklerin gerekliliği daha da önemli olmaktadır (Duruhan ve Bedir, 2005). Ders dışı etkinlikler kanalıyla, uygulanan eğitimin yeterli seviyede tamamlanacağı gibi (Gömleksiz ve Özdaş, 2013: 325) çocukların her alanda sorumluluk kazanması, çevresindekilerle uyum sağlamasına ve kendilerini tanımalarına da imkan verecektir.

Eğitim sisteminde ders dışı faaliyetler kapsamında en fazla yer tutan; belirli gün ve haftalar etkinlikleridir. Belirli gün ve hafta etkinliklerinin akademik bilgilere oldukça

fazla etkisi olmaktadır. Bu etkinlikler, çocukların sorumluluk sahibi olmalarına, vazife bilincinin oluşmasına, sosyalleşmelerine, yaşamı yaşayarak öğrenmelerine, kabiliyetlerini zenginleştirmelerine ve yaşadıkları ortama uyum sağlamalarına etki edecektir.

Okulların sosyal, sanatsal ve kültürel etkinliklerle harmanlanmış bir eğitim anlayışı, öğrencilerde davranış modelleri oluşturmada yaşantılar elde etmesini sağlayacaktır. Belirli gün ve haftalarla ilişkilendirilerek oluşturulacak bir görsel sanatlar dersi etkinliğini, öğrenme alanları ile uyumlu şekilde ders içi ya da ders dışı faaliyetler oluşturarak kutlamak, öğrencilerin farklı beceri ve yeteneklerini gösterme adına önemli bir fırsattır (Şiringel, 2006). Çünkü görsel sanatlar dersi programlarında öğrenme alanları olarak yer alan, kültürel miras, görsel iletişim ve biçimlendirme, sanat eleştirisi ve estetik kavramlarının, öğrencilerin belirli gün ve haftaların içeriğinde bulunan kültürel değerleri ve bunların önemini kavraması adına odak noktada olduğu değerlendirilmektedir. Belirli gün ve hafta kutlamalarının bilincinde olan bir okul, idaresiyle, öğretmeniyle, öğrencisiyle ve velisiyle, ortak bir dil ve duygu geliştirerek kaliteli bir eğitim ortamı için önemli bir adım atmış olacaktır (Çevik, 2013).

1.1.1. Araştırmanın Problemi

Okullarda belirli gün ve haftalar etkinliklerinin kutlanması, öğrenci, veli ve sosyal çevrede farkındalık oluşturma adına büyük önem taşıyan eğitimsel bir araçtır. Bu nedenle, toplumda ve özellikle öğrencilerde bir bilinç oluşturmak için gereken değer verilmesi amacıyla, belirli gün ve haftaların kutlanmasında kullanılan yöntemlerin, geliştirilen programların ve okul personelinin tutum ve davranışlarının önemli bir yeri vardır. Belirli gün ve hafta kutlama programlarında okullarda hangi davranışların sergilendiği, yapılması zorunlu bir formalite olarak mı değerlendirildiği, ya da kutlamaların rutin uygulamalardan başka bir boyut kazanıp kazanmadığı hususları, sürekli merak edilen sorulardan bazılarıdır. Bilinmelidir ki eğitim ortamlarında yaşayarak öğrenme ortamlarının oluşturulması, hem öğrenci hem de derslerin işlevselliği bakımından oldukça etkili yöntemlerdendir. Muhakkak okullarda bu anlayışı sağlayacak ve istenilen yaşantı ortamlarını geliştirecek olanlar, eğitimin ana unsuru olan öğretmenlerdir. Belirli gün ve haftaların derslerden bağımsız olarak yapılması yerine, derslerle sentezlenerek öğrenme alanları kapsamında öğrencilere etkin bir şekilde

verilmesinin öğretmenler tarafından değerlendirilmesine ilgili alanda ihtiyaç olduğu gözlenmektedir.

Bu bilgiler eşliğinde, araştırmanın problem cümlesi “ortaokullardaki görsel sanatlar programında belirli gün ve haftalar etkinliklerinin, öğrenme alanlarına etkilerine ve bu alandaki becerileri geliştirmeye yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?” şeklinde oluşturulmuştur.

1.1.2. Alt Problemler

1. Belirli gün ve haftalar etkinliklerinin ortaokullardaki görsel sanatlar programında yer alan “görsel iletişim ve biçimlendirme” öğrenme alanına etkisine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
2. Belirli gün ve haftalar etkinliklerinin ortaokullardaki görsel sanatlar programında yer alan “kültürel miras” öğrenme alanına etkisine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
3. Belirli gün ve haftalar etkinliklerinin ortaokullardaki görsel sanatlar programında yer alan “sanat eleştirisi ve estetik” öğrenme alanına etkisine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
4. Belirli gün ve haftalar kutlamalarının Görsel Sanatlar dersi öğrenme alanlarının öğrencilerdeki etkisine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu temel amaç kapsamında yapılan araştırmanın alt amaçları da şu şekilde sıralanabilir;

1. Belirli gün ve haftalar kutlamalarının, görsel sanatlar dersi programındaki “görsel iletişim ve biçimlendirme” öğrenme alanını geliştirmekteki etkisine ilişkin, öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi,
2. Belirli gün ve haftalar kutlamalarının görsel sanatlar dersi programındaki “kültürel miras” öğrenme alanını geliştirmekteki etkisine ilişkin, öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi,

3. Belirli gün ve haftalar kutlamalarının görsel sanatlar dersi programındaki “sanat eleştirisi ve estetik” öğrenme alanını geliştirmekteki etkisine ilişkin, öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi,

4. Belirli gün ve haftalar kutlamalarının Görsel Sanatlar dersi öğrenme alanlarının öğrencilerdeki etkisine ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesidir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Türk eğitiminin ana hedefi; değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş, bilgi, beceri ve davranışları geliştirmiş gençler yetiştirmektir. Bu bilgi, beceri ve davranışların öğretim programları kapsamında verilmeye çalışılmasında, geçmişin ve halkın milli ve manevi değerlerinden özümşenerek, dünden bugüne ve yarınlara aktarılması için çalışılan kültürel mirasın yeri önemlidir. Toplumların geleceği, değerlerini özümşemiş ve bu değerleri sahiplenerek gözle görünür hale dönüştüren bireylerle garanti altına alınmaktadır. Bu bağlamda eğitim sistemi, her bireye amaçlanan akademik bilgileri kazandırmanın yanında temel değerleri ve alışkanlıkları edinmiş bireyler yetiştirme işlevini öğretim programları ile gerçekleştirmektedir. Öğretim programları, öğrenme alanları, kazanımlar ve öğrenme becerileri esas alınarak ders içi ve ders dışı etkinlikler, disiplinler arası kazanımlar, belirli gün ve haftalar gibi tüm unsurlar dikkate alınarak oluşturulmuştur (MEB, 2018, s. 04).

Kültürel değerleri bünyesine katmış bireyler yetiştirmek, gençlere istenen davranış ve alışkanlıkları kazandırmak için belirli gün ve haftalar kapsamında yapılan etkinliklerin sanatla harmanlanarak, görsel sanatlar dersi kapsamında öğrenme alanları ile ilişkilendirilmiş olarak verilmesinin önemli bir yeri vardır. Okullarda belirli gün ve hafta etkinlikleri kutlamalarında sanatsal faaliyetlerin daha ön plana çıkartılarak, anma/kutlama yapılmasının, öğrencilerin sanat ve estetik farkındalığını geliştirme konusunda katkıları olacağı varsayılarak, belirli gün ve haftalar kutlamalarında oldukça aktif olan ve öğrenme alanlarını geliştirme konusunda kilit konumda bulunan öğretmen görüşlerine bu kapsamda ihtiyaç duyulmaktadır.

Araştırmanın konusu ile ilgili literatür incelendiğinde ise belirli gün ve haftalarla ilgili kutlamaların Türkçe, Müzik, Sosyal Bilgiler gibi bazı derslerdeki yeri, öğrenciye

kazandırdıkları ve öğretmen görüşleri hakkında araştırmaların olduğu (Çevik, 2013; Karakoç, 2014; Dönmez, 2016; Özdemir, 2018) ancak, bunların çok sınırlı kaldığı görülmektedir. Ayrıca belirli gün ve haftalar kutlamalarının görsel sanatlar dersinin öğrenme alanlarına etkisinin incelendiği, öğretmen görüşlerinin değerlendirildiği bir çalışmanın daha önce yapılmamış olması sebebiyle, bu çalışmanın literatürdeki boşluğu doldurması açısından da önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Ayrıca, bu alandaki çalışmaların, belirli gün ve haftaların ders dışı etkinlik olarak değerlendirildiği araştırmalar olduğu görülmüş olup, öğrenme alanlarıyla belirli gün ve haftaların ilişkilendirildiği bir çalışmaya rastlanılmaması da çalışmayı özgünleştirmektedir. Aynı şekilde yine konu ile ilgili yapılan araştırmaların sonuçları irdelendiğinde, belirli gün ve haftalara yönelik kutlamalarda öğrencilerde farkındalık oluşturma ve davranış geliştirme konusunda birtakım sıkıntıların olduğu görüşü yaygındır. Belirli gün ve haftaların öğrenme alanlarındaki becerileri geliştirme konusundaki durumunu en iyi belirleyecek ve varsa sıkıntıların giderilmesi konusunda çözüm önerileri sunacak en önemli faktörün eğitimciler olması nedeniyle, çalışma sonucunda elde edilecek öğretmen görüşlerinin yer aldığı bulgular, ileride yapılacak araştırmalara ve bu alanda çalışan uzmanlara ışık tutması açısından da önemlidir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

- Bu araştırma, yalnızca Konya ilinde görev yapan ulaşılabilen 45 görsel sanatlar öğretmeni ile sınırlıdır.
- Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Ortaokul Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı Öğrenme Alanlarına Etkisi görüşleri ile sınırlıdır.

1.5. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde görsel sanatlar ve belirli gün ve haftalar konuları ile ilgili literatürde yer alan çalışmalar incelenmiştir.

1.5.1. Görsel Sanatlar ile ilgili Yapılan Çalışmalar

Türe (2007), “Eğitimde ve Öğretimde Bir Araç Olarak Görsel Sanatlar Eğitiminin Öğrencilere Sağladığı Katkılar” isimli çalışmasında, sanat eğitime bakış açısını, sanat eğitiminin Türkiye’deki konumunu ve genel sorunlarını bir anket çalışmasıyla tespit etmeye çalışmıştır. Anket uygulamasından elde ettiği bulguların analizleri neticesinde, görsel sanatlar eğitiminin öğrencilerin zihinsel ve duygusal özelliklerine katkı sağladığını ve bu yönüyle öğrencilerin becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir etken olduğunu tespit etmiştir.

Yarımca (2010), “İlköğretim II. Kademe Görsel Sanatlar Dersinde Disiplinler Arası Yaklaşım Dayalı Uygulamalar” isimli çalışmasında, 7. Sınıf öğrencileriyle sürdürdüğü uygulamalarından bulgular elde etmiş ve değerlendirmelerde bulunmuştur. Çalışmasının sonucunda disiplinler arası yaklaşımının klasik yöntemlere göre sanat eğitimi pozitif yönde etkilediğini ortaya koymuş ve bu bulguları yorumlayarak öneriler geliştirmiştir.

Ertürk (2013), “İlköğretim II. Kademe Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” konulu çalışmasında, 39 görsel sanatlar öğretmeniyle bir anket çalışması gerçekleştirmiştir. Araştırma sonucunda, görsel sanatlar dersi öğretmenlerinin yeni programı eskisine göre daha iyi bulduklarını, ancak uygulama sırasında sıkıntı çektiklerini, hizmet içi eğitim konusunda yetersizlikler olduğunu ve fiziki altyapı sorunları yaşadıklarını tespit etmiştir.

Fidan (2013), “Ortaokul görsel sanatlar dersi öğretim programı öğrenme alanlarının öğretme-öğrenme süreçlerine etkisi” ile ilgili öğretmen görüşlerini tespit etmek için 75 Görsel Sanatlar öğretmeninden topladığı bulguları analiz ederek sonuçlara ulaşmıştır. Öğretme-öğrenme sürecinde görsel sanatlar kültürü öğrenme alanı kapsamında, sanat eleştirisi boyutundaki faaliyetleri derslerinde çok sık uyguladıklarını, ancak sanat tarihi ve estetik faaliyetlerini ise arada bir uyguladıkları sonucuna ulaşmıştır. Sanat disiplinleri öğrenme alanlarına gerekli zamanı ayırmadıkları hususu da çalışmanın diğer bir sonucudur.

Karip (2016), farklılaştırılmış görsel sanatlar öğretiminin yapıldığı derslerde, öğrencilerin akademik başarısının, derse karşı tutumlarının ve yapılan çalışmalara olan etkilerinin araştırıldığı çalışmasında, deney grubu lehine anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Şahin (2018), “İlk ve Orta Öğretimde Görsel Sanatlar Dersinin Yeterliliği” isimli çalışmasında, çeşitli literatürleri taramış ve görsel sanatlar eğitimi programında belirlenen amaçların, okullarda ders olarak yeterli seviyede olduğunu tespit etmiş, ayrıca programların öğrenci kazanımı için zaman, araç ve gereç bakımından yetersiz olduğu tespitlerine yer vererek uzmanlara önerilerde bulunmuştur.

Bayrak (2018), ortaokul 7. Sınıf görsel sanatlar dersinde Kurtuluş Savaşı konulu eserlerin milli değerlerin kazanılmasına etkisini araştırdığı çalışmasında, Kurtuluş Savaşı temalı çalışmaların, eser analizi tekniği ile tetkik edilmesinin milli değerler kazanımı konusunda olumlu etkisinin olduğu ve öğrencilerin milli değer tutumları ve seviyelerinde deney grubu lehine anlamlılık oluşturan bir fark elde edildiği görülmüştür.

1.5.2. Belirli Gün ve Haftalarla İlgili Çalışmalar

Şiringel (2006), “Sosyal Bilgiler ve Türkçe Öğretmenlerinin İlköğretim 6. ve 7. Sınıfta Belirli Gün ve Haftalara İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi” isimli çalışmasında, tarama modelini kullanmıştır. Rastgele seçtiği 218 öğretmene belirli gün ve haftalar içeriğinden oluşan 7 bölümlük bir anket uygulamıştır. Anket sonucunda öğretmen görüşlerini değerlendirerek alanla ilgilenenlere çeşitli önerilerde bulunmuştur.

Çetin (2010), ilköğretim okullarında kutlanan belirli gün ve haftalar etkinlikleriyle ilgili okul şarkılarının yapılandırmacı öğretim anlayışına göre hazırlanmış kazanımlarını araştırıp, öğrencilerin kendi yaşantıları ile belirli gün ve haftaları ilişkilendirerek daha kalıcı hale getirmelerini amaçladığı çalışmasında, betimsel yollarla oluşturulan belirli gün ve haftalar tablosundaki kazanımları ders içi becerilerle ilişkilendirmiş ve öğrencilerin seviyesine uygun şarkılarla desteklemiştir.

Çevik (2013), sınıf öğretmenlerinin ilköğretim okullarında kutlanan belirli gün ve haftalara ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesini incelediği araştırmasında, 389 sınıf öğretmeni ile gerçekleştirdiği anket çalışması sonuçlarına göre, öğretmenlerin belirli gün ve haftaların gayelerini gerçekleştirme seviyelerinin düşük olduğunu, bunun nedenleri olarak da, okul yönetiminin bu kutlamalara istedikleri destekleri vermediğini, okulun fiziksel ve ekonomik olanaklarının yetersiz olduğunu, okulda personel arasındaki işbirliğinin eksik olduğunu, velilerin de gereken desteği vermediklerini, öğretmenlerin ise kendilerini bu konuda yetersiz hissettiklerini, plan ve uygulama aşamasında

özensizliklerin yaşandığını, bu haftalarla ilgili öğretmenlerin iyi bir tutum ve inanç geliştirmediklerini ve bu tür faaliyetleri bir angarya olarak gördüklerini tespit etmiştir.

Karakoç (2014), “Türkçe Öğretmenlerinin Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Görüşleri: Nitel Bir Araştırma” isimli çalışmasında, belirli gün ve haftalara yönelik programların öğrencileri sosyalleştirdiği, öğrencilere sorumluluk alma duygusu yaşattığı ve günün anlam ve önemini kavranmasına yardımcı olduğu sonuçlarına ulaşmıştır. Bazı öğretmenlerin programları günlük yaşamla ilişkilendirerek planladığını, bazılarının ise farklı duyulara hitap eden etkinliklere yer verdiğini ifade etmiştir. Ayrıca çalışma sonucunda, belirli gün ve haftalarla ilgili yapılan en çok etkinliklerin, 23 Nisan Çocuk Bayramı, İstiklal Marşı'nın Kabulü, Cumhuriyet Bayramı gibi önemli günlerdeki kutlamalarının olduğu, öğretmenlerin “Yaratıcılık Haftası” gibi değişik etkinliklerin de eklenmesini istedikleri, bunu yanında “Girişimcilik Haftası”nın da programdan çıkartılmasının gerektiğini ifade ettikleri sonuçlarına ulaşmıştır.

Dönmez (2016), sosyal bilgilerde sosyal sorumluluk bilinci kazandırma ve belirli gün ve haftalara ilişkin öğretmen görüşlerini araştırdığı çalışmasında, 198 ortaokulda görev yapan 338 sosyal bilgiler öğretmenine anket uygulamıştır. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğrencilere sosyal sorumluluk bilinci geliştirmede belirli gün ve hafta kutlamalarının çok etkisi olduğunu düşündükleri ve öğretmenlerin bu görüşlerinde demografik özelliklerine göre farklılaşma olduğu araştırmanın sonuçlarındandır.

Özdemir (2018), araştırmasında, ilköğretim okullarında görev yapan müzik ve sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersi ile ilgili görüşlerini bir anket yardımıyla belirlemiş ve bulguları nicel ve betimsel yöntemlerle analiz ederek değerlendirmiştir. Öğretmenlerin belirli gün ve haftaların kavratılmasında şarkıların kullanılmasının, farkındalık oluşturma, kalıcı öğrenme sağlama, motivasyonu artırma gibi etkilerinin olduğunu ifade ettikleri tespit edilmiştir. Öğretmenlerin uygun şarkılara ulaşmakta zorlandıkları, yetkili merciler tarafından oluşturulan şarkı repertuarının CD veya internet ortamında okullara ulaştırılmasının gerekli olduğu husuları çalışmanın diğer sonuçlarıdır.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Görsel Sanatlar Eğitimi

2.1.1. Eğitim

Eğitim birbirini tamamlayan ve bir düzen içinde hareket eden üç önemli aşamadan meydana gelmektedir. Bu aşamaların ilki “amaç ve hedeflerin” tespit edilmesidir. En başta kazandırılması gerekenin ne olduğu veya eğitim sonu davranışlarda ne şekilde değişikliklerin amaçlandığının tayin edilmesi gerekmektedir. Diğer bir ifadeyle öğretim programı kapsamında öncelikle belirlenmesi gereken husus, öğrencilerde şekil alması istenen hareketlerin neler olduğunun belirlenmesidir. İkinci madde ise oluşması beklenen hareketleri meydana getirmek koşuluyla “öğrenme yaşantılarının” tespit edilmesidir. Öğrenme yaşantılarında metotlar, unsurlar, öğretim yolları, öğeler ve öğrenme-öğretme faaliyetlerinin tümü bulunmaktadır. Eğitim aşamasında amaçlanan davranışı öğrencide görmek için;

- Ne (verilecek konunun içeriği ile alakalı üniteler, çalışmalar, davranışlar),
- Ne şekilde (öğretimde izlenecek yollar, prensipleri, araç ve gereçleri, öğretme-öğrenme faaliyetleri),
- Yer (sınıf, dersane, iş atölyesi, laboratuvar, doğal alan),

- Zaman (sene, ay, hafta, saat, bir ayda kaç saat, kaç hafta) içeren hususların belirlenmesi gerekmektedir (Göğebakan, 2012, s. 57-80).

Oluşturulan amaç/hedefe varmada uygulanan öğretim yolları eğitimin etken unsurlarından birisini meydana getirmektedir. Bu sebeple öğrenme şekillerinin iyi bir seviyede bilinmesi gerekmektedir. Üçüncü aşama ise “değerlendirmedir”. Bu aşamada, eğitim faaliyetleri sonucunda beklenen davranışların öğrencide oluşum seviyesinin belirlenmesidir. Bu aşama beklenen davranışın öğrencide oluşma seviyesini belirleyecek araç-gereç ve faaliyetlerin tespit edilmesi aşamasıdır. Ölçme araçlarının belirlenmesi, aktarılması, derecelendirilmesi, beklenen davranışın ortaya çıkmasının sayısal metotlarla oluşturulması değerlendirme aşamasının gerekli öğeleridir (Öztürk, 2007, s. 14).

Bu anlamda ölçme değerlendirme sayısal birimlerle bir konunun o birime dayanarak farkını ortaya çıkarmaktır. Değerlendirme “insan davranışlarının herhangi yönünü nicelik ve nitelik olarak vasıflandırmaktadır. Değerlendirme kavramı ölçmeye göre daha geniştir. Değerlendirme çocuğun fiziksel, zihinsel ve sosyal durumlarını içine aldığı gibi, başarısını da kapsamaktadır” (Ataşen ve Yalçın, 1976, s. 9).

Eğitim ve öğretimde değerlendirilecek davranış bir anlamda öğrenciden beklenen davranışlardır. Öğrencilere kazandırılan davranışlar değişken ölçme yolları ile belirlenir. Ölçme ve değerlendirme ile birlikte tespit edilen veriler, öğrencilerin istenilen davranışı kazanma seviyeleri olarak ve eğitimi verenlere ise uyguladıkları etkinliklerin başarısı şeklinde geri dönüt verir. Gerçekleştirilen eğitim faaliyeti kapsamında bu üç aşamanın seçici bir şekilde belirlenmesi gerekmektedir. Hatta eğitimde istenilen kazanımların gerçekleşmesi açısından bahsedilen bu üç aşamanın eksiksiz aktarılması gerekmektedir. Bu üç unsurun birisinde dahi bir aksaklık olacak olursa eğitimde karışıklık meydana gelecektir (Küçükahmet’ten aktaran Çoban, 2007, s. 25).

Ölçme ve değerlendirmenin yapılamaması eğitimde problemlere sebep olduğu gibi, ölçme ve değerlendirmenin doğru şekilde yapılmaması da eğitim sürecinin kötü etkilenmesine sebep olmaktadır. Değerlendirme yapılırken en çok kullanılan yöntem sınav uygulanmasıdır. Ölçmeyi kalite ve özellikler belirler. Değerlendirme ise, yapılan ölçmeyi önceden belirlenmiş bir ölçütle kıyaslayarak sonucu belirleme durumudur (Sönmez, 2007, s. 437).

Değerlendirmenin yapılması için önceden hazırlanmış bir ölçütün varlığı söz konusudur. Ölçütün yapılabilmesi için de ölçü aracının varlığı gerekmektedir ki, bu da değerlendirme sürecinin işleyiş şeklidir. Değerlendirme sürecinde, öğrenciye verilen bilgiyle, öğrenciye kazandırılan davranışların neticesi tespit edilmektedir. Bunun sonucunda beklenen davranış kazandırıldıysa, kazanımın ölçüsü; kazandırılmadıysa, bunu nedeni ve bu doğrultuda beklenen davranışın kazandırılması için yapılması gerekenlerin tespit edilmesi söz konusudur (Sönmez, 2007, s. 437).

O halde değerlendirme; uygulanan eğitim programı çerçevesinde problemlerin bulunup giderilmesidir. Bu aşamada öğrenim şekli de oluşmaktadır. Bunun nedeni öğrencilerin çoğunlukla değerlendirme safhasında öğrenmeleridir. Eğitimde kazanılan davranışların değerlendirilmesi altı aşamada meydana gelmektedir: Sistem, sistem unsurları ve unsurlar arası bağlantılarına yönelik teorik olarak gözlenerek gerçekleştirilen değerlendirme bu altı basamağın ilkinin oluşturulmasıdır. Teorik verilerin sonucuna göre gerçekleştirilen bu değerlendirmede sürecin çok önemi yoktur. Teorik veriler ile birlikte etkinlikler de göz önünde bulundurularak eğitim süreci de değerlendirmeye dahil edilmektedir. Görsel Sanatlar eğitiminde yapılan değerlendirmede genellikle bu yol uygulanır. Şunu da belirtmek gerekir ki, bu sistem sadece sanat eğitiminin yanı sıra, psikomotor/devinişsel davranışların değerlendirilmesinde de uygulanır (Sönmez, 2007, s. 441).

Özetle, kazanım sonunda değerlendirme gerçekleştirebilmek için eğitim programı kapsamındaki sadece bir öğeyi ele almak yeterli değildir. Herhangi bir eğitim programı kapsamında birden fazla şekilde değerlendirme oluşturulabilmektedir. Bu değerlendirme sürecinde de bazı uygulamalara gerek duyulmaktadır. Anket çalışmaları, sınavlar, uygulama, izleme yolları, yorumlama, yorumlatma, diyaloglar, yaşanmış örnekler, eğitim arşivi, verilebilecek örneklerden bazılarıdır (Demirel, 2007, s. 192). Eğitim programında öğrenciden istenen davranışlar ve tatbik edilen öğrenme şekillerine göre, öğretmen bu ölçütlerden birini veya birkaçını uygulayabilmektedir.

Eğitim programı içinde “bilişsel alan”, “psikomotor/devinişsel alan” ve “duyuşsal alan” olmak üzere üç alan bulunmaktadır. Uygulanacak program kapsamında öğrencilerden bu alanlar doğrultusunda kazanımlar beklenmektedir. Bilişsel alan, edinilen bilgiler ile bu bilgilerden kaynaklı zihin kabiliyetlerini içine alan öğrenilmiş davranışlardır. Psikomotor alan, zihin gücü ile birlikte kas gücü de gerektiren davranışlardır. Duyuşsal alan ise, öğrencinin hayata geldiği andan itibaren içinde bulunduğu zamana kadar, etrafında

gördüğü olay ve objelere yönelik oluşturduğu istek, davranış, alaka, merak gibi niteliklerle ilgili amaçlardır (Öztürk 2007, s. 37). Öğrenciye verilecek eğitim programına göre bu alanlar değişiklik göstermektedir.

Görsel Sanatlar dersi eğitim programında hem bilişsel alan, hem psikomotor alan, hem de duyuşsal alan davranışları bulunmaktadır. Bu üç alan içinde kas becerisi diğerlerine göre daha etken olduğu için psikomotor alan davranışları daha fazla görülmektedir. Sanat eğitiminde değerlendirme araçları tartışmalı konularındandır. Eğitim programını uygulayan öğretmenin kişisel bir değerlendirme gerçekleştirdiği varsayıldığında ve bir beğeni derecesi yapılmadığında, değerlendirme kolay bir değerlendirme gibi görülebilmektedir (Kırıçoğlu, 2005, s. 209).

Genellikle eserin fiziki özelliklerinin ele alındığı (tonlama, renk uyumu, renk, çizgi, nokta, uyum vb.) ve sanatsal değerın önemine bakmayıp sadece görünenin (verileni kusursuz, aynı şekilde veya düzgünce resmetmesi) ele alındığı zaman, sanatın değerlendirmesi kolaymış gibi görülebilir. Fakat hedeflenen eğitimde, ciddiyet ve özen elden bırakılmazsa en çok da sanatsal eserlerin değerlendirmesinin yapılmasının aslında kolay bir uygulama sayılmadığı görülmektedir. Görsel sanatlar eğitim programında ölçme yapmakta zorlanılmasının sebebi, konunun değerlendirme sonucunun göreceli olmasıdır. Eğitim kurumlarında nesnellik ön planda olsa da, uygulamalı eğitimde öznellik ölçüm kriteri olmaktadır (Yolcu, 2004, s. 230). Görsel sanatlar eğitim programında çoğunlukta uygulamalı eğitim gerçekleştirilmesi sebebi ile öznellik daha baskın olmaktadır.

Eğitim programının daha önceden planı yapılmış ise, hazırlanmış etkinlikler başarılı bir değerlendirmeyi ortaya koymaktadır. Görsel sanatlar dersi uygulama ve teorik olarak diğer derslerden ayrıldığı için, değerlendirme kriterleri de kendi yöntemleriyle yapılacaktır. Eğitim sürecinde izlenen unsurlar değerlendirme esnasında kişisel fikirleri yani öznelliği de öne çıkarmaktadır. Bu da değerlendirmeyi zorlaştırmaktadır.

Görsel sanatlar eğitim programı sonucunda yapılan değerlendirme; uygulanan programın verimliliği, amaçlara ulaşıp ulaşılmadığı, belirlenen kriterlerle belirlenmesi olarak ifade edilebilir. Bunun yanında belirlenen hedeflere dayanarak öğrenciden istenen davranışı değerlendirmek olarak da ifade edilebilir. Öğrencilerde meydana gelen gelişim ve bulunduğu seviyeyi tespit etme gereği, bu eğitimde değerlendirme yapmayı gerekli kılmaktadır. Ayrıca eğitim kurumlarında uygulanan sınavlar ve öğrencilerin çeşitli ödüllerle güdülenmesi de değerlendirmeyi kaçınılmaz yapan unsurlardır (Türkdoğan,

1984, s. 101). Uygulanan etkinliklerinin amaçlanan hedefe ne derecede ulaştığı hakkında bilgilendirmesi sebebiyle değerlendirme eğitim sürecinde büyük bir yer tutmaktadır.

Muhakkak ki herhangi bir eğitim programının sonucunda, belirlenen kazanımların başarı seviyesinin belirlenmesi eğitimde gereklilik göstermektedir. Bu aşamada öğrencide meydana gelen gelişim gözlenirken, bu gelişimi ölçmede uygulanacak yöntemlerin oluşturulması da gerekmektedir. Ölçmede gelişim izlenirken, davranış ve tutumlar daha önce belirlenmiş istatistiklerle değerlendirilmektedir (Yolcu, 2004, s. 229).

Bir eğitim modelinde öğrencilerin sayılarla değerlendirilmesini sağlayan kriterleri belirlemek ve bu kriterlere dayanarak öğrencileri derecelendirmek amacıyla gerçekleştirilen uygulamalar “sınamak” şeklinde ifade edilir. Değerlendirme işlemi, derecelendirmeye benzer gibi anlaşılabilir, değerlendirme sadece tamamlanmış bir eğitim programı olmayıp, bu program boyunca öğrencide görülen hedeflenmiş davranışlar veya eğitim esnasında kendiliğinden oluşan davranışları da içine alır (Kırıçoğlu, 2005, s. 221). Böylelikle değerlendirme mevcut bir sistem oluşturmaktadır. Ayrıca, uygulanacak eğitim programının başarısını ve seviyesini yükselten bir sistemdir. Bu sistem sadece öğrenci açısından değil, öğretmen açısından da geri dönütün yapılabilmesi için önemlidir (Artut, 2001, s. 293). O halde eğitimin sonunda yapılan bir değerlendirme, sadece öğrencinin sanat gelişiminin sonucu olmayıp, öğrenciyle birlikte öğretmenin de performansının bir sonucudur.

Eğitim programı sürecinde, öğretmenin ders alanında meydana gelen bütün çalışmalara subjektif bakması gerektiği için, değerlendirmeyi yaparken de bazı engellerle karşılaşabilir. Bu engeller sonucunda, daha önceden belirlenmiş kriterlerin dışına çıkılabilir ve farklı açılardan bakılmasını ve değerlendirme yapılmasını gerektirebilir. Eğitim sonunda not verileceği zaman, öğrencinin bireysel yorumu, kazandığı ustalık, verileni aktarabilmesi, verilen malzemeyi kullanabilme vb. unsurlar da dikkate alınmalıdır. Bu bağlamda, görsel sanatlar eğitim programı içinde, değerlendirme aşamasında notlandırma yapılırken, göz önünde bulundurulması gereken beş önemli kriter vardır. Bu kriterler (Buyurgan ve Buyurgan, 2007, s. 279);

1. Öğrencilerin gerçekleştirilen çalışmalarla yaptıkları, eserlerde gördüklerini aktarma yetenekleridir.

2. Öğrencinin kendine has mahareti ve izlediği yoldur. Bu yolda verilen malzemeyi kullanmadaki seviyesidir.
3. Öğrenciye verilen uygulamanın vaktinde yerine getirilmesidir. Uygulanan eğitim programını gerçekleştirmeye çalışılırken aynı anda bunun bir zaman dilimi içerisinde olması gerekmektedir.
4. Öğrenciye paylaşılan bilgilerin uygulanmasıdır.
5. Eğitimin sonunda öğretmenin vereceği kanaattir.

Öğrencinin eğitim esnasında sergilediği performansı, istenen materyali vaktinde getirmesi, verilen bir araştırma ödevini istenen vakitte tamamlaması ve yapılan sunumun kalitesi verilecek kanaatte dikkate alınmalıdır. Eğitim esnasında kanaat notunu etkileyen çeşitli etkenlerin olduğu bilinmektedir. Ayrıca unutulmamalıdır ki, değerlendirme ölçütlerinde standart bir uygulama yapılamamaktadır. Yapılacak olan değerlendirmede her ölçütün farklı bir puanlama sistemi oluşmaktadır. (Yolcu, 2004, s. 231). Görsel sanatlar dersi eğitim programında, eğitim aşamalarında ortaya çıkan eser kadar, değerlendirme aşaması da önemli yer tutmaktadır. Bu iki faktör bazen beraber bazen de birbirinden ayrı değerlendirilebilir. Sanat eğitiminde bu iki faktörün birbirlerinden etkilendiği göz önünde bulundurulmalıdır. Görsel sanatlar dersinde değerlendirilen şey, ortaya çıkan eserdir. Lakin, eser ortaya çıkana değin oluşan aşamalarda elde edilen davranışların hepsi de bir bütündür ve bu çıktı “ürün” olarak isimlendirilmektedir.

2.1.2. Sanat ve Sanat Eğitimi

Güzel olanı arama, güzel olanı yaşama, dünya yaratıldığından itibaren insanların tabiatında bulunan bir arzudur ve bu şekilde de devam etmektedir. Henüz okuma ve yazma bulunmamışken, taşları kayaları boyayan, şekiller çizen insanoğlu, resmi, duygu ve düşüncelerini aktarmada ve iletişimde bir vasıta olarak kullanmıştır. Bazı araştırmacılara göre bu şekilde yapılan görsel anlatımlar dünyayla yaptığı mücadelenin yansıması olarak, bazılarının göre ise hayatlarını idame ettirdikleri ortamları güzelleştirme maksadıyla çizilmiştir. Gaye ne olursa olsun, insanların bu şekilleri ve çizimleri oluştururken estetik olguları da hedefledikleri noktada araştırmacılar ortak kanaate sahiptir.

Sanat, insanın yaratıcılığını güçlendirmek ve kişilik özelliklerini yükseltmek için önemli bir vasıta. Sanat ile uğraşan bir insan hassasiyeti, fikir ve görüşleriyle kendisini belli eder ve diğer insanlardan farklı bir yerde bulunur. Bu anlamda sanatçı; bulunduğu şehir ve ülkede yaşayan insanların isteklerini, gereksinimlerini, beklentilerini tam anlamıyla fark eden ve hisseden kişidir (Kavcar, 1999, s. 2). “Güçlü imgeler edinmek, bu imgeleri ayrıştırıp birleştirilerek renk, biçim, doku, form, uzam gibi sanatsal değerlerle düşünme ve nitelikli sonuçlara yönelik sorun çözme ussal bir uğraştır” (Aypek, 2010, s. 1081). Bu sebeptendir ki birçok ülke halkı neslinin sanat eğitimi eşliğinde büyümesine ve sanata değer vermektedir.

Çağımızda eğitimcilerin büyük bir kısmı, çocuk gelişimi ve eğitim süreci içerisinde sanatsal faaliyetlerin önemli olduğunu savunmaktadır. Danko-McGee ve Slutsky’ye göre, sanatsal faaliyetler; çocukların buluşlar yapmasına ve bu buluşları ve hissettiklerini görselleştirmeye imkan veren bir araç olması sebebi ile çocuk eğitiminde büyük bir yer tutan unsurdur. Gardner ise, görsel sanatların, insanlarda bilginin görsel olarak oluşması sebebi ile gerekli olduğunu ifade etmektedir. Yine görsel sanatlar, bilginin anlaşılabilirliği ve tanımlanabilmesine olanak veren bir mantık şeklidir (Shillito vd., 2008, s. 3).

Sanat eğitimi; kişinin kabiliyetini, yaratıcılığını ve bilgisini sergilemeye olanak tanınmasının yanında, gözle görülmeyen olguları da anlamasını, objeler arasında bağ oluşturmalarını, uyumlu, sürekli ve özgün yorumlar getirmesini sağlar. Hissettiklerini ve düşündüklerini materyale uygularken daha önce yaşanmamış tecrübeler kazanmasını sağlar. Sanatsal faaliyetler kişinin bilişsel alanları ile beraber duygusal alanını da zenginleştirir (Aşılıoğlu, 2012, s. 232).

Yetkin (1968)’e göre, çocuklarımızı faydalı ve üretken olarak büyütmeyi hedefliyorsak; bilişsel alanların oluşumunu, düşünce ve bireysel oluşum ile uyumlu hale getirmek gerekmektedir. Sanat ve bilimin kaynağında üretkenlik olduğuna göre, hem sanatla hem de bilimle yetişen neslimizi eğitmenin önemi son derece gereklidir. Bir kuşun uçuşması, kanatlarının ikisinin de aynı anda açılmasıyla gerçekleşebilir. Dolayısıyla eğitim kurumlarımızda fen ve sosyal bilimlere ek olarak sanat eğitimine de yönelmek gerekmektedir (Yetkin, 1968, s. 129).

Psikolojik bilimler; kişinin sahip olduğu yetenek ve ilgi alanları ile eğitilmesinin gerekliliğine işaret eder. Fiziksel, duygusal, bilişsel, sosyolojik vb. sahip olduğu bütün yeteneklerini kendi becerileri yönünde iyi bir seviyede gerçekleştirmesi için kişiye destek

olmanın gerekliliği vurgulanmaktadır. Sahip olunan bu yetenekler de kişinin sanatsal tarafını meydana getirir.

Sanat eğitiminin çocuğa küçük yaştan itibaren verilmesi, okul çağında verilen görsel sanatlar eğitiminin değerini çoğaltmaktadır. Küçük yaşta sanat eğitiminin en güncel haliyle eğitilen çocuklar, çağın modern sanatlarına ilgi gösterir ve estetik kavramları hayatına aktarır (San'dan aktaran Kurtuluş, 2000). Çocuk, küçük yaşlardan itibaren aldığı sanat eğitimiyle; yaratıcı ve uygulayıcı şekilde kendisini geliştirdiği için, üretme ve planlama yeteneklerini besleyen sanatsal faaliyetler ile birlikte, sanata değişik kategorilerde ve kendi seviyesinde seyirci, yorumlayıcı, fikir üreten birey olarak dahil olur. Bu sayede, sanat eğitiminin hayatındaki önemini fark eder. Modern sanat eğitimi sayesinde; geniş bir yelpazeye sahip olan sanat kavramını ve bu sanatlarda oluşan problemleri her haliyle öğretilen kişinin, doğabilecek problemleri farklı şekillerde ve kategorilerde algılayıp değerlendirmesi ile sorunları ve çözümleri bulması kolaylaşır. Gelişime, çevresinde gerçekleşen değişimlere, karşılaştığı şekil ve şekillendirmelere uyum sağlayabilir. Yaşadığı dönemin sosyolojik ve bilimsel gelişmeleri kavraması daha iyi olur. Anlayışlı olmasının yanında hareketli bir yapıyı da kendisinde barındırır (San, 1983, s. 139).

Anlaşıldığı üzere okullarda sanat eğitimi ehemmiyetle uygulanması gereken bir mevzudur. Bu sebeple okullarda verilen "Görsel Sanatlar" ders programı çerçevesinde her türlü etkinliğin araştırılması, sanat eğitiminde öğrenme alanlarının genişletilmesi ve başarılı ve etkili bir sanat eğitimi için eğitimin ilk basamağı meydana getirmektedir (Aşılıoğlu, 2012, s. 232).

2.1.3. Görsel Sanatlar Eğitiminin Amaçları ve Önemi

Sanat eğitimi, küçük yaştan itibaren çocuklara kendini geliştirme imkanı verecek yetişkinlere ise güzel sanatların hayattaki konumunu ve değerini anlamasına olanak tanıyacak şekilde hazırlanmış bir eğitim programı şeklinde uygulanır. Bu yönüyle geleceğe hazırlanan çocukları üretkenliğe sevk eden, sahip oldukları bilişsel ve devinişsel alanlarda eğitmenin yanında duygusal alanda da ilgi ve yeteneklerin kazandırılmasına işaret eden çok kapsamlı bir eğitimidir. Bu kapsamda sanat eğitiminin amaçları 7 maddede açıklanmaktadır (San, 1979, s. 5-8).

1. Sanatın insanın hayatındaki öneminin bilinmesi: İnsan çocuk yaştan itibaren öğretmen ya da bir büyüğünün desteğiyle sanatsal etkinliklerin içinde bulunur. En küçük öğrenci dahi, yeteneği ve algısı kapsamında sanatın değişik alanlarında, izleyen, tekrar eden, ifade eden yorumlayan bir birey şeklinde önümüze çıkar. Sanatsal faaliyetleri takip etmek, bir müzede bulunan eserleri incelemek, çeşitli sergileri dolaşmak, film-tiyatro seyretmek, konsere katılmak vb. etkinlikler ile sanatın insan hayatındaki konumunu ve değerini fark eder.

2. Hayatı zenginleştiren kazanımlar, kendini güncelleme, sosyalleşme: Gelişimi takip eden ve yaratıcı olan bir öğrenci bu süreçte üretkenliğini gösterir. Böylelikle hür ve istenen bir davranışla, öğrenciyi hissettiklerini sergileyebileceği hale getirir.

3. Güzel olanı bulmaya çalışma, yaşadığı dünyayı keşfetme: İnsan doğduğu günden itibaren, sanat ile meşgul oldukça aynı zamanda etrafında meydana gelen estetik olguları da görmeye başlamıştır. Ayrıca gördüklerini değerlendirir ve güzel olandaki estetik olguları bulmaya gayret gösterir.

4. Birçok konuda bilgi edinme ve yeniliklere yatkın olma: Sanat ile meşgul olan bireyin karşılaştığı değişik durumları yorumlayabilen, modern, kendini yenileyen, sosyal, anlayışlı ve hareketli bir karakter kazanacağı açıktır.

5. Yaşadığı döneme ayak uydurma ve çevreye uyumu kavrama: Fikir üretebilen, duyduğunu ve gördüğünü doğru şekilde soruya çevirebilen, olayları ilişkilendirebilen, problemler karşısında çözüm üretebilen bireylerin hayata kazandırılmasında sanatın katkısı oldukça fazladır.

6. Mantığı ile duyguları arasında dengeyi sağlayabilme: Sanatsal faaliyetler (sinema, tiyatro, müzik vb.) ile bilişsel alanların kapsadığı mantıksal, fen ve sosyal bilimler arasındaki dengeyi sanat eğitimi gerçekleştirir.

7. Sahip olduğu kültürel unsurları anlama: Uygulanan sanat eğitimi ile birlikte bireydeki farkındalık çoğalmaktadır. Yaşadığı toplumun kültürel özelliklerinin yanında, diğer toplumların kültürel özelliklerini de öğrenmesiyle, farklı kültürel özellikleri anlamlandırabilen kişiler olmalarına olanak tanınır.

Özetle; bireyin yetiştirilmesi sırasında, sanatsal faaliyetler eşliğinde bireye göre aşamalar gerçekleşir. Bireyin sahip olduğu kabiliyetleri tespit edilip, bu kabiliyetlerin zenginleştirilmesi, sanat eğitiminin amacı kapsamındadır. Bunun yanında, bütün

alanlarda dengeli eğitim alarak yetişen bireyin, çağa ayak uydurmasında büyük katkısı olan sanat eğitimini topluma benimsetmek, bu alanda yer alan insanlara temel oluşturmaktadır. Bu aşamada iki ana öge karşımıza çıkmaktadır. Bunlar (Gençaydın, 1982, s. 7):

a. Bireysel ve insani öğeler:

Bir eğitimci hedeflerini oluştururken, öğrencilerin duygu durumlarını ve kişisel özelliklerini belirleyip, o yönde amaç ve hedef oluşturmalıdır. Oluşan kazanımlar tek düze halinde devam etmeden, öğrencileri sanatsal bir ortama katarak yeni kazanımlara ve yollara olanak verilmelidir.

b. Sanatsal ve estetik öğeler:

Her birey, farklı yetenek ve özelliklerle yaratılır. Sahip olduğu bu yetenekler, etrafını, doğayı, hayatı anlama ve ifade etme doğrultusundadır. Bu açıdan kişinin yeteneklerinin işlenmesi varlığının ve hayattaki gayesinin yönlendirilmesidir. Bu da kişinin estetik açıdan yetiştirilmesi ile gerçekleştirilebilir. Bir öğrencinin, sanatsal ve estetik yönlerinin geliştirilmesi konusunda en etken unsurlardan birisi de görsel sanatlar dersidir.

Yüzyıllardır insan, sanatın bütün alanlarını hem kendini hem de icra edildiği topluluğu eğitime, geliştirme ve iletme doğrultusunda değişmez bir öge halinde ele almıştır. Geliştirdiği kültürel zenginlikleri kendisinden sonraki çağlara iletme amacıyla bilerek veya bilmeyerek bu amaçtan faydalanmıştır. Usta-çırak eğitimiyle gelen sanat eğitimi, 18.yy'dan 19.yy'a kadar eğitimdeki yerini kanıtlamış ve Avrupa ülkelerinde sanat ve üretkenlik olgularının, eğitime katkıları ve faydaları hususunda araştırmalara zemin oluşturmuştur. Birçok araştırmacı bu mesele hakkında düşüncelerini dile getirerek sanatın eğitimde yer edinmesine etki etmiştir. Sanatsal üretkenlik geliştikçe de bilimsel konularda çeşitli başarılar elde edilmiştir.

Sanat kişinin öğrenme aşamalarını etkilerken aynı zamanda gelişimini de etkilemektedir. Bunun nedeni, sanatın akıl ile beraber his, fikir ve kişisel özellikler üçgeninde dengeyi sağlamasıdır. Yetkin (1968)' e göre; fen ve sosyal bilimler, kişinin bir tarafını yetiştiriyorsa, diğer tarafını da sanatsal faaliyetler yetiştirmelidir. Çünkü her bireyi gerçekleştiren sadece akıl değil, akıl ile birlikte duyarlılıktır. İnsan, yaşadığı müddetçe kazandığı davranışların seviyesini anlamlandırmasına imkan tanıyan duygu ve duyarlılıklarını göz ardı edemez. Bu unsurlar akıl ve fikir gibi yaratılış özelliklerinin

değişmez öğeleridir. Başarılı bir eğitim süreci, fen ve sosyal bilimler ile birlikte sanatın desteğine ihtiyaç duyar. Bireyde geniş bir ihtiyacı gideren sanat eğitiminin, kişilik gelişimini etkileyen unsurlardan sayıldığı unutulmamalıdır (Yetkin, 1968, s. 125).

Sanatın ne anlama geldiği, biçim ve içeriğinin ne şekilde olması gerektiği hususunda çok fazla fikir beyan edilmiştir. Geniş bir açıdan bakılacak olursa, sanat; güzel sanatların bütün kollarını ve yapılarını kapsamakta ve hem okulda hem de sosyal hayatında üretici sanatsal faaliyetlerini belirtmektedir. Sanat eğitimi, modern toplumlarda insanların bütün dallarda üretkenliğini oluşturan faaliyetlerdir (San, 1983, s. 11).

Sanat eğitiminin, bireyin varoluşundaki etkisi henüz tam anlamıyla bilinmemektedir. Öncelikle unutulmaması gereken bir nokta vardır ki, olması gereken bir eğitim varlığı kesin olmayan (soyut) ve anlamsız bir boyutla ilgilenmez. Bu süreçte birey, gördüklerine ve duyduklarına şüursuzca inanmak içinde olmayıp, kendi istek ve gereksinimlerine göre şekillendirmek için hayatını devam ettirir. Bireyi sadece bilimsel alanda üretkenliğe zorlamak, duyarsız ve hissiz yetiştirmek, onu eksik bir canlı haline sokmaktadır. İnsanı salt bilime ve ruhsuzluğa iten bu çağda, eğitim kurumları öğrencileri amaçlarından ve kişiliklerinden koparan bütün etkenlere karşı muhafaza etmek durumundadır (Yetkin, 1968, s. 126).

Gelecek için, öğrencilerin tam anlamıyla hayata kazandırılması amaçlanıyorsa, bilimsel eğitimin, bireysel özellikler ve hayal gücü ile dengelenmesi ve yetişen neslin bu yönde eğitilmesi bir gerekliliktir (Yetkin, 1968, s. 127).

Sanat eğitimi, sürekli değişen hayat şartlarında öğrencilerin bu hareketliliğe uyum sağlayabilmelerini ve karşılaştıkları problemleri aşabilmelerini sağlamaktadır. Sanatla uğraşmayan insanların çoğunlukta olduğu bir toplum tam manası ile oluşmamış, gelişimi eksik bir toplum olmaktan öte gidememiştir. Bunu nedeni, sanatın gelişimi beslemesi ve sanatsız kalan insanların da hayatları boyunca başkalarını taklit etmesi ve sonunda başarısızlığa uğramasıdır (Tütüncü, 2006, s. 12)

2.1.4. Görsel Sanatlar Öğretim Programı ve Öğrenme Alanları

Günümüz dünyasında teknolojik ve bilimsel alanlarda yaşanan gelişmeler, bu gelişmelere bağlı olarak insanlarda meydana gelen yeni gereksinimler ve eğitim alanlarındaki

yenilikler kişilerden beklenen görevleri dolaylı olarak etkilemiştir. Bir devamlılık halinde gerçekleşen bu değişim, yeni bilgiler üreten, bu bilgileri günlük hayatta uygulayabilen, problem karşısında çözüm üretebilen, eleştiren, girişimci, azimli, iletişimde etkili, empati duygusu oluşmuş vb. özelliklerdeki kişiyi ifade etmektedir. Bu özellikleri kazanmış bireyleri yetiştiren eğitim programları yalnız bilgi veren bir eğitimden öte, kişisel farklılıkları göz önünde bulunduran, karakter ve profesyonellik hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda oluşturulmuştur. Bu süreçte farklı konu ve sınıf seviyelerinde verilen bilgiler düzenli tekrarlarla kazandırılırken, bir yandan da tek seferde verilmesi hedeflenen eğitim programlarına yer verilmiştir. Programda yer alan kazanımlar doğrultusunda eğitim, yeterli, aktüel ve günlük hayata aktarılabilecek özellikte olmalıdır. Kazanımlar ve bunların sınırlarını oluşturan disiplinler, her sınıf seviyesinde değerleri, yetenekleri ve yeterlilikleri içeren bir yaklaşıma ve sade bir kavrama işaret etmektedir (MEB, 2018, s. 3).

Eğitim ve öğretim programlarının sürecini meydana getiren en önemli unsur öncelikle değerlerdir. Toplumun değerleri bir ağaca benzetilecek olursa, kökleri geleneklere ve geçmişe, gövde ve dalları ise geçmişten faydalanarak günümüze ve geleceğe uzanmaktadır. Toplumun yapısını meydana getiren değerler, günlük hayatta karşılaşılan problemleri çözmeyi sağlayan gücün kaynağıdır. Bir toplumun istikbalinin, değerlerini özümsemiş ve bu değerleri kazandığı yeterliliklerle şekillendiren bireylere dayandığı kaçınılmaz bir gerçektir. Bu sebeple eğitim programları her bireye göre ahlaki kararlar edinme ve bunları davranışlarında gösterme yetkinliğini kazandırma gayesiyle hareket eder. Bu anlamda eğitim, yetişen neslin değerlerini, yaşantılarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi değerleri kazandırma perspektifinde amacını, öğretim programlarını da içine alan eğitim programı ile gerçekleştirir. Bu çerçevede eğitim programlarında yer alan değerler, belirli bir konu ya da ünite şeklinde olmayıp, bütün eğitim sürecinin her aşamasında ve her ünitesinde bulunmaktadır. Eğitim programlarında bulunan “kök değerler” şunlardır: “adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik”. Bu değerler, eğitim sürecinde bireysel olarak işlenirken, aynı zamanda diğer kök değerlerle beraber de işlenerek yaşatılacaktır. Eğitim sistemi yetişen nesle “yetkinlikler” kazandırma doğrultusunda, bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterlerde bireyler hazırlamayı amaçlar. Öğrencilerin uluslararası seviyede; kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında gereksinim duyacakları beceri

yelpazeleri olan yetkinlikler Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ)'nde belirlenmiştir. TYÇ ile sekiz yetkinlik belirlemekte ve bunlar aşağıdaki gibi tanımlamaktadır (MEB, 2018, s. 4-5):

1) Anadilde iletişim: Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme ve yorumlama; eğitim ve öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmaktır.

2) Yabancı dillerde iletişim: Eğitim ve öğretimde, yabancı dillerde iletişim sağlayarak, aracılık etme ve kültürlerarası anlayışı da gerektirmektedir. Bireyin yeterlilik seviyesi, bireyin sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları ile farklı diller arasında farklılık oluşturmaktadır.

3) Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler: Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan sorunları gidermek amacı ile matematiksel düşünme şeklini zenginleştirme ve tatbik etmedir. Güçlü bir rasyonel beceri üstüne uygulanan eğitim süreci, etkinlik ve beceriye işaret etmektedir. Matematiksel yetkinlik, akıl yürütme (mantıksal düşünme) ve uygulamanın (formül, şekil, grafik vb.) sayısal becerilerini değişik şekillerde uygulama halini kapsamaktadır.

4) Dijital yetkinlik: İş/egitim, sosyal hayat ve iletişim kapsamında teknolojinin her türlü alanından doğru biçimde faydalanılmasını içerir. Burada bahsedilen yetkinlik, her türlü bilgiye ulaşım ve bilginin işlenmesi, korunması, aktarılması ve tanıtımı koşuluyla bilgisayarların kullanılması, bununla birlikte internet kanalıyla ulaşımın kolaylıkla gerçekleştirilmesi vb. unsurlarla güçlendirilmektedir.

5) Öğrenmeyi öğrenme: Öğrencinin kazanacağı öğrenme faaliyetini, yeterli saat ve bilgilendirmeyi de içine alacak seviyede bireysel ya da toplu olarak uygulayabilmesi için öğrenmeyi takip etme ve öğrenme için azimli olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, öğrenciye sunulan olanakların farkına vararak öğrenme aşamalarının farkında olmasını ve iyi bir öğrenmenin gerçekleşmesi gayesi ile problemleri çözme becerisini içermektedir. Yeni bilgi ve ustalık elde etmek, şekillendirip kendine uydurmak kadar, rehberlik ihtiyacı ve bundan faydalanmak manasını da ifade eder. Öğrenmeyi öğrenme, sahip olunan yeteneklerin akademik birikim ve yeteneklerin sosyal hayat, iş, okul gibi değişik ortamlarda kullanılması için daha önce sahip olduğu deneyimlerin de etkisi ile öğrenilenleri aktifleştirir.

6) Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Bu yetkinlikler bireysel, bireylerarası ve kültürlerarası yetkinlikleri kapsamakta; bireylerin değişen toplum, çalışma ve eğitim hayatına aktif ve doğru şekilde dahil olmalarına fırsat verecek; ihtiyaç halinde karşılaşılan sorunları, kargaşaları ortadan kaldıracak kabiliyetler kazandırılmasını sağlayan davranış şekillerini içerir. Vatandaşlık ile alakalı yetkinlik ise bireyleri, sosyal ve siyasal tanım ve oluşumlara dair bilgiye, adaletli ve dinamik katılıma dayanarak modern dünyaya uyum sağlamaları için hazırlamaktadır.

7) İnisiyatif alma ve girişimcilik: Öğrencinin düşüncelerini harekete geçirme yeteneğini belirtir. Üretkenlik, yenilik ve risk alma ile birlikte hedefler doğrultusunda plan kurma ve uygulama becerini de kapsar. Bu yetkinlik, öğrencileri yalnız ev ve sosyal hayatta olmayıp, hayat koşullarının farkına varıp, meslek hayatlarını kazanabilmeleri yolunda desteklemekte; sosyal ve ekonomik faaliyetlere katılan ya da destek sağlayan bireylerin ihtiyaçları doğrultusunda, orijinal bilgi ve donanımlar için de zemin oluşturmaktadır.

8) Kültürel farkındalık ve ifade: Müzik, tiyatro, sinema, edebiyat ve görsel sanatlar vb. medyatik kanallarla düşünce ve tecrübelerin dinamik bir sistemde aktarılmasının sonucudur.

Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı'nda, her sınıf düzeyi için yeterliklerin genel olarak belirtildiği giriş paragrafı bulunur. Bu kısımda öğrencilerden beklenen bilgi, beceri, duyuş ve diğer yeterlikler belirtilmektedir. Giriş kısmından sonra Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı'nın temel öğrenme alanlarına göre ele alınan kazanımlara ve açıklamalara yer verilir. Genel öğrenme alanları şu şekildedir (MEB, 2018, s. 11-12):

1. Görsel İletişim ve Biçimlendirme,
2. Kültürel Miras,
3. Sanat Eleştirisi ve Estetik şeklindedir.

2.1.4.1. Görsel İletişim ve Biçimlendirme

Bu alanda öğrencilerin;

- İzlenimlerini, hayallerini, duyuş ve düşüncelerini şekillendirerek görsel iletişim sağlamaları,
- Şekillendirmede, görsel iletişimin gerçekleştirilmesi için sanatın dilini kullanırken aynı zamanda yazılı ve sözlü iletişimi de sağlamaları,

- Görsel sanat çalışmalarında sanat terimleri (renk, çizgi, biçim, form, doku, mekân/uzam) ve tasarım terimlerini (ritim, denge, oran-orantı, vurgu, birlik, çeşitlilik, hareket, zıtlık) uygulamaları,
- Sanat eserlerinin anlamını ve değerini kavraraken kendisinin ve başkalarının çalışmalarına saygı duymayı öğrenmeleri,
- Sanatsal faaliyetleri gerçekleştirirken öğretim araç gereçlerini (fırça, boya, makas, kağıt vb.) kullanabilmeleri ve uygulama tekniklerini bilmeleri,
- Kabiliyetlerini gösterebilecek üretken, orijinal biçimlendirme etkinlikleri sergilemeleri,
- Sanatsal etkinlikleri uygularken telif hakları gibi mevzularda ahlaki tutumlar sergilemeleri amaçlanmıştır.

2.1.4.2. Kültürel Miras

Bu alanda öğrencilerin;

- Tarih boyunca yaşadığı toplumda ve kültürde karşılaştığı eserleri ve sanatçıları analiz etmeleri,
- Diğer toplumların sanat eserlerinin ve sanatçılarını araştırmaları, sanat ve kültürün etkileşimini ve yansıttıkları olguları anlamaları,
- Müze, tarihi kalıntı ve mekanlar, sanat galerisi, sanat atölyeleri vb. ortamları araştırmaları,
- Sanatın duygu, düşünce ve inançları aktarmada güçlü bir kanal olduğunun farkında olmaları,
- Sanatın geçmiş ile gelecek arasında köprü vazifesi gördüğünü anlamaları,
- Müze ile Görsel Sanatlar arasındaki ilişkiyi kavramaları,
- Görsel Sanatların tarihsel gelişimini bilmeleri,
- Kültür-sanat örneklerini analiz etmeleri, yorumlama ve sonuçlandırmaları,
- Türk kültüründe yardımlaşmak amacıyla uygulanan eserleri (sebil, darüşşifa, imarethane, kervansaray vb.) araştırmaları amaçlanmıştır.

2.1.4.3. Sanat Eleştirisi ve Estetik

Bu alanda öğrencilerin;

- Sanat eserlerini basitten karmaşığa doğru olmak kaydıyla (tanımlama, çözümleme, yorumlama ve yargı) gözlemlenmeleri,
- Görsel sanatlar ile alakalı terimleri ve tanımları sanat eseri incelemesinde uygulamaları,
- Sanat eserinin duygu ve düşünceleri aktarmadaki etkisini, iletişime katkısını anlamaları ve karar edinmeleri,
- Bir sanat eserleri analizinden sonra, sanatın manası ve gerekliliği hususunda bilgi edinmeleri,
- Sanat eserinin aynı zamanda ekonomik değerinin de olduğunu anlamaları,
- Görsel sanatlar ile alakalı araştırmalarda çıkan fikirlerin, eser hakkında görüşlerin ve seçeneklerin değişkenlik gösterebileceğini anlamaları ve bütün görüşlere saygı göstermeyi bilmeleri,
- Sanata ve sanatçıya saygı göstermeyi öğrenmeleri,
- Görsel sanat alanındaki ahlaki unsurları öğrenmeleri amaçlanmıştır.

2.1.5. Görsel Sanatların Eğitime Katkısı

Sanatın eğitimi deyince, kişinin veya bir neslin eğitimine kattığı değerler ve faydalar akla gelir. Sanatın var olan fonksiyonları sanat eğitimini zorunlu hale getirir. Sanat eğitimi, bireylerin yaşam biçimlerini bilinçli ve sistemli biçimde pozitif olarak yenileme, biçimlendirme ve yeterli hale getirme sürecidir (Uçan, 2002, s. 2-3).

Sanat eğitimi öğrencinin olayları değişik açıdan görmesini ve ayrıntıları irdeleyerek pozitif çevirmesini sağlayacak özelliğindedir. Bu bakımdan sanat eğitiminde öğrencinin küçük yaştan itibaren eğitilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Yetişmekte olan öğrenciler sanat eğitimi ile sahip oldukları kültürlerini ileride karşılaştıkları olgular ile benimseyerek ortaya çıkarmaktadırlar. Bu sistemde gerçekleşmeyecek bir eğitim nesiller arasındaki iletişimi olumsuz etkileyecek şekilde gerçekleşecektir. Öğrencinin yaşadığı toplumun kültürel değerlerini bilen ve bu değerlere kendisinden değerler katabilen,

mücadele edip çözümsel davranabilen, yeni nesilleri oluşturabilecektir. Bütün bunları sağlamanın en önemli kanalı ise yetişen çocuklara sanat eğitimini kazandırmaktır (San, 2004, s. 25).

Sanat eğitiminin yetişen çocuklara olan katkılarının başında gelen husus, etik değerlere uygun yaşamayı öğrenmedir. Sanatın çözüm üretme özelliği ile öğrenciler ahlaki unsurları bizzat irdeleyip bu yolda hareket etmeye çalışmaktadırlar (Gençaydın, 2002, s. 29).

İnsan fizyolojik, psikolojik, bilimsel bir ortamda hayatını sürdürür. hayatında yer alan bilimsel bilgileri de çeşitli yollarla kazanabilir. Fakat duygu ve isteklerini fen ve sosyal bilimlerle kazanamaz. O halde denilebilir ki, sanat; bireyin eğitim sürecini olumlu yönde etkileyen bir alandır. Bu sürecin en iyi şekilde götürülmesinin ve duygularının biçimlenmesi de sanat eğitimi ile gerçekleşebilir (Boydaş, 2004, s. 7)

Sanat eğitiminin katkısıyla farklı toplumlara ait sanatçıların eserlerini anlayan, çeşitli kültürlerin oluşturmuş olduğu eserlere saygı duyan ve sahip çıkan, sonraki nesillere de kültürel eserler bırakma gayesi ile çalışan bireyler, sanat kültürünü kazanmış, empati kurabilen bireylerdir. Dengeli ve uyumlu toplumlar yolunda sanat eğitimi bir anlamda zorunluluk sayılabilir. Sanat ile yetişen nesillerin, uyumlu ve dengeli çocuklardan meydana gelmesine olanak tanımak, sanat eğitiminin en önemli gayelerindedir. Böyle bir eğitim sürecinde, yalnız derslik ve atölyelerden değil, aynı zamanda müze, sanat galerisi, sanat eserlerinden de faydalanılmalıdır. Bütün bu unsurlar sanat eğitiminin kalitesini yükseltebilir (Şahin, 2018, s. 12).

Sanat eğitiminin amaçları arasında “sanatın evrensel dilini kullanabilme” büyük bir yer tutmakta olup; sanatsal açıdan düşünen bireyin, duygularını dışarı aktarması sonucunda yeni kazanımlar elde etmesi, bireyin kendisini ifade etmesinde büyük bir yer tutup, bireyi orijinal düşünmeye yönlendirebilir. Bu sayede insan, özgün olma gayretiyle, herkesten farklı düşünerek, eleştirmeyi ve incelemeyi öğrenmektedir. Sanat eğitiminin genel eğitimdeki faydası, psikolojik, sosyolojik, iktisadi vb. bakımlardan da değerlendirilmiştir (Alakuş, 2003, s. 2).

Sanat eğitimi sürecinde, çocukların yapmış olduğu resimlerde psikolojik ve gelişimsel faktörler ele alınarak, bu resimlerde çocuğun neler düşündüğü, hissettiği, hayalleri vb.

birçok özellik tespit edilebilir. Bu yolda yapılacak bir incelemede şu şekilde sonuçlar elde edilebilir (Kırıçoğlu, 2005, s. 54):

1. Çocuğun objektif baktığı dünyaya yönelik olarak gördüklerini güzelleştirme çabasıyla üretken girişimlerin belirtisi sayılabilir.
2. Ortaya çıkan resimleri canlı bir varlığın olabilecek sonucu şeklinde alan teoride, çocuk büyüdükçe çizimlerinin de değişeceği teorisi savunulur.
3. Çocuğun ortaya çıkardığı şekiller, onun yaşama biçiminin bir anlatım şeklidir.
4. Çocuk resimleri özgün bir intizamda, genel bir fonksiyona sahiptir.
5. Resim yapan çocuğun; estetik, pozitif, bilişsel alanlarda gelişmesine imkan sağlar.
6. Çocuk 10 yaşına ulaşana kadar, yaptığı resimler zeka seviyesini ölçmede kullanılabilir.

Sanatın eğitimdeki gerekliliğini sağlayan faktörlerden birisi de, öğrencinin fikir ve düşünelere zarar verecek etkenlerin üstesinden gelmesini sağlamaktır. Bu doğrultuda sanat, öğrencinin kendisini benzersiz yapmasıdır. Öğrenci düşüncelerini özgürce dışarı vuramaz ve sürekli çevreden aldığı komutlarla hareket ederse kendisini gerçekleştiremez, üretken olamaz. Dolayısıyla duygu ve düşüncelerini ifade edemeyen, farklı ürünler çıkaramayan, sorunlar karşısında çaresiz kalan, tek düze bireyler oluşabilir. Bu şekilde yetişmiş bir çocuk o toplum istikbali için bir tehlike sayılır. Çünkü globalleşen dünyada yeniliklere imza atamayan, teknolojiye ayak uyduramayan toplumlar geri kalmış toplum olarak sayılır. Sanat eğitiminin bir başka gerekliliği ise, öğrencide değerler kavramının meydana gelmesine imkan tanınmasıdır. Sanat eğitimi, öğrencinin etrafında gelişen hadiselerin ve var olan şekil veya eşyaların gayelerini kavraması için ihtiyacı olan yetilere sahip olmasına olanak tanır. Bu sebeptendir ki, sanat eğitimi, bir yandan da uygulanan eğitim programlarını bütünleştirir. O halde sanat eğitimi, yalnız yetenekli öğrencilere verilmeyip, eğitim alan bütün öğrencilere verilmeyi zorunlu kılar. Çünkü sanat eğitimi, öğrencilerin üretkenliklerini dışarıya çıkarırken, aynı anda duygusal tarafının da beslenmesini sağlar ve bu haliyle eğitim sisteminin vazgeçilemez bir ögesidir (Mercin ve Alakuş, 2007, s. 19).

Eğitim öğretim programında sanat eğitimi, görsel sanatların bütün alanlarının eğitimi ile ilgilidir. Eğitim sürecinde eser analizi, yorumlama, sanatın geçmişi ve güzeli arama gibi

çeşitli teorik ve uygulamalı faaliyetler bulunur. Bu kavramlara materyal, derslik, eğitim plan/programı, sistem, ölçme/değerlendirme vb. etkenler de ilave edilebilir. Sanat eğitimi insanda var olan ilgi ve yeteneklerin dışı vurumunu sağlasa da, eğitimin gayesi sadece bundan olmamakla beraber, yaşam standartlarını yükseltmek ve keyifli hale getirmeye olanak tanımaktır. Sanat eğitimi, hızla değişen dünyaya dengeli ve mutlu birey ve toplumu hedefleyen insanlar hazırlamayı amaç edinir. Sanat eğitimi; ortaya çıkan eser karşısında, insanlarda merak uyandırmayı, görsel duyuların zenginleşmesini, insan ve çevresinde ki değerleri açığa çıkarmayı amaç edinir. Sanat dilini kullanmayı öğrenen bir öğrenci, bu beceri ile sanatın tarihine ve modern çağın sanatına kolay bir şekilde yorum getirebilir. Karşılaştığı her türlü esere özellik ve kalitesi bakımından anlam atfedebilir. Kazanılan bütün bu yetilerin yanı sıra, öğrencinin, yaşadığı dünyayı ve etrafındaki bütün varlıkları estetik açıdan izlemesini ve anlamasını da sağlar (Türe, 2007, s. 7).

Sanat eğitiminin temelinde özgür bir ruh bulunur. Üretkenliğin gerçekleşmesi, olaylar karşısında özgün fikirlere sahip olma, hayal gücü muhakkak özgür bir alanda gelişir. Sanat eğitimi, görme, anlama ve uygulama üçgeninde bütünlük oluşturan bir araçtır. Bu sayede öğrenci kazandığı davranışlarda, akademik bilgiler ile duygusal bilgileri bir bütün halinde açığa çıkarır. Böyle bir çıkarımı da ancak sanat eğitimi yapabilir. Sanat eğitiminin, bütün eğitim sistemi kapsamında, amaçlanan hedeflerin öğrencilere kazandırılmasına ve hayata uygulayabilmelerine etkisi oldukça fazladır. Öyle ki uygulanacak eğitimin gerçekleşmesinde, hedeflenen davranışlar ile kazandırılan davranışlar arasındaki iletişim sanat eğitimi sağlamaktadır (Telli, 1996, s. 41). Kırıçoğlu (2005)'na göre; Sanat Eğitiminin, çocuğa küçük yaştan itibaren verilmesi gerekmektedir. Bunu nedeni, çocuğun çevreyi küçük yaşta tanıyıp biçimlendirmesi ve kişilik özelliklerinin oluşmasıdır.

Eğitimin bütün alanlarının öğrencilere en çok aktarıldığı yerler okullardır. Eğitim kurumlarında, öğretmen ile öğrenci arasında oluşan iletişim güçlendirilmelidir (Ünver, 2002). Bu çerçevede, öğrencinin duygu ve düşüncelerini dile getirmesi ve başkalarıyla da doğru iletişim kurması sağlanacaktır (Türkdoğan, 1981).

Eğitim öğretim programı çerçevesinde akla gelebilecek, “neden sanat eğitimi?” şeklindeki bir soruya şu cevaplar verilebilir (San, 1985);

- Sanat eğitiminde öğrencinin duygu ve düşüncelerini özgür bir yolla ifade edebilir,

- Öğrencilerin psikolojik durumlarına olumlu etki edebilir,
- Bireyin becerilerini ispatlamasına olanak tanır,
- Öğrencinin kişisel gelişimine destek olur,
- Öğrencilerin farklı alanlarda yetenek ve becerilerini uygulayabilecekleri dalları bulmalarına imkan tanır,
- Bireylerin gerçekleştirdiği sanat uygulamaları ile üreten, ortaya çıkan sanatsal faaliyetleri takip ederek de izleyici konumuna sahip olmasını sağlar,
- Bireylerde estetik duyguların oluşmasını sağlar,
- Öğrencilerin yargılama ve eleştirme yetilerine sahip olmasına olanak tanır.

Eğitim programlarında sanat eğitiminin amacının yaşanan çağa göre değişkenlik gösterdiği ve bu koşullar çerçevesinde yeniden şekil aldığı fark edilir. Bahsedilen bu faktörler bazı dönemlerde çocuk gelişiminde, bazen toplumsal ihtiyaçlarda, bazen de sanatta yeniden şekil alır. Sanatın eğitim programında yaygın bir şekilde kullanma amacının hedeflendiği öğrenci ya da toplum iki yönde karşımıza çıkar. Bunlar; sanatı bir “araç” ve sanatı bir “amaç” olarak gören yorumlardır (San, 1985).

2.1.5.1. Görsel Sanatlar Eğitiminin Bireysel ve Toplumsal Katkısı

Görsel sanatların eğitim sürecinde bireyin bazen eser ortaya çıkararak, bazen de ortaya çıkan eserleri izleyerek takip etmesi, yalnızca hislerini geliştirmemekte aynı zamanda zihinsel olgularını da olumlu yönde etkilemektedir.

Bireyin, düşünce ve fikirlerini hayalleri ile harmanlayıp şekillendirerek ve üretmesi, sanatsal alanlarda gerçekleştirdiği başarılar ile birlikte aynı zamanda diğer mesleki alanlarında da başarılarına etki etmektedir. Bu doğrultuda sanat eğitimi, bireyin hayal dünyasını genişletmesi, hayallerini gerçeğe dönüştürüp şekillendirmesi açısından önemlidir.

Modern sanat, zamanın değişen yüzüne ayak uydurur, zamanın özelliklerini bünyesinde taşır ve kendisini yeniler. Sanatçı ise; geçmişin kültürü ile bulunduğu zamanı harmanlayarak, o toplumun sahip olduğu kültürü değerlendirip, kültürel canlılığı ve hareketliliği gerçekleştirmeli, orijinal seçenekler çıkarmalıdır. Birey, kendisini

heyecanlandırıcı her fikri irdelemekte ve incelemekte, hür bir ortamda akademik ve duygusal çalışmalar yapabilmelidir. Birey, duygu ve düşüncelerini somutlaştırabilmek adına ihtiyacı olan bütün öğeleri değerlendirmekte rahat olmalıdır.

Çağın değişen yüzünde birey, çevresini tam anlamıyla yorumlayabilen ve hayatına dönüştürebilen özellikte olmalıdır. Edindiği estetik olguların yanı sıra bilimsel ve inanç yönüyle de kendisine özgü bir tavır gerçekleştirebilmelidir.

İlkokul ve ortaokullarda görsel sanatlar dersinin gerekliliği, öğrencinin; resim, renk, doku, boyama yeteneklerini geliştirmekten daha fazla amaçlara yönelik olmalıdır. Görsel sanatlar dersinin kazanımları ile kimliğini meydana getiren öğrenci için sanat, lüks bir ihtiyaçtan öte zorunlu ihtiyaçlardan sayılmalıdır (Hurwitz ve Day, 1995).

Eğitim hayatında görsel sanatlar dersi, akademik bilimler kadar önemlidir. Fakat günümüzde oluşan eğitim sistemi ve toplumun yaklaşımı, görsel sanatlar dersinin çizmekten ve boyamaktan ibaret olduğunu algılamakta ve diğer derslere nazaran en son yer verilecek değerde olduğunu düşünmektedir. Oysaki görsel sanatlar dersi öğrenciye, çevresinde gördüklerini doğru biçimde yorumlamasını, hayatta uyum ve dengeyi sağlamasını kazandıran en etkili ders olduğu bilinmelidir (Özsoy, 2003).

Toplum güncel hayatında devamlı olarak güzeli arama ve gerçekleştirme çabasıdadır. Giyim modasında, beslenmede, ev ve işyerinde kullanılan araç-gereç ve mobilyalarda, reklamlarda, gıda paketlerinde, mimaride, şehircilikte ve akla gelebilecek daha birçok alanda oluşan estetik kayısı bütün bir eğitim sisteminin içerisinde yalnız sanat eğitimi ile kazandırılabilir. Sanat eğitimi hareketli ve güncel bir yaşama ortamı sağlamak için en önemli araçlardan birisidir.

Öğrenciye akademik bilgi verilirken, üretken ve paylaşımcı olmayı, becerilerini geliştirmeyi de öğretmek gerekir. Sanat Eğitimi, zihinde oluşan bir hayalin şekil alıp somutlaşmasını sağlayan bir araçtır. Bu araç sayesinde birey, duygu ve düşüncelerini, yazı, ses, çizgi, doku vb. unsurlarla açığa çıkarmanın bir yolunu bulur. Bir anlamda sanat, hayatı güzelleştirmek için çabalarken estetik olguyu fark etmektir. Eğitim sürecinde ise duygu ve düşünceler şekil alırken aynı zamanda zihinsel beceriler de oluşur. Böylelikle sanat eğitimi bireyin estetik duygusunu geliştirirken aynı zamanda matematik, fen, sosyal bilimler vb. alanlarda da becerilerini geliştirir.

Hızla değişen ve gelişen dünyada, sosyal, siyasal, bilimsel ve teknolojik alanlarda sanat eğitiminin bu değişimi olumlu yönde etkilediği göz önünde tutulmalıdır. Hatta toplumda gerçekleşen bu değişim ve gelişimler sanatı da etkileyip kendisini güncellemesine sebep olmuştur. Bu durumda sanat eğitimi bir zorunluluktur ve bütün bir eğitim sisteminin temel yapı taşı vazifesindedir. Bunu sebebi ise, sanat eğitimi (Özsoy, 2003);

- Düşünmeyi, anlamayı ve şekillendirmeyi,
- Hayalleri somutlaştırmayı ve üretkenliği,
- Bireyin ve toplumun ihtiyacı olan disiplinleri kazanmayı,
- Estetik duyguların gelişmesini,
- Toplumsal kavramların oluşmasını sağlar.

2.1.5.2. Görsel Sanatlar Eğitimi ve Milli Değerler

Değerler hakkında çeşitli araştırmalar yapılmış ve değerler her dönemde tartışılmıştır. Yaşam biçimi, din, dil ve toplum ile çerçeveslendirilmiş ve böylelikle değer yargıları meydana gelmiştir. “Değer sözcüğü en genel anlamda, bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü; bir şeyin sahip olduğu kıymet; yüksek ve yararlı nitelik olarak tanımlanabilir” (Arslan ve Yaşar, 2014, s. 7).

Bir ülkeyi meydana getiren ulusun dili, dini, gelenekleri, tarihi birikimi vb. unsurlardan oluşan, atalardan çocuklara ve torunlara öğretilerek süreklilik gösteren duygu ve düşüncelerine milli değerler denilmektedir. Milli değerler, bir toplumun oluşmasını sağlayan ana unsurlardandır. Bu çerçevede değerler, herhangi bir toplumun üyesi olan bireylere yaşama gayesini ve ölümden sonrasını da öğretir. Eğer bir topluluğu geliştirmek isteniyorsa, o topluluğun değer yargılarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Bir milletin istikbalinin, milli ve manevi değerlerinin özümsemiş, yetenekleri ile şekillendiren çocuklara ait olduğu unutulmamalıdır. Bu sebepten eğitim sistemi, yetiştirdiği bütün öğrencileri, değerlere yönelik etik davranışlar edindirme gayesi ile yol alır. Eğitim sistemi, öğrencileri yalnız bilimsel olarak eğiten bir kurum olmayıp, millet olarak sahip olduğu değerleri bilen ve uygulayan nesiller yetiştiren kurumlardır. Eğitim kurumları yetiştirdiği öğrencilerin sahip olduğu değerlerini, hareketlerini, kişiliklerini değiştirebilmelidir. Eğitim programlarında, milli değerler ayrı bir konu ya da ünite

şeklinde verilmeyip, programın her ünite ve konusuna dağıtılmıştır. Milli Eğitim Programında işlenen milli ve manevi değerlere, ülkenin tarihi değerleri, savaşlar, zaferler, adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik vb. öğeler örnek verilebilir. Bu değerler, eğitim sürecinde kendi başına olduğu gibi, birden fazla değerle de işlenerek öğrenciye aktarılabilir (MEB, 2018, s. 4).

Milli değerlerin çocuğa kazandırılmasında öncelikle aileye büyük bir pay düşmektedir. Anne-babalar çocuklarının inanması gereken kavramları, konuşma ve hareket biçimlerini vb. değer yargıları vererek eğitimi vermeye başlar. Eğitim sisteminde ise milli değerler eğitim öğretim programı içerisinde yer almaktadır. Çünkü okullarda akademik bilgilerin yanında milli ve manevi değerler de öğrenciye aktarılmalıdır.

1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'na Göre Türk Milli Eğitiminin Genel Amaçlarından Milli değerler hakkında şu şekilde bahsedilmektedir (MEB, 2009, s. 10);

- Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı,
- Ulusunun milli, manevi, etik değerlerini kabul eden, savunan ve zenginleştiren,
- Öncelikle ülkesine, ulusuna, ailesine saygı duyana,
- Anayasa'da yer alan, hak ve hukuklara dayanan,

Türkiye Cumhuriyeti'ne yönelik vazifelerinin farkında olan, nesiller yetiştirmek gayesiyle, öğrencilerin fiziksel, duygusal, psikolojik açıdan uyumlu bireyler hazırlayarak, bilişsel fikirler üretebilen, çok kapsamlı düşünebilen, çevresine saygılı, görevlerinin bilincinde olmaları beklenmektedir. Bunun yanında milli birlik ve beraberlik yolunda toplumsal, kültürel ve ekonomik açıdan yükselmeyi sağlayarak yetişen nesli modern dünyanın başrollerinde bulunmayı da hedeflemektedir (MEB, 2009, s. 10).

Yüzyıllar boyunca çok sayıda devlet kurmuş, yönetmiş olan Türk milleti, bu tarih sürecinde kazandıkları deneyimlerle milli ve manevi değerlerine sıkıca sarılmış ve her dönemde de bu özelliğini bırakmamıştır. Bu sebeple, bütün eğitim öğretim programlarında, amaçlanan eğitimin milli- manevi değerler doğrultusunda yürütülmesi gerekmektedir.

2.1.6. Ders Dışı Etkinlikler

Ders dışı etkinlikler, eğitim öğretim genel programının hedefleri kapsamında ders öğretmenin rehberliği doğrultusunda ders haricinde işlenen, çocukların bilgi, deneyim ve kabiliyetlerini zenginleştirmeyi amaçlayan faaliyetlerdir. Ders dışı etkinliklere yüzeysel bakılacak olursa; okulda uygulanan eğitim programı kapsamında, çocukların boş saatlerini, beceri ve yeteneklerini güçlendirmek amacıyla değerlendirmelerini, ders içi konular ile de bağlantı kurularak öğrenimi kuvvetlendiren ve bu etkinlikleri ders öğretmeni tarafından yapılan organizasyonla yapılan (Dağlı, 2001, s. 10), çocukların aktif olarak iştiraki ile gerçekleştirilen istekli uygulanan etkinliklerdir (Köse, 2004, s. 3).

Binbaşoğlu (1983a, s. 209) ders dışı etkinlikleri şu şekilde ifade etmiştir; eğitim programında ders içi konularla bütünlük sağlayan, her çocuğun farklı bir yeteneğini ortaya çıkarmak ve vatandaşlık olgusunu benimsetmek için uygulanan bir takım faaliyetlerdir.

Ders dışı etkinlik uygulamaları, eğitim sürecinin ilk yıllarında tam da kabul edilmeyen, gereksiz görülen etkinlikler sıfatında iken, günümüz eğitiminde aktif biçimde uygulanan program olmuştur. Bu etkinlikler tamamen okulların amaç ve hedeflerine uyumlu halde hazırlanmış ve ders içi etkinlikleri de tamamlamıştır (Bursalıoğlu, 1979, s. 187). Ülkemizin eğitim sistemi, ders dışı etkinliklerin eğitim ve öğretimdeki önemini kabul etmiş ve böylelikle belirli gün ve hafta uygulamalarını eğitim programına katmıştır (Hesapçıoğlu, 1998, s. 362).

Eğitim programında uygulanan ders dışı etkinlikler, ders içi etkinliklerin haricinde gerçekleştirilse de, ders içi program kadar önem arz eder. Bu sebeple okullarda ders dışı etkinliklerin de akademik dersler kadar kazanım takibinin yapılması önemlidir. Bu etkinlikler öğrencinin kendi yeteneklerini fark etmesini sağlarken aynı zamanda çevresinde ki arkadaşlarının bilgi ve becerilerini de görmesini ve birlikte hareket etmeyi gerçekleştirir. Bütün bunlarla birlikte ders konularına da destek olma özelliğine de sahiptir (Binbaşoğlu, 2000).

O halde, öğretmenler tarafından hazırlanan verimli bir eğitim planı ile çocukların okulda en az bir faaliyette rol almalarına imkan verilmelidir. Ayrıca, çocukların eğitimdeki seviyeleri değerlendirilirken, akademik dersler kadar, ders dışı etkinliklerde sergiledikleri performanslar da değerlendirme kapsamına alınmalıdır (Binbaşoğlu, 1983a, s. 215).

Eğitim s¼recinde ¼đrenciler; beceri, kabiliyet, davranış, estetik tutum vb. bir¼ok davranış kazanırlar. Eğitim kurumları, kazandırdıkları davranışların ve zihinsel bilgilerin yanında ¼ocukların, ilgi ve yeteneklerinin beslenebileceği imkanları da sunmalıdır. B¼ylelikle okullar, dersler kanalıyla ¼đretim programını ¼đrenciye aktarıırken, ders dışı etkinliklerle de eğitim programının uygulanması sağlanır (Akar ve Nayir, 2015).

K¼¼¼k yaştan başlayarak ¼đrencinin geniş kapsamlı gelişiminde ders dışı etkinlikler, ders i¼i etkinlikler kadar ¼nemlidir. Ders dışı etkinlikler, ¼đrencilerin “formal ¼đretim” s¼reci kapsamında edindiği bilgileri tamamlayan, bu kazanımların g¼nl¼k hayatla alakalarını ¼đreten faaliyetlerdir.

¼lkemizde, Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Y¼netmeliđi (2017) ¼er¼evesince, “¼đretim programlarının yanında ¼đrencilerde ¼zg¼ven ve sorumluluk duygusu geliştirmeye, yeni ilgi alanları oluşturmaya, milli, manevi, ahlaki, insani ve k¼lt¼rel değerleri kazandırmaya y¼nelik bilimsel, sosyal, k¼lt¼rel, sanatsal ve sportif alanlarda ¼đrenci kul¼b¼ ve toplum hizmeti kapsamında” ger¼ekleřtirilen t¼m etkinlikler ders dışı etkinliklerin i¼eriđini oluşturmaktadır. Ders dışı eğitim faaliyetlerine ilişkin esaslar 19.08.2010 tarih ve 53578 sayılı genelge ile “izcilik, beden eğitimi ve spor ¼alıřmaları, halk oyunları, g¼zel sanatlar, T¼B¼TAK koordinasyonu ile ilköğretim ve orta¼đretim ¼đrencilerine y¼nelik y¼r¼t¼len bilim olimpiyatları ve proje ¼alıřmaları” olarak belirlenmiştir.

Ders dışı etkinlikler, sosyal paylaşımlar a¼ısından ¼nemli becerilerin ve deneyimlerin gelişmesine imkan tanımakla beraber, ¼zg¼ven, ¼zsaygı vb. olumlu gelişimlerle de ¼đrencilerin kişiliklerini kazanmalarına destek olmaktadır (Akar ve Nayir, 2015).

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) ¼lkelerine bakıldığında, eğitim kurumlarında uygulanan ders dışı etkinliklerde ¼eřitlilik g¼zlenmektedir. ¼rneđin; Fransa, Polonya ve Slovenya gibi bazı ¼lkelerde ders dışı etkinliklerin y¼r¼t¼lmesi zorunluyken; bazı ¼lkelerde ise ders dışı etkinlikler okulların inisiyatifine bırakılmıştır. “Education at a Glance Raporu” nda ders dışı etkinliklerin, spor, sanat ya da k¼lt¼rel aktivitelerin yanı sıra derslere destek kursları i¼erdiđi belirtilmektedir. Bahse konu raporda bu faaliyetlere ¼rnek olarak; Macaristan ve T¼rkiye’de toplum hizmeti ¼alıřmalarının ve İşpanya’daki farklı dil eğitimlerinin, bilgi teknolojileri kullanımının ve okuma-yazma at¼lyesi uygulamalarının sosyal etkinlikler olarak g¼sterilebileceđi ifade edilmektedir. Son yıllarda PISA sonu¼larına dair yapılan araştırmalar ders dışı

etkinliklere katılımın, öğrencilerin öğrenme tutumlarına ve akademik performanslarına olumlu etki ettiğine işaret etmektedir (OECD, 2016).

2.1.6.1. Ders Dışı Etkinliklerin Amacı ve Önemi

Ders dışı etkinlikler kapsamında en geniş program; 06.06.1983 - 2140 tarih ve sayılı “İlköğretim, Lise ve Dengi Okullar Eğitici Çalışmalar Yönetmeliği” iken, bu programı Şubat 2005/2569 tarih ve sayılı tebliğler dergisinde yayımlanan “Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği” takip etmiş ve bu yönetmelik ile belirli gün ve hafta etkinlikleri tekrar oluşturulmuştur. Bu yönetmelikte; ülkede eğitim ve öğretim gerçekleştiren bütün kurumlarda akademik ders eğitimi ile birlikte, çocuklarda vazife bilinci, özgüven, farklı fikir imkanları, yeteneklerini sergileme ve davranış kazandırmak amacı ile “bilim, toplum, kültür değerleri, sanat ve spor dallarında eğitsel kulüpler ile toplum hizmeti etkinliklerinin yöntem ve ana maddelerini uygulayabilmek amaçlanmıştır.

Yönetmeliğin 5. maddesinde sosyal etkinliklerin amacı şu şekilde belirtilmiştir (Tebliğler Dergisi, 2005a):

Madde 5 — Sosyal etkinliklerin amacı, Türk Milli Eğitiminin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak; öğrencilerin Atatürk İlke ve İnkılâplarına, Anayasanın başlangıcında ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı yurttaşlar olarak yetişmelerine, yeteneklerini geliştirerek gerekli donanımı kazanmalarına katkıda bulunmaktır.

Bu amaçla öğrencilere;

- a) İnsan haklarına ve demokrasi ilkelerine saygı duyabilme,*
- b) Kendini tanıyabilme, bireysel hedeflerini belirleyebilme, yeteneklerini geliştirebilme, bunları kendisinin ve toplumun yararına kullanabilme,*
- c) Çevreyi koruma bilinciyle hareket edebilme,*
- d) Kendine ve çevresindekilere güven duyabilme,*
- e) Planlı çalışma alışkanlığı edinebilme, serbest zamanlarını etkin ve verimli değerlendirebilme,*

- f) Girişimci olabilme ve bunu başarı ile sürdürebilme, yeni durum ve ortamlara uyabilme,
- g) Savurganlığı önleme ve tutumlu olabilme,
- h) Bireysel farklılıklara saygılı olabilme; farklı görüş, düşünce, inanç, anlayış ve kültürel değerleri hoşgörü ile karşılayabilme,
- ı) Aldığı görevi istekle yapabilme, sorumluluk alabilme,
- j) Bireysel olarak veya başkalarıyla iş birliği içinde çevresindeki toplumsal sorunlarla ilgilenebilme ve bunların çözümüne katkı sağlayacak nitelikte projeler geliştirebilme ve uygulayabilme,
- k) Grupça yapılan görevleri tamamlamak için istekle çalışabilme ve gruba karşı sorumluluk duyabilme gibi tutum, davranış ve becerilerin kazandırılmasına çalışılır.

Ders dışı etkinliklerin bu maddelerde verilen amaçlara varabilmesi için, eğitim programı içerisinde bir bütün olarak ele alınması ve etkin bir biçimde uygulanması gerekmektedir. Bu etkinliklerin plansız uygulanması amacının yararsız olmasına sebep olur (Köse, 2004, s. 3). Eğitim kurumlarında yapılan bu etkinliklerin sistemli bir biçimde sürdürülmesi, çocukları işlediği derslerde sıradan olmaktan çıkaracak, sosyalleşmelerini ve vazife bilincini geliştirecektir. Bunlarla birlikte öğrencinin kendisini tanımasını, yeteneklerini keşfetmesini, bilgi ve becerilerini uygun alanlarda kullanarak hayattan zevk almasını gerçekleştirecektir (Esen, 2010, s. 14). O halde çocuklara, ders içi etkinlikler ile birlikte ders dışı etkinlikler de öğretmenin çabasıyla cazip gösterilmelidir (Tan vd., 2002, s. 9). Bu sayede çocukların bu etkinliklere gönüllü olarak dahil olmaları da ders dışı etkinliklerini gereksiz görülmekten koruyacaktır (Köse, 2004, s. 3).

Ders dışı etkinliklerin eğitimde büyük bir yer tutan amaçlarından biri de liyakat sahibi insanlar yetiştirmektir. Eğitimde öğrenciye kazandırılmak istenen davranışlar; görevlerini yerine getirebilen, kendisini ve çevresini tanıyan, tasarruflu, girişimci ve toplum içinde sosyal olabilme niteliklerine sahip olmaları şeklindedir (Yıldırım, 2004, s. 78-79). Bu davranışlara sahip çocukları yetiştirebilmek için de başarılı bir etkinlik programı hazırlanmalıdır. Öğretmenler tarafından hazırlanan bu programın kapsamı gereken amaçlar ise şu şekilde sıralanabilir (Hesapçıoğlu, 1998, s. 354-355):

1. Öğrenci bilgi, beceri ve yetenekleri doğrultusunda görev alması amacıyla yönlendirilmeli,
2. Çocukların verilen göreve istekli olması, gerektiğini önder olmayı becermesi ve böylelikle yurttaşlığın gereklerini anlamaları sağlanmalı,
3. Çocuklara derslerden arta kalan vakitlerini verimli olarak kullanmalarını kavratmalı,
4. Çocukların duygu ve düşüncelerini, bilgi ve becerilerini faaliyete geçirmelerine, yeteneklerini aktif bir biçimde kullanabilmelerine imkan verilmeli,
5. Liderlik, girişimcilik, birlikte hareket etme, özgüven vb. özelliklerin oluşmasına ortam sağlanmalı,
6. Öğretmen ve öğrencilerin birlikte hareket etmesine imkan sağlamalı,
7. Çocuğa hayati anlamayı sağlamalı,
8. Çocuğun hayata atılmasına katkı sağlamalıdır

Eğitim kurumlarında ders dışı etkinlikler öğretmenlerin kontrolünde; bilimsel, kültürel, sosyal ve sportif alanlardaki öğrenci kulüpleri, okul takımları ve gönüllü toplum hizmeti çalışmaları ile yapılmaktadır. Uygulanan faaliyetlerin içinden, öğrencilerin kendi seçtikleri bir faaliyetin peşinden gitmeleri ve bu etkinlikle bağ kurmaları, bireysel gelişimlerine ve okul içi başarılarına da katkı sağlamaktadır. Farklı türlerdeki ders dışı etkinliklere katılımın uzun vadede eğitimin istendik hedeflerine katkı sağladığı ve okullarda görülen sorunlu davranışları azalttığı görülmektedir (Wilson, 2009).

Eğitim bilimciler, uluslararası alandaki bir ekonomik büyümenin nitelikli bir eğitim sistemiyle mümkün olduğunu dile getirmektedirler (Hanushek, 2017). Nitelikli bir eğitim sisteminde beceriler yaşamla iç içe geliştirilmekte; sonuç olarak, öğrenci performansları olumlu etkilenmektedir. Okullarda yürütülen bilim kulüpleri ve yarışmaları; öğrencilerin bilime olan ilgilerinin artmasına, bilimsel süreç becerileri kazanmalarına, hatta geleceğin bilim insanları olarak yetişmelerine fayda sağlamaktadır (OECD, 2016). Ders dışı etkinliklerin yaşamla ve toplumla etkileşim içinde sunduğu fırsatlar değerlendirildiğinde, bu etkinliklerin önemi bir kez daha ön plana çıkmaktadır. İyi bir şekilde planlanıp yürütülen etkinliklerin sayısız işlevi bulunmaktadır.

2.1.6.2. Ders Dışı Etkinliklerin İçeriği

Ders dışı etkinlikler, yetişen nesle yaşamayı öğreten, psikolojik ve sosyolojik açıdan sağlıklı bireyler olarak yetişmesini sağlayan, kişisel becerilerinin oluşmasına, yeteneklerinin farkında olmasına, duygu ve düşüncelerini dile getirebilmesine destek olan ve toplumla uyumlu nesiller kazandırmayı amaçlayan uygulamaları kapsamaktadır. Bu sebeple her çocuğun ders dışı etkinliklerde rol almaları sağlanmalıdır. MEB müfredatı kapsamında uygulanacak ders dışı etkinlikler aşağıdaki maddelerde belirtilmiştir (Tebliğler Dergisi, 2005a).

1. Okul gazetesi, dergi, sınıf yıllığı vb. çalışmalar,
2. Milli bayram törenleri,
3. Belirli gün ve hafta etkinlikleri,
4. Sosyal hizmet aktiviteleri,
5. Okul gezileri, yılsonu programları, çeşitli kutlamalar,
6. Okul çevresinde ağaçlandırma çalışmaları,
7. Çocukların ilgilerine göre; sanat, spor, kültür, bilim ve teknoloji alanlarında çeşitli faaliyetler,
8. Çocuklara ait resim, şiir, kompozisyon, bilimsel araştırma, tasarım vb. çalışmalar,
9. Spor, İzcilik, Müzik ve folklor çalışmaları,
10. Eğitim kurumları arasında ya da okul/sınıf içinde, çeşitli alanlarda gerçekleştirilen yarışmalar,
11. Sahne sanatları,
12. Çeşitli alanlarda yapılan sergi ve kermes faaliyetleri

Burada belirtilen etkinliklere bakıldığında ders dışı etkinliklerin bir hayli geniş kapsamlı ele alındığı anlaşılmaktadır. Bu maddeler içinde özellikle sosyal kulüpler ve belirli gün ve haftalar önemli ve büyük bir yer tutmaktadır.

Sosyal kulüpler; çocukların, isteği doğrultusunda, yetenekleri göz önünde bulundurularak belirlenen ve çocuğun sağlıklı bir birey olarak yetişmesini sağlayan öğrenci kulüpleridir. Bu faaliyetler, derslerden artan zamanlarda, çocukların boş vakitlerini ilgi duydukları

alanlar doğrultusunda doldurmalarını, becerilerini geliştirmelerini sağlayacak ve böylelikle akademik başarılarında da olumlu gelişmeler görülecektir (Karaküçük, 1995).

Ayrıca belirtmek gerekir ki; Ders içi etkinliklerde kazanılan bilgilerin kulüp faaliyetlerinde de uygulanması ile çocukların grup faaliyeti, doğru iletişim ve araştırma-inceleme yeteneklerini de geliştirecektir (Duruhan ve Demir, 2005, s. 178).

Çocukların sahip olduğu bilgi, beceri ve kabiliyetlerine göre bir kulübü belirlemesi, kulüp çalışmalarında etkin rol almaları, onların geleceğe sağlıklı bireyler olarak hazırlanmalarına katkı sağlayacaktır.

2.1.6.3. Ders Dışı Etkinliklerin Eğitimdeki Önemi

Okullarda uygulanan eğitim sisteminde, ders içi etkinliklerin önemi kadar ders dışı etkinliklerin de eğitimde önemi oldukça fazladır. Hatta çocuğun karakterinin yerine oturduğu ilk yılları okullarda geçirmesi, bu etkinlikleri daha fazla gerekli hale getirmektedir (Tetik, 2008, s. 19). Stoke ve Capelle (1967)' a göre eğitim kurumlarında uygulanan eğitim programında, ders dışı etkinliklerin, ders içi faaliyetleri de desteklediği görülmektedir (Özkaptan, 2007, s. 25).

Eğitim kurumlarında yapılan tören ve kutlamalar, çeşitli organizasyonlar ve projeler aracılığıyla öğrencinin bu faaliyetlerde gönüllü olarak rol alması, bilgi ve becerilerini sergilemesine olanak tanıyacak ve gelişimini olumlu yönde değiştirecektir. Bunun yanında, bu faaliyetler sayesinde öğrencilerin sosyalleşmesi, özgüvenlerinin gelişmesi gerçekleşecektir (Binbaşoğlu, 1983b, s. 80).

Eğitim sisteminin salt akademik bilgilerden oluşması çocukları pasifliğe iterken, ders dışı etkinlikler, onları sıradanlıktan çıkarıp, hayatı yaşayarak ve uygulayarak öğrenmelerine imkan verecektir. Bu faaliyetler, çocukların bilgi ve deneyimlerine yenilerini eklerken, aynı zamanda sahip oldukları özellikleri fark etmelerini ve yaşam biçimlerine yansıtılmalarını öğretecek, zamanını düzenli kullanmasını, üretkenliği, çevresiyle doğru iletişim kurabilmeyi, başkalarının görüş ve düşüncelerine saygı göstermeyi, problemler karşısında çözüm yollarını bulmasını öğretecektir.

Eğitim programı çerçevesinde uygulanan ders dışı etkinlikler, çocukların faaliyetlerde rol oluşturarak boş vakitlerini değerlendirmesini sağlarken aynı zamanda çağın teknoloji bağımlılığına neden olan telefon, bilgisayar, internet vb. unsurlardan da alıkoyacaktır.

Çünkü teknolojik unsurların insan hayatında faydalı etkileri olduğu gibi, insana zarar veren yönleri de mevcuttur (Topdal, 2008, s. 354-355). Bilgisayar oyunları, internet vb. teknolojik unsurlar, çocukta; özgüven eksikliği, hırçınlık, bencillik, empati eksikliği gibi birtakım negatif davranışlara neden olacağı için, ders dışı etkinlikler ile çocuğun bu tehlikelerden korunması ve kendini zengin özelliklerle yetiştirmesi sağlanacaktır. Bu sebeptendir ki; eğitim kurumlarında ders dışı etkinlikler eğitim programının son derece önemli bir parçasıdır.

Eğitim kurumlarında uygulanan eğitim programında alışkanlıkların ötesinde dinamik uygulamalar önemlidir (Neill, 1996). Dinamik bir eğitim sisteminde çocuklar; hareketli, girişken ve yeteneğe sahip bireyler olarak değerlendirilir (Yıldırım vd., 2006, s. 83).

Ders dışı etkinlikler ders içi etkinliklerde olduğu gibi, eğitim öğretim alanını oluşturmaktadır. Bu alanlarda çocukların değişken faktörlerle çeşitli faaliyetlerde bulunmaları sağlanırken, onların hayatında sağlıklı bir aksiyon da oluşturacaktır (Açıkgöz, 2003).

Eğitim sisteminde kurumlar kadar velilere de vazifeler düşmektedir. Öğrencilerin bilgi, beceri ve yetenekleri doğrultusunda okullarla birlikte hareket ederek, sağlıklı bir takip gerçekleştiren aileler, doğru ve bilinçli şekilde hareket etmektedir (Arı, 2007, s. 170).

R. Schorling ders dışı etkinliklerin öğrenciye olan olumlu katkılarını üç maddede belirtmiştir (Binbaşoğlu, 1983a, s. 217);

1. Ders içi konulara destek olarak, öğrencilerin değerlerini zenginleştirmek,
2. Yurttaşlık bilgisini oluşturmak,
3. Çocukların boş vakitlerini verimli çalışmalarla geçirmelerini sağlamak.

Eğitim programında uygulanan ders dışı etkinlikler, eğitim kurumunun toplumda oluşturacağı yargılar açısından da önemli bir yer tutar. Öğretmen ve öğrencilerin gerçekleştireceği başarılı performanslar, çeşitli organizasyonlar, projeler, yarışmalar vb. her türlü etkinliğin halk tarafından beğenilmesi, okulun başarısının onaylandığının da bir göstergesi olmaktadır (Çelik, 2000, s. 81).

2.2. Belirli Gün ve Haftalar

Belirli gün ve haftalar; eğitim öğretim programında çocuklara, eğitim sistemi tarafından belirlenmiş günlerin anlam ve önemini simgeleştirilerek belirli gün veya haftalar dahilinde verilmesi şeklinde uygulanan ve kutlanan güne dair kazandırılması gereken değerleri içeren bir sistemler bütünüdür.

Merasim, tören ya da seçilen bir ders kapsamında uygulanan belirli gün ve haftalar etkinlikleri, çocuğun ilgisini o günün değeri üzerine toplamakta ve çocuğun bu değeri anlamasını sağlamaktadır. Bu etkinlikler ayrıca, çocuğun kendi seviyesindeki davranışlarla da değere ilişkin bir araştırma içerisine girmesi ve bu doğrultuda davranış sergilemesini sağlamak gayesi ile yapılmaktadır (Mohan, 2008, s. 24). Ders dışı etkinlikler şeklinde uygulanan bu program, çocuklara kazandırılması amaçlanan ve dinamik, sosyal, girişimci bireyler olarak eğitilmesini hedefleyen faaliyetleri de bünyesinde toplamaktadır (Şiringel, 2006, s. 2).

Eğitim programında uygulanan belirli gün ve haftalar programı, çocukların kutlanacak etkinliklerde aktif olarak görev almasına da imkan tanımaktadır (Ekmekci, 2006, s. 1). Okullarda ders dışı etkinlikler halinde uygulanan bu programın hedeflerini gerçekleştirebilmesi, kutlama faaliyetlerinin etkili biçimde planlanmasına dayanır. Kuşkusuz, bu faaliyetlerin, eğitim-öğretim faaliyetleri ile bir bütün halinde verilmesi gerekir (Çevik, 2013, s. 18). Herhangi bir derse dinamiklik kazandırmak amacıyla da belirli gün ve haftalardan faydalanılmalıdır (Nas, 2000, s. 245-246).

Bu etkinliklerde, konu ile alakalı kazanımlara göre, öğrencilerin yaşadığı toplumun ya da çevrenin karakterlerini ifade eden durumlara da yeri geldikçe, kazanımların içinde yer verilmelidir. Etkinlikler yapılırken verilen derslerle bağlantı sağlandığı takdirde, ders programının yükü hafifletilirken aynı zamanda öğrencinin faaliyetlerde etkin olması sağlanacak ve bilişsel ve duyuşsal gelişimlerine de katkı sağlanacaktır. (MEB, 2005a).

Milli Eğitim yönetmeliğinde belirli gün ve haftalar kapsamında gerçekleştirilen etkinliklerle ilgili şu düzenlemelere yer verilmiştir (MEB, 2005b: Md. 32):

1. Belirli Gün ve Haftalar Çizelgesinde yer almayan diğer ulusal veya uluslararası gün ve haftaların kutlanıp anılmasına öğretmenler kurulunca karar verilebilir.

2. Bu konuda Bakanlığın internet adresindeki Tüm Kuruluşların Belirli Gün ve Haftaları Listesinden de yararlanılabilir.

3. Çevrenin özelliği, okulun fizikî durumu ve imkânları göz önünde tutularak okul yönetimince belirlenen bu etkinliklerin hangilerinin sınıf içi, sınıflar arası veya okul düzeyinde gerçekleştirileceği ve bu etkinliklerde hangi kulüp ve öğrencilerin görevlendirileceği öğretmenler kurulunca kararlaştırılır.

4. Belirli gün ve haftalarla ilgili etkinliklere, öğrencilerin aktif katılımları sağlanır.

5. Daha kapsamlı yapılması istenen etkinliklerin planlanması, eğitim bölgeleri koordinatör müdürü ile il/ilçe millî eğitim müdürlüklerince yapılır.

2.2.1. Belirli Gün ve Haftaların Tarihsel Gelişimi

İlkokul, ortaokul ve liselerdeki eğitim programında uygulanacak belirli gün ve haftalar etkinlikleri, ilk kez 21 Temmuz 1976 tarih ve 15653 sayılı resmi gazetede yayımlanan İlköğretim, Lise ve Dengi Okullar Eğitici Çalışma Yönetmeliğinin 33. maddesinde yer almıştır. Bahse konu yönetmelikte düzenlenmesi planlanan etkinlikler ise şu şekilde sıralanmıştır;

1. İlköğretim Haftası
2. Hayvanları Koruma Günü
3. Dünya Çocuk Günü
4. Birleşmiş Milletler Günü
5. Kızılay Haftası
6. Çocuk Kitapları Haftası
7. Atatürk Haftası
8. İnsan Hakları Haftası
9. Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası
10. Verem Savaş Propaganda ve Eğitimi Haftası
11. Yeşilay Haftası

12. Turizm Haftası
13. NATO Günü
14. Sağlık Haftası
15. Trafik Haftası
16. Avrupa Günü
17. Anneler Günü
18. Hava şehitleri Anma Günü
19. Kahramanlık Günleri
20. Orman Haftası
21. Türk Büyüklerini Anma Günleri
22. Turizm Haftasıdır.

25 Mayıs 1983 tarihli ve 18057 sayılı resmi gazete yeniden yayımlanan İlköğretim, Lise ve Dengi Okullar Eğitici Çalışma Yönetmeliğinde ise belirli gün ve haftalara yeni konular eklenerek çoğaltılmış ve program getirilmiştir. Zamanın getirileri doğrultusunda meydana gelen bu değişikliklerle yeniden hazırlanan maddeler şu şekilde olmuştur;

1. Enerji Tasarrufu Haftası
2. Vakıf Haftası
3. Sivil Savunma Günü
4. Sağlık ve Sosyal Güvenlik Haftası
5. Müzeler Haftası
6. Bilim ve Teknoloji Haftası
7. Standartlar Haftası
8. Dünya Kooperatifçilik Günü
9. Milli Eğitim Bakanlığı Vakfı Kuruluş Günü
10. Çevre Koruma Haftası
11. Dünya Tiyatrolar Günü

12. Dünya Çocuk Kitapları Haftası

13. Sakatlar Haftası

14. Verem Savaş Eğitimi Haftası

İlköğretim, Lise ve Dengi Okullar Eğitici Çalışmalar Yönetmeliği, 13 Ocak 2005 tarihinde 25699 sayılı resmi gazetede yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinler Yönetmeliğinin yayımlanmasıyla yürürlükten kaldırılmıştır. Bu yönetmelikte eski yönetmelikte yer alan gün ve haftaların çoğu iptal edilmiş, bazı gün ve haftaların da içeriği değiştirilmiştir. Etkinlikler eski yönetmelikte “gün ve hafta” şeklinde ifade edilirken yeni yönetmelikte “belirli gün ve hafta” şeklinde geçmektedir. Bu dönemde kutlanan belirli gün ve hafta etkinliklerinin sayısı 47’ye ulaşmıştır.

İlköğretim ve Ortaöğretim okullarında Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğine ilave edilen belirli gün ve haftalar şu şekilde sıralanmıştır;

1. Dünya Çocuk Hakları Günü

2. Demiryolları Haftası

3. Mevlana Haftası

4. Yunus Emre Haftası

5. Dünya Kadınlar Günü

6. Öğrenciler Günü

7. Organ Bağışı ve Nakli Haftası

8. Yaşlılar Haftası

9. Vergi Haftası

10. Babalar Günü

11. Lösemili Çocuklar Haftası

12. Türk Dünyası ve Toplulukları Haftası

13. Bilim ve Teknoloji Haftası

14. Bilişim Haftası

15. Dünya Kitap Günü ve Kütüphaneler Haftası
16. Girişimcilik Haftası
17. Tüketiciyi Koruma Haftası
18. İstiklâl Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü
19. Dünya AIDS Günü
20. Sivil Savunma Günü
21. Dünya Felsefe Günü
22. Afet Eğitimi Hazırlık Günü
23. Etik Günü
24. Şehitler Günü
25. Ahilik Kültürü Haftasıdır.

İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğinden çıkartılan gün ve haftalar ise şu şekildedir;

1. Avrupa Günü
2. Dünya Kooperatifçilik Günü
3. Verem Savaş Eğitimi Haftası
4. Kahramanlık Günü
5. Türk Büyüklerini Anma Günü
6. Hava Şehitlerini Anma Günü
7. Sağlık Haftası
8. MEB Vakfı Kuruluş Günü
9. Standart Haftası
10. Dünya Çocuk Kitapları Haftası
11. NATO Günü
12. Dünya Çocuk Günü

Kutlanan belirli gün ve haftalarda;

1. Trafik Haftası, Trafik ve İlk Yardım Haftası,
2. Sakatlar Haftası, Engelliler Haftası,
3. İnsan Hakları Haftası, İnsan Hakları ve Demokrasi Haftası,
4. Hava Şehitlerini Anma Günü, Şehitler Günü,
5. Kahramanlık Günleri, Mahalli Kurtuluş Günleri
6. Atatürk Günleri, Tarihi Günler şeklinde yeniden isimlendirilmiştir.

Halihazırda MEB müfredatında, 01.09.2018/30522 tarih/sayılı resmi gazetede yayınlanan “Belirli Gün ve Haftalar Çizelgesi” uygulanmaktadır. Bu çizelgede yer alan belirli gün ve haftalar aşağıda listelenmiştir (MEB, 2019);

1. İlköğretim Haftası (Eylül ayının 3. haftası)
2. Öğrenciler Günü (İlköğretim Haftasının son günü)
3. Gaziler Günü (19 Eylül)
4. 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü (Ders yılının başladığı 2. hafta içerisinde anma programları uygulanır)
5. Dünya Okul Sütü Günü (28 Eylül)
6. Mevlid-i Nebi Haftası (Diyanet İşleri Başkanlığınca belirlenecek haftada)
7. Hayvanları Koruma Günü (4 Ekim)
8. Ahilik Kültürü Haftası (8-12 Ekim)
9. Birleşmiş Milletler Günü (24 Ekim)
10. Cumhuriyet Bayramı (29 Ekim)
11. Kızılay Haftası (29 Ekim-4 Kasım)
12. Organ Bağışı ve Nakli Haftası (3-9 Kasım)
13. Lösemili Çocuklar Haftası (2-8 Kasım)
14. Atatürk Haftası (10-16 Kasım)
15. Dünya Diyabet Günü (14 Kasım)
16. Afet Eğitimi Hazırlık Günü (12 Kasım)

17. Dünya Felsefe Günü (20 Kasım)
18. Dünya Çocuk Hakları Günü (20 Kasım)
19. Ağız ve Diş Sağlığı Haftası (21-27 Kasım)
20. Öğretmenler Günü (24 Kasım)
21. Dünya Engelliler Günü (3 Aralık)
22. Türk Kadınına Seçme ve Seçilme Hakkının Verilişi (5 Aralık)
23. İnsan Hakları ve Demokrasi Haftası (10 Aralık gününü içine alan hafta)
24. Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası (12-18 Aralık)
25. Enerji Tasarrufu Haftası (Ocak ayının 2. haftası)
26. Vergi Haftası (Şubat ayının son haftası)
27. Sivil Savunma Günü (28 Şubat)
28. Yeşilay Haftası (1 Mart gününü içine alan hafta)
29. Girişimcilik Haftası (Mart ayının ilk haftası)
30. Dünya Kadınlar Günü (8 Mart)
31. Bilim ve Teknoloji Haftası (8-14 Mart)
32. İstiklâl Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü (12 Mart)
33. Tüketiciyi Koruma Haftası(15-21 Mart)
34. Şehitler Günü (18 Mart)
35. Yaşlılar Haftası (18-24 Mart)
36. Türk Dünyası ve Toplulukları Haftası (21 Mart Nevruz gününü içine alan hafta)
37. Orman Haftası (21-26 Mart)
38. Dünya Tiyatrolar Günü (27 Mart)
39. Kütüphaneler Haftası (Mart ayının son pazartesi gününü içine alan hafta)
40. Kanser Haftası (1-7 Nisan)
41. Dünya Otizm Farkındalık Günü (2 Nisan)
42. Kişisel Verileri Koruma Günü (7 Nisan)

43. Dünya Sağlık Günün/Dünya Sağlık Haftası (7-13 Nisan)
44. Turizm Haftası (15-22 Nisan)
45. Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı (23 Nisan)
46. 26 Nisan Dünya Fikri Mülkiyet Günü (26 Nisan)
47. Kût'ül Amâre Zaferi (29 Nisan)
48. Bilişim Haftası (Mayıs ayının ilk haftası)
49. Trafik ve İlk Yardım Haftası (Mayıs ayının ilk haftası)
50. İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası (4-10 Mayıs)
51. Vakıflar Haftası (Mayıs ayının 2. haftası)
52. Anneler Günü (Mayıs ayının 2. pazarı)
53. Engelliler Haftası (10-16 Mayıs)
54. Müzeler Haftası (18-24 Mayıs)
55. Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı (19 Mayıs)
56. Etik Günü (25 Mayıs)
57. İstanbul'un Fethi (29 Mayıs)
58. Çevre Koruma Haftası (Haziran ayının 2. haftası)
59. Babalar Günü (Haziran ayının 3. pazarı)
60. Zafer Bayramı (30 Ağustos)
61. Mahalli Kurtuluş Günleri ve Atatürk Günleri ile Tarihi Günler (Gerçekleştiği tarihlerde)

2.2.2. Belirli Gün ve Haftaların Amaçları

Belirli gün ve haftalar kutlanmalarının amaçları şu şekilde sıralanabilir (Çevik, 2013, s. 22-23);

1. Çeşitli fikir, düşünce ve toplumsal değerleri saygı göstererek, farkındalık sağlama,
2. Aile üyelerine ve kendisinden büyüklere saygı, küçüklere sevgi gösterebilme,

3. Toplum içinde ihtiyacı olanlara destek ve yardım konularında bilinçlenebilme,
4. Sağlık konuları hakkında bilgi sahibi olabilme,
5. Başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere devletin büyüklerini tanıyabilme,
6. Vatan sevgisine sahip olabilme,
7. Doğayı, çevreyi, orman ve hayvanları sevip ve kollayabilme,
8. Teknolojik gelişmeleri takip edip, hayatındaki yerini anlayabilme,
9. Tükettiği ürünlerde yerli malını tercih edip, tasarruflu olmayı sağlayabilme,
10. Uluslararası sözleşmelerde bulunan hak ve sorumluluklarda, kadın ve çocukların haklarını anlayabilme,
11. Farklı toplumlarda yaşayan insanlar arasında sağlanan birliğin gerekliliğini anlayabilme,
12. Öğretmenlerin eğitimdeki varlığının önemini kavrayabilme,
13. Mustafa Kemal Atatürk'ü hakkında bilgi sahibi olup, vatan ve millet sevgisini anlamayı ve örnek almayı, ilke ve inkılaplarını anlamayı verebilme,
14. Olağan üstü zamanlarda birlik olmayı öğretebilme,
15. Sigara, alkol vb. sağlığa zarar veren maddelerden korunmayı öğretebilme,
16. Girişimciliği, sosyalleşmeyi, empati yeteneğini oluşturabilme,
17. Kitap okuma ve okutma alışkanlığını kazandırabilme,
18. Trafikte uyulması gereken kuralları kavratıp, ihtiyaç halinde ilkyardım uygulamayı öğretebilme,
19. Kültürel unsurlarımızı uygulayıp koruyabilme,
20. Devlete ödenen vergilerin, ülke ekonomisindeki değerini anlayabilme,
21. Turizmin kalkınmada etkisini anlayabilme,
22. Demiryollarının gereklilik ve değerini bilme,
23. Mesleki birliktelik ve beraberliği oluşturma,
24. Eğitim kurumlarının eğitim ve öğretimde önemini anlayabilme,

25. Diğer ülkelerde yaşayan Türklerin varlığını, önemini anlayabilme,
26. Eleştiri, irdeleme, araştırma, anlayış vb. olgulara sahip olabilme,
27. Birey olarak, yasaların kendisine verdiği hak ve sorumlulukların farkında olma şeklinde sıralanabilir.

Okullarda, çocukların ilgi ve becerileri doğrultusunda yönlendirilmeleri ve kabiliyetlerini harekete geçirmeleri önemlidir (Balcı, 2002, s. 194). Stoke vd. (1967), öğrencilerin hayal dünyası ve yetenekleri, ders dışı etkinlik olarak uygulanan belirli gün ve haftalar programı ile sağlanabilir. Böyle bir program ders içi öğretimi de destekleyen faydalı bir yöntemdir (Aybek, 2007, s. 10). Program çerçevesince yapılan tören ve kutlamalar sayesinde öğrencilere hedeflenen davranışlar edindirilebilir (Taymaz, 2003, s. 201).

2.2.3. Belirli Gün ve Haftaların İçeriği

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğinin 32. Maddesinde; kutlanması gereken gün ve haftalar, çevre şartları, okulun derslik ve atölyeleri, olanaklarına bakılarak, okul idaresi tarafından oluşturulan belirli gün ve hafta faaliyetlerinin ders içi ve ders dışı olmak üzere, kulüp ve öğrencilerin öğretmenler tarafından belirlenmektedir. Bu yönetmelikte, öğrencilerin faaliyetlerde etkin olarak görev almaları beklenmekte, kutlanacak büyük etkinliklerin gerçekleştirilmesinde, il/ilçe milli eğitim müdürlükleri koordinatör müdürlükleri tarafından hazırlanması gerektiği ifade edilmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğinin 32. Maddesinde belirtilen belirli gün ve haftalar çizelgesi şu şekildedir (Tebliğler Dergisi, 2005a; Tebliğler Dergisi 2005b):

1. İlköğretim Haftası (Eylül ayının 3. haftası)
2. Demiryolları Haftası (Eylül ayının son haftası)
3. Gaziler Günü (19 Eylül)
4. Hayvanları Koruma Günü (4 Ekim)
5. Ahilik Kültürü Haftası (8-12 Ekim)
6. Birleşmiş Milletler Günü (24 Ekim)

7. Kızılay Haftası (29 Ekim-4 Kasım)
8. Organ Bağışı ve Nakli Haftası (3-9 Kasım)
9. Lösemili Çocuklar Haftası (2-8 Kasım)
10. Atatürk Haftası (10-16 Kasım)
11. Afet Eğitimi Hazırlık Günü (12 Kasım)
12. Dünya Felsefe Günü (20 Kasım)
13. Dünya Çocuk Hakları Günü (20 Kasım)
14. Öğretmenler Günü (24 Kasım)
15. Dünya AIDS Günü (1 Aralık)
16. Mevlana Haftası (2-9 Aralık)
17. İnsan Hakları ve Demokrasi Haftası (10 Aralık gününü içine alan hafta)
18. Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası (12-18 Aralık)
19. Enerji Tasarrufu Haftası (Ocak ayının 2. haftası)
20. Sivil Savunma Günü (28 Şubat)
21. Yeşilay Haftası (1 Mart gününü içine alan hafta)
22. Girişimcilik Haftası (Mart ayının ilk haftası)
23. Dünya Kadınlar Günü (8 Mart)
24. Bilim ve Teknoloji Haftası (8-14 Mart)
25. İstiklâl Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü (12 Mart)
26. Tüketiciyi Koruma Haftası (15-21 Mart)
27. Şehitler Günü (18 Mart)
28. Yaşlılar Haftası (18-24 Mart)
29. Türk Dünyası ve Toplulukları Haftası (21 Mart Nevruz gününü içine alan hafta)
30. Orman Haftası (21-26 Mart)
31. Dünya Tiyatrolar Günü (27 Mart)
32. Kütüphaneler Haftası (Mart ayının son pazartesi gününü içine alan hafta)

33. Turizm Haftası (15-22 Nisan)
34. Dünya Kitap Günü ve Kütüphaneler Haftası (23 Nisan gününü içine alan hafta)
35. Yunus Emre Haftası (Mayıs ayının ilk haftası)
36. Bilişim Haftası (Mayıs ayının ilk haftası)
37. Trafik ve İlk Yardım Haftası (Mayıs ayının ilk haftası)
38. Vakıflar Haftası (Mayıs ayının 2. haftası)
39. Anneler Günü (Mayıs ayının 2 inci Pazarı)
40. Vergi Haftası (Şubat ayının son haftası)
41. Engelliler Haftası (10-16 Mayıs)
42. Müzeler Haftası (18-24 Mayıs)
43. Etik Günü (25 Mayıs)
44. Çevre Koruma Haftası (Haziran ayının 2. haftası)
45. Babalar Günü (Haziran ayının 3. pazarı)
46. Mahalli Kurtuluş Günleri ve Atatürk Günleri ile Tarihi Günler (Gerçekleştiği tarihlerde)
47. Öğrenciler Günü (İlköğretim Haftasının son günü)

Çizelgede bulunmayan ulusal, uluslararası gün ve haftalar ise okul yönetimi tarafından belirlenir (Tebliğler Dergisi, 2005a).

2.2.4. Belirli Gün ve Haftalarda Düzenlenen Etkinliklerin Hedefi

12 bölüm ve 150 madde halinde hazırlanan yönetmeliğe göre, belirli gün ve haftalar etkinliklerinin temel hedefleri şu şekilde özetlenebilir (Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği);

1. Milli değerlerin (bayram, düğün, gelenek vb.) insan hayatındaki yerini anlayabilme,
2. Vatan ve millet sevgisini kavrayabilme,
3. İnsanların, özellikle çocuk ve yaşlıların hakları hususunda bilgili olma,

4. Toplumun tarihi hakkında bilinçli olup, benimseyebilme,
5. Uluslararası antlaşmalar anlayıp, vazifelerinin farkında olabilme,
6. Sağlık konularında bireysel ve toplumsal bilinç oluşturabilme,
7. Okul ve kütüphanelerin eğitim öğretimde ki gerekliliğini anlayabilme,
8. İktisadi konularda bilinç sağlayıp, tutumlu yaşamayı öğrenebilme,
9. Kendisinde büyüklere saygı, küçüklere de sevgi gösterebilme,
10. Trafik kuralları, trafikte ilk yardım ve yasalar hakkında bilgi sahibi olabilme,
11. Doğayı ve hayvanları sevip, varlıklarını koruyabilme,
12. İhtiyaca olan insanlara yardım edip, dayanışma, yardımlaşma hakkında duyarlı olabilme.

Belirli gün ve haftalarda amaçlanan hedeflerin bütün dersleri kapsamı nedeniyle, görsel sanatlar dersinde de belirli gün ve haftaların kutlanması, yaratıcı fikir ve görüşlerin, tasarım ve fikirlerin kullanılabilmesi bir ortam olarak eğitim için son derece faydalı olacaktır. Program çerçevesince okullarda uygulanacak etkinliklere, tören ve kutlamalara öğrencilerin katılımı sağlanabilir. Bu kapsamda, belirli gün ve haftalara uygun olacak şekilde görsel sanatlar dersi ve diğer derslerin hedefleri kapsamında öğretim faaliyetleri uygulanabilir (Şiringel, 2006, s. 19).

2.2.5. Belirli Gün ve Haftaların Öğrenciler İçin Önemi

Okullarda verilen derslerde, hedeflenen davranışların öğrencilere kazandırılmasında, önemli bir yere sahip olan belirli gün ve haftalar, akademik bilgi ve uğraş isteyen eğitim faaliyetleridir. Bu anlamda, öğrencilerin bilgi ve becerilerini açığa çıkarmak veya şekil vermek açısından gerekli bir faaliyet ortamı sunulmaktadır. Belirli günler ve haftalar programına dayanarak, herhangi bir ders içinde, dersin konusuyla ve kazanımları ile bağlantılı olacak şekilde ders dışı etkinlik faaliyeti olarak da konulara eklenebilir. Konu anma programına dâhil edilerek, hem kutlanacak gün ya da hafta değerlendirmiş olunacak, hem de ders içi etkinliklere zenginlik sağlanarak öğrencilerin kendisini geliştirmesine imkan tanınacaktır.

Okulda uygulanan eğitim faaliyetleri zenginleştirilerek, sosyal faaliyetlere de programda yer açmak öğrencilerde beklenen davranışların kazandırılmasında son derece etkilidir. Eğitim programında öğrencilerin yeteneklerini sergilemeleri, bilgi ve becerilerini çoğaltmaları için belirli gün ve hafta etkinliklerinde rol almalarını sağlamak, davranış kazandırmanın en etkili yollarındandır. Bu sayede, çocuklar sahip oldukları yeteneklerini sosyal etkinliklerde sergiledikçe, kazandıkları davranışlara yenisini ekleme isteği duyacaklardır (Göçer, 2004).

Belirli gün ve hafta etkinlikleri, çocukların bilgi ve becerisini kazanmasında zenginlik sağlarken aynı zamanda sosyalleşmelerine de olanak tanır. Sosyalleşme; bir amaç doğrultusunda oluşturulan bir grupta yer alan çocuğun, o gruba ait düzeni, grupta alacağı görevleri, yerini, grubun istediği davranışları, grubun düşüncelerini, anlayıp kabul etme aşamaları şeklinde ifade edilebilir. (Ergün, 1994, s. 34). Bu aşamada öğrencilerde oluşması beklenen davranışlar olur. Bu davranışlar; özgüven, yeteneklerine karşı farkındalık kazanma, karakterinin oturmasıdır. (Palut, 2003). Sosyalleşen çocuk bunun yanında görev ve sorumluluklarını da bilecek, sahip olduğu davranışların durum muhasebesini yapabilecektir (Kuşdemir, 2005, s. 14).

Çocuklar yetiştirilirken, onların sosyalleşmesine en çok etki eden unsur şüphesiz ki okullardır. Çocuğun küçük yaştan itibaren, zamanını en fazla geçirdiği alanlar okullardır ve bu eğitim alanında devamlı olarak bir değişim ve gelişim yaşamaktadır. Bu eğitim kurumlarında çocukların, belirli gün ve hafta faaliyetlerinde rol oluşturmaları, çocuğun ilgi duyduğu alanda becerisini zenginleştirebileceği gibi aynı zamanda sosyalleşmesine de fayda edecektir. O halde, eğitim kurumlarında, program çerçevesince belirli gün ve hafta kutlamalarının, düzenli bir sistemde yapılması öğrencilerin sosyalleşmesi bakımından son derece önemlidir.

20. yüzyıl eğitiminde, fikirleriyle eğitim sistemine katkıları olan John Dewey, eğitim kurumlarını yalnız, öğrenciyi geleceğe kazandırma yeri olarak değil, bununla birlikte yaşamın da kendisi olduğunu ifade etmiştir. Dewey, çocuğun var olan yaşamını okulda bizzat yaşayarak öğrenmesinin gerektiğini savunur (Alıcıgüzel, 2001, s. 313). Eğitim kurumları, eğitim ve öğretim etkinliklerinin gerçekleştirildiği yerden ibaret olmayıp, çocukları yaşama öğretmek kazandıran da yerlerdir. Çocukların belirli gün ve hafta faaliyetlerinde etki bir şekilde rol almaları, hayatı yaşayarak kavramalarına fırsat verecek,

kendilerine güvenmelerini sağlayacak, toplumdaki yerlerini fark etmelerine olanak tanıtacaktır.

Sonuç itibarıyla, belirli gün ve haftaların eğitim programında düzenli bir sistem içinde uygulanması; öğrenci, veli, öğretmen ve okul yönetimi arasında güçlü bir iletişim sağlayarak, zengin bir eğitim sistem faaliyeti uygulanmasına etki edecektir (Bozak ve Özdemir, 2011, s. 28).

2.2.6. Belirli Gün ve Haftalarda Düzenlenen Etkinliklerde Öğretmenlerin Rol ve Sorumlulukları

Eğitim programında uygulanan belirli gün ve hafta faaliyetlerinin, hedefine varabilmesi, ders dışı olarak yapılan bu faaliyetlerin dinamik ve cazip biçimde planlanmasına dayanır. Yapılacak olan kutlama faaliyetlerinin planlaması öğretmenler ve yönetim tarafından hazırlanmaktadır. Okullarımızda bu etkinlikler öğretmenler tarafından organize edilmektedir. İdare ve öğretmenlerin bu konu hakkında yeterli derecede tecrübeye sahip olmaları, çocukların ilgi alanlarını ve kabiliyetlerini fark etmesinde, onlara sorumluluk kazandırmada, sosyalleşmelerinde, yaşadıkları çevreye uyum sağlamalarında ve hayatı yaşayarak öğrenmelerinde büyük bir yer tutar.

Şunu da belirtmek gerekir ki; çocukların belirli gün ve hafta kutlamalarında bulunması, görev alması davranış kazanımları bakımından gerekli olsa da, okuldaki eğitim alan her çocuğa bu faaliyetlerde vazife vermenin imkanı da yoktur. Bu sebeple, belirli gün ve haftaların kazanımlarını gerçekleştirebilmesi, hedefinde başarılı olabilmesi, ders öğretmenin iyi bir plan yapması ve bu planı verimli biçimde harekete geçirmesi ile sağlanabilir. Şayet öğretmen, ders dışı olarak kutlanan bu faaliyetlere yeteri kadar önem vermez ve zaman ayırmazsa, belirli gün ve haftalar hedefine varamayacak, hatta bu etkinlikler hem öğrenci hem de öğretmen tarafından sıradan bir olay gibi görülmeğe öteye de gidemeyecektir (Çevik, 2013, s. 27).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın yöntemi ele alınmıştır. Araştırmada kullanılan model, çalışma grubu, verilerin toplanması ile ilgili yapılan çalışmalar ve araştırmada kullanılan istatistiksel teknikler açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Model, bir sistemin temsilcisidir. Modeller, temsil ettikleri sisteme oranla daha yalın olurlar. Model, “ideal” bir ortamın temsilcisi olup, yalnızca “önemli” görülen değişkenleri içine alacak şekilde, gerçek durumun özetlenmiş halidir. Araştırma modeli, “.....araştırma amacına uygun ve ekonomik olarak, verilerin toplanması ve çözümlenebilmesi için gerekli koşulların düzenlenmesidir. Bu koşulların düzenlenmesinde iki temel yaklaşım vardır. Bunlar tarama modelleri ve deneme modelleridir. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde “gözleyip” belirleyebilmektir (Karasar, 2000, s. 76-77).

Bu kapsamda çalışmanın temel amacı olan, Ortaokul görsel sanatlar dersi programında yer alan belirli gün ve haftalar kapsamında yapılan etkinliklerin öğrenme alanlarına ve

becerilerine etkisine ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenebilmesi için anket uygulaması yapılmış ve elde edilen bulgular betimsel olarak değerlendirilerek sonuca ulaşılmıştır.

3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Konya ilinde bulunan ortaokul (5., 6., 7. ve 8. sınıf) görsel sanatlar öğretmenleri oluşturmuştur. Bu kapsamda çalışmaya 45 görsel sanatlar öğretmeni gönüllük esasına göre katılım sağlamıştır. Araştırmada katılımcılara geçerliliği ve güvenilirliği hesaplanmış anket uygulaması yapılmıştır.

Tablo 3.1

Katılımcıların Demografik Özellikleri

Değişken	Değişken Düzeyleri	N	%
Cinsiyet	Kadın	28	62,2
	Erkek	17	37,8
Toplam		45	100,0
Branşınız	Görsel Sanatlar	45	100,0
	Diğer	0	0,00
Toplam		45	100,0
Meslekte Çalışma Yılıınız	1-5 yıl	11	24,4
	6-10 yıl	11	24,4
	11-15 yıl	2	4,4
	16 yıl ve üzeri	21	46,7
Toplam		45	100,0
Mezun Olduğunuz Okul Türü	Ön Lisans	0	0
	Lisans	44	97,8
	Öğretmen Okulu	0	0
	Eğitim Enstitüsü	0	0
	Diğer	1	2,2
Toplam		45	100,0
Eğitim Durumunuz	Ön Lisans	0	0
	Lisans	40	88,9
	Yüksek Lisans	4	8,9
	Doktora	1	2,2
Görev Yaptığınız Okul Türü	Ortaokul	18	40,0
	İmam Hatip Ortaokulu	10	22,2
	Özel Ortaokul/Kolej	17	37,8

Katılımcıların cinsiyet, branş, meslekte çalışma yılı, mezun olunan okul türü, eğitim durumu ve görev yapılan okul türüne ait tanımlayıcı bilgiler Tablo 3.1’de sunulmuştur. Buna göre katılımcıların % 62,2’si kadın ,%100’ü görsel sanatlar öğretmeni,%46,7’si 16

yıl ve üzeri meslekte çalışmaktadır. Katılımcıların görev yaptığı okul türüne bakıldığında en çok katılımcı grubunun % 40 ile ortaokulda hizmet vermekte olduğu belirlenmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Anket formu geliştirilirken veriler literatür tarama yöntemi ile oluşturulmuştur. Literatür taramasında var olan boyutlar belirlenerek anket geliştirilmiştir. Geçerlilik çalışması için, hem alan uzmanlarının hem de eğitim bilimleri alan uzmanlarının görüş ve önerileri alınmış, gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Anket formunda, öğretmenlerin görsel sanatlar dersi belirli gün ve haftalar etkinliklerine ilişkin değişkenlerin ölçümüne yönelik 21 madde bulunmaktadır. Katılımcıların bu ifadelere katılım dereceleri 3'lü Likert ölçeği ile ölçülmüştür. Ölçeğin maddeleri; “Katılıyorum” (1), “Kısmen” (2), “Katılmıyorum” (3), şeklindedir.

Araştırmada belirlenen amaçlara ulaşabilmek için anketin ilk bölümünde 6 maddelik “kişisel bilgi formu”, ikinci bölümde ise öğretmenlerin “görsel sanatlar dersi belirli gün ve haftalar etkinliklerindeki genel görüşlerine” yönelik 6 maddelik ölçek kullanılmıştır. Üçüncü bölümde görsel sanatlar dersi belirli gün ve haftalar etkinliklerindeki “görsel iletişim ve biçimlendirme” öğrenme alanı ilişkisine yönelik 5 madde, dördüncü bölümde ise görsel sanatlar dersi belirli gün ve haftalar etkinliklerindeki “kültürel miras” öğrenme alanı ilişkisine yönelik 5 madde ve son bölüm olan beşinci bölümde de görsel sanatlar dersi belirli gün ve haftalar etkinliklerindeki “sanat eleştirisi ve estetik” öğrenme alanı ilişkisine yönelik 5 madde yer almaktadır. Dağıtılan 50 anketten 45 tanesinin geçerli olarak geri dönüşü olmuştur. Araştırmanın sonuçlarının değerlendirilmesi istatistik programı ile yapılmıştır. Anketin güvenilirlik katsayısı analiz sonuçları Tablo 3.2’de gösterilmiştir.

Tablo 3.2.

Araştırma Anketinin Güvenilirliği

Alt Boyutlar	Madde Sayısı	Cronbach's Alpha
II.Bölüm	6	0,70
III.Bölüm	5	0,81
IV.Bölüm	5	0,85
V.Bölüm	5	0,86
Toplam	27	0,87

Yapılan analiz sonucunda araştırmada kullanılan anketin güvenilirlik katsayısının (Cronbach α) 0,87' olduğu tespit edilmiştir. Güvenirlik katsayısının 0.70 ve üzeri olması test puanları için genel olarak yeterli görülmektedir (Büyüköztürk 2005; Kalaycı 2010). Bu sonuçlar ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermektedir.

3.4. Veri Analizi

Araştırmada, veriler toplandıktan sonra bilgisayar ortamına aktarılmıştır. İstatistik SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) version 24.0 programından yararlanılarak veriler bilgisayara girildikten sonra, değişkenlere ait değerler, tanımlayıcı istatistikler, sayı, yüzde, ortalama ve standart sapma ile hesaplanmıştır. Veriler bilgisayara girildikten sonra, değişkenlere ait değerlerin ya da puanların dağılımına ait özelliklerini betimlemek amacıyla hangi çeşit testlerin (parametrik veya non-parametrik) kullanılacağına karar vermek için Kolmogorov-Smimov testi ile elde edilen verilerin dağılmış evrenden gelip gelmediği incelenmiştir. Kolmogorov-Simimov tekniği, puan dağılımlarının normal ya da normale yakın olma varsayımını test etmek için kullanılmaktadır (Baştürk, 2011). Yapılan analiz sonucunda ölçek puanlarının normal dağılım göstermesi, değerlerin -1,96/+1,96 arasında olması ve parametrik varsayımların karşılanması aynı zamanda veri üzerinde basıklık ve çarpıklık analizi sonuçları da verilerin analizinde parametrik analiz tekniklerinin kullanılmasında etkili olmuştur.

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Araştırmanın Alt Amaçlarına Yönelik Bulgular

Katılımcıların anket sorularının tamamına ilişkin puanlarının aritmetik ortalaması ve standart sapma değerleri madde puanları tablosunda (Tablo 4.1.) belirtilmiştir.

Tablo 4.1

Araştırma Anketinin Frekans Analizi

II. Bölüm	Görsel Sanatlar Dersi Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerindeki Genel Öğretmen Görüşleri	\bar{x}	Ss
1.	Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerine isteklidirler.	1,96	0,71
2.	Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerine not gayesi güderek katılır.	1,98	0,66
3.	Belirli gün ve haftalar etkinlikleri öğrenciyi grup çalışması yapmaya teşvik eder.	1,64	0,65
4.	Görsel sanatlar dersindeki belirli gün ve haftalar etkinlikleri “görsel iletişim ve biçimlendirme” öğrenme alanını olumlu etkiler.	1,53	0,63
5.	Görsel sanatlar dersindeki belirli gün ve haftalar etkinlikleri “kültürel miras” öğrenme alanlarını olumlu etkiler.	1,41	0,50
6.	Görsel sanatlar dersindeki belirli gün ve haftalar etkinlikleri “sanat eleştirisi ve estetik” öğrenme alanını olumlu etkiler.	1,53	0,69
III. Bölüm	Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Ortaokullardaki Görsel Sanatlar Programında Yer Alan “Görsel İletişim ve Biçimlendirme” Öğrenme Alanına Etkisine İlişkin Öğretmen Görüşleri	\bar{x}	Ss

1)	Belirli gün ve haftalar etkinlikleri, öğrencilerin pano çalışmalarındaki kompozisyon birliklerini fark etmesinde etkilidir.	1,51	0,59
2)	Belirli gün ve haftalar çalışmaları farklı materyalleri birleştirerek çalışma yapmaya teşvik edicidir.	1,40	0,58
3)	Öğrenciler, etkinliklerde geleneksel ve güncel tekniklerin ayrımını yapabilirler.	1,60	0,69
4)	Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerinde hazırlanan afişlerde parça bütün ilişkisine dikkat eder.	1,80	0,76
5)	Belirli gün ve haftalar etkinlikleri öğrencilerin sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanma açısından kompozisyon oluşturmasını kolaylaştırır.	1,60	0,65
IV. Bölüm	Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Ortaokullardaki Görsel Sanatlar Programında Yer Alan “Kültürel Miras” Öğrenme Alanına Etkisine İlişkin Öğretmen Görüşleri	\bar{x}	Ss
1)	Belirli gün ve haftalar etkinlikleri konunun anlam ve önemini yorumlamada pekiştiricidir.	1,38	0,58
2)	Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerinde yerel kültüre ait motifleri fark eder.	1,58	0,58
3)	Belirli gün ve haftalar etkinlikleri öğrencilerin tarih-kültür ve sanat ilişkisini kumasını kolaylaştırır.	1,49	0,66
4)	Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerinin kültürün bir parçası olduğunu bilir.	1,56	0,62
5)	Belirli gün ve haftalar etkinlikleri konu ile çalışma arasında bağ kurma yeteneğini geliştirir.	1,53	0,69
V. Bölüm	Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Ortaokullardaki Görsel Sanatlar Programında Yer Alan “Sanat Eleştirisi ve Estetik” Öğrenme Alanına Etkisine İlişkin Öğretmen Görüşleri	\bar{x}	Ss
1)	Öğrenciler etkinliklerde bilgi ve deneyimlerin çalışmaları oluşturmadaki etkisini bilir.	1,60	0,65
2)	Öğrenciler sanatla ilişkili olarak etkinliklerdeki çalışmaların estetik değerlerini tartışabilir.	1,82	0,72
3)	Belirli gün ve haftalar etkinlikleri akranlarının ve kendi çalışmalarını analiz etmesine olanak sağlar.	1,56	0,62
4)	Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinlik çalışmalarının görsel özelliklerini analiz edebilir.	1,67	0,71
5)	Belirli gün ve haftalar etkinlikleri öğrencinin incelediği çalışmalar hakkındaki düşüncelerini arkadaşları ile paylaşmasını olumlu etkiler.	1,51	0,63

Tablo 4.1. incelendiğinde anket sorularındaki ifadelere ilişkin aritmetik ortalamalarının 1,38 ile 1,98 standart sapmalarında 0,50 ile 0,72 arasında değiştiği görülmektedir. Katılımcıların en çok katıldığı ilk üç ifadenin “Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerine not gayesi güderek katılır” (1,98±0,66), “Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerine isteklidirler.” (1,96±0,71), “Öğrenciler sanatla ilişkili olarak etkinliklerdeki çalışmaların estetik değerlerini tartışabilir.” (1,82±0,72) maddelerinin olduğu görülmektedir. En az katıldığı ilk üç maddenin ise “Belirli gün ve haftalar etkinlikleri konunun anlam ve önemini yorumlamada pekiştiricidir.” (1,38±0,58), “Belirli gün ve haftalar çalışmaları farklı materyalleri birleştirerek çalışma yapmaya teşvik edicidir.” (1,40±0,58), “Görsel sanatlar dersindeki belirli gün ve haftalar etkinlikleri “kültürel miras” öğrenme alanlarını olumlu etkiler.” (1,41±0,58) maddelerinin olduğu görülmektedir.

4.2.1 Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Ortaokullardaki Görsel Sanatlar Programında Yer Alan “Görsel İletişim ve Biçimlendirme” Öğrenme Alanına Etkisine İlişkin Öğretmen Görüşleri İle İlgili Bilgiler

Bu bölümde katılımcıların belirli gün ve haftalar etkinliklerinin ortaokullardaki görsel sanatlar programında yer alan “görsel iletişim ve biçimlendirme” öğrenme alanına etkisine ilişkin öğretmen görüşlerini değerlendirmeye yönelik yapılan anket çalışmasının analiz sonuçlarına yer verilmektedir.

Tablo 4.2

1. Alt Amaç Olan Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Ortaokul Görsel Sanatlar Programında Yer Alan “Görsel İletişim ve Biçimlendirme” Öğrenme Alanına Etkisine İlişkin Bulgular

GÖRÜŞLER	KATILYORUM Frekans / (%)	KISMEN Frekans / (%)	KATILMIYORUM Frekans / (%)	TOPLAM Frekans / (%)
Belirli Gün ve Haftalar Etkinlikleri, Öğrencilerin Pano Çalışmalarındaki Kompozisyon Birliklerini Fark Etmesinde Etkilidir.	24(53,33)	19(42,22)	2(4,45)	45(100)
Belirli Gün ve Haftalar Çalışmaları Farklı Materyalleri Birleştirerek Çalışma Yapmaya Teşvik Edicidir.	29(64,44)	14(31,11)	2(4,45)	45(100)
Öğrenciler, Etkinliklerde Geleneksel ve Güncel Tekniklerin Ayrımını Yapabilirler.	23(51,11)	17(37,78)	5(11,11)	45(100)
Öğrenciler Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinde Hazırlanan Afişlerde Parça Bütün İlişkisine Dikkat Eder.	18(40,0)	18(40,0)	9(20,0)	45(100)
Belirli Gün ve Haftalar Etkinlikleri Öğrencilerin Sanat Elemanları ve Tasarım İlkelerini Kullanma Açısından Kompozisyon Oluşturmasını Kolaylaştırır.	22(48,9)	19(42,2)	4(8,9)	45(100)

Katılımcıların görüşlerinden elde edilen bulgularla oluşturulan Tablo 4.2.’deki; “belirli gün ve haftalar çalışmaları farklı materyalleri birleştirerek çalışma yapmaya teşvik edicidir” maddesi değerlendirildiğinde öğretmenlerin %64,44’ünün katılıyorum ifadesinde buldukları tespit edilmiştir. %4,45’inin ise teşvik edici olduğuna katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri saptanmıştır. Katılımcıların “belirli gün ve haftalar etkinlikleri, öğrencilerin pano çalışmalarındaki kompozisyon birliklerini fark etmesinde etkilidir” maddesi değerlendirildiğinde öğretmenlerin %53,33’ünün katılıyorum ifadesinde buldukları tespit edilmiştir. %4,45’inin ise katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri saptanmıştır. Katılımcıların “öğrenciler, etkinliklerde geleneksel ve güncel tekniklerin ayrımını yapabilirler” maddesini değerlendirildiğinde öğretmenlerin %51,11’inin katılıyorum ifadesinde buldukları tespit edilmiştir. %11,11’inin ise geleneksel ve güncel tekniklerin ayrımını yapabilirliğine katılmıyorum seçeneğini

işaretledikleri saptanmıştır. Katılımcılar “öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerinde hazırlanan afişlerde parça bütün ilişkisine dikkat eder” ifadesine öğretmenlerin %40’ı hem katılıyorum hem de kısmen seçeneğini işaretlemiştir. %20’si ise belirli gün ve haftalar etkinliklerinde hazırlanan afişlerde parça bütün ilişkisine dikkat eder maddesine katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri saptanmıştır. Katılımcılar “belirli gün ve haftalar etkinlikleri öğrencilerin sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanma açısından kompozisyon oluşturmasını kolaylaştırır” maddesine öğretmenlerin %48,9’u katılıyorum seçeneğinde buldukları saptanmıştır. %8,9’u ise belirli gün ve haftalar etkinlikleri öğrencilerin sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanma açısından kompozisyon oluşturmasını kolaylaştırır maddesine katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri saptanmıştır.

4.2.2. Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Ortaokul Görsel Sanatlar Programında Yer Alan “Kültürel Miras” Öğrenme Alanına Etkisine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Bu bölümde katılımcıların belirli gün ve haftalar etkinliklerinin ortaokullardaki görsel sanatlar programında yer alan “kültürel miras” öğrenme alanına etkisine ilişkin öğretmen görüşlerini değerlendirmeye yönelik yapılan anket çalışmasının analiz sonuçlarına yer verilmektedir.

Tablo 4.3

2. Alt Amaç Olan Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Ortaokullardaki Görsel Sanatlar Programında Yer Alan “Kültürel Miras” Öğrenme Alanına Etkisine İlişkin Bulgular

GÖRÜŞLER	KATILYORUM Frekans / (%)	KISMEN Frekans / (%)	KATILMIYORUM Frekans / (%)	TOPLAM Frekans / (%)
Belirli Gün ve Haftalar Etkinlikleri Konunun Anlam ve Önemini Yorumlamada Pekiştiricidir.	30(66,7)	13(28,9)	2(4,4)	45(100)
Öğrenciler Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinde Yerel Kültüre Ait Motifleri Fark Eder.	21(46,7)	22(48,9)	2(4,4)	45(100)
Belirli Gün ve Haftalar Etkinlikleri Öğrencilerin Tarih-Kültür ve Sanat İlişisini Kurmasını Kolaylaştırır.	27(60,0)	14(31,1)	4(8,9)	45(100)
Öğrenciler Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Kültürün Bir Parçası Olduğunu Bilir.	23(51,1)	19(42,2)	3(6,7)	45(100)
Belirli Gün ve Haftalar Etkinlikleri Konu ile Çalışma Arasında Bağ Kurma Yeteneğini Geliştirir.	26(57,8)	14(31,1)	5(11,1)	45(100)

Katılımcılar belirli gün ve haftalar etkinlikleri konunun anlam ve önemini yorumlamada pekiştiricidir maddesine öğretmenlerin %66,7’sinin katılıyorum seçeneğinde buldukları saptanmıştır. %4,4’ünün ise belirli gün ve haftalar etkinlikleri konunun anlam ve önemini yorumlamada pekiştiricidir maddesine katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri saptanmıştır. Katılımcılar öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerinde yerel kültüre ait motifleri fark eder maddesine öğretmenlerin %48,9’unun kısmen seçeneğinde buldukları saptanmıştır. %4,4’ünün ise öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerinde yerel kültüre ait motifleri fark eder maddesine katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri saptanmıştır. Katılımcılar belirli gün ve haftalar etkinlikleri öğrencilerin tarih-kültür ve sanat ilişkisini kurmasını kolaylaştırır maddesine öğretmenlerin %60’ının katılıyorum seçeneğinde buldukları saptanmıştır. %8,9’unun ise belirli gün ve haftalar etkinlikleri öğrencilerin tarih-kültür ve sanat ilişkisini kurmasını kolaylaştırır maddesine katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri saptanmıştır. Katılımcılar öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerinin kültürün bir parçası olduğunu bilir maddesine öğretmenlerin

%51,1'inin katılıyorum seçeneğinde buldukları saptanmıştır. %6,7'sinin ise öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerinin kültürün bir parçası olduğunu bilir maddesine katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri saptanmıştır. Katılımcılar belirli gün ve haftalar etkinlikleri konu ile çalışma arasında bağ kurma yeteneğini geliştirir maddesine öğretmenlerin %57,8'inin katılıyorum seçeneğinde buldukları saptanmıştır. %11,1'inin ise öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerinin kültürün bir parçası olduğunu bilir maddesine katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri saptanmıştır.

4.2.3. Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Ortaokullardaki Görsel Sanatlar Programında Yer Alan “Sanat Eleştirisi ve Estetik” Öğrenme Alanına Etkisine İlişkin Öğretmen Görüşleri ile İlgili Bilgiler

Bu bölümde katılımcıların belirli gün ve haftalar etkinliklerinin ortaokullardaki görsel sanatlar programında yer alan “sanat eleştirisi ve estetik” öğrenme alanına etkisine ilişkin öğretmen görüşlerini değerlendirmeye yönelik yapılan anket çalışmasının analiz sonuçlarına yer verilmektedir.

Tablo 4.4

3. Alt Amaç Olan Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Ortaokul Görsel Sanatlar Programında Yer Alan “Sanat Eleştirisi ve Estetik” Öğrenme Alanına Etkisine İlişkin Bulgular

GÖRÜŞLER	KATILYORUM Frekans / (%)	KISMEN Frekans / (%)	KATILMIYORUM Frekans / (%)	TOPLAM Frekans / (%)
Öğrenciler Etkinliklerde Bilgi ve Deneyimlerin Çalışmaları Oluşturmadaki Etkisini Bilir.	22(48,9)	19(42,2)	4(8,9)	45(100)
Öğrenciler Sanatla İlişkili Olarak Etkinliklerdeki Çalışmaların Estetik Değerlerini Tartışabilir.	16(35,6)	21(46,7)	8(17,8)	45(100)
Belirli Gün ve Haftalar Etkinlikleri Akranlarının ve Kendi Çalışmalarını Analiz Etmesine Olanak Sağlar.	23(51,1)	19(42,2)	3(6,7)	45(100)
Öğrenciler Belirli Gün ve Haftalar Etkinlik Çalışmalarının Görsel Özelliklerini Analiz Edebilir.	21(46,7)	18(40,0)	6(13,3)	45(100)
Belirli Gün ve Haftalar Etkinlikleri Öğrencinin İncelediği Çalışmalar Hakkındaki Düşüncelerini Arkadaşları ile Paylaşmasını Olumlu Etkiler.	25(55,55)	17(37,78)	3(6,67)	45(100)

Katılımcılar öğrenciler etkinliklerde bilgi ve deneyimlerin çalışmaları oluşturmadaki etkisini bilir maddesine öğretmenlerin %48,9'unun katılıyorum seçeneğinde buldukları saptanmıştır. %8,9'unun ise öğrenciler etkinliklerde bilgi ve deneyimlerin çalışmaları oluşturmadaki etkisini bilir maddesine katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri saptanmıştır. Katılımcılar öğrenciler sanatla ilişkili olarak etkinliklerdeki çalışmaların estetik değerlerini tartışabilir maddesine öğretmenlerin %46,7'sinin kısmen seçeneğinde buldukları saptanmıştır. %17,8'inin ise öğrenciler sanatla ilişkili olarak etkinliklerdeki çalışmaların estetik değerlerini tartışabilir maddesine katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri saptanmıştır. Katılımcılar belirli gün ve haftalar etkinlikleri akranlarının ve kendi çalışmalarını analiz etmesine olanak sağlar maddesine öğretmenlerin %51,1'inin katılıyorum seçeneğinde buldukları saptanmıştır. %6,7'sinin ise belirli gün ve haftalar etkinlikleri akranlarının ve kendi çalışmalarını analiz etmesine olanak sağlar maddesine katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri saptanmıştır. Katılımcılar öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinlik çalışmalarının görsel özelliklerini

analiz edebilir maddesine öğretmenlerin %46,7'sinin katılıyorum seçeneğinde buldukları saptanmıştır. %13,3'ünün ise öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinlik çalışmalarının görsel özelliklerini analiz edebilir maddesine katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri saptanmıştır. Katılımcılar belirli gün ve haftalar etkinlikleri öğrencinin incelediği çalışmalar hakkındaki düşüncelerini arkadaşları ile paylaşmasını olumlu etkiler maddesine öğretmenlerin %55,55'inin katılıyorum seçeneğinde buldukları saptanmıştır. %6,67'sinin ise belirli gün ve haftalar etkinlikleri öğrencinin incelediği çalışmalar hakkındaki düşüncelerini arkadaşları ile paylaşmasını olumlu etkiler maddesine katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri saptanmıştır.

4.2.4. Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Ortaokul Görsel Sanatlar Dersi Programındaki Etkisine İlişkin Genel Öğretmen Görüşleri

Bu bölümde katılımcıların Görsel Sanatlar dersi belirli gün ve haftalar etkinliklerindeki genel öğretmen görüşlerine ilişkin öğretmen görüşlerini değerlendirmeye yönelik yapılan anket çalışmasının analiz sonuçlarına yer verilmektedir.

Tablo 4.5

4. Alt Amaç Olan Belirli gün ve haftalar kutlamalarının Görsel Sanatlar dersi öğrenme alanlarının öğrencilerdeki etkisine ilişkin öğretmen görüşleri

GÖRÜŞLER	KATILYORUM Frekans / (%)	KISMEN Frekans / (%)	KATILMIYORUM Frekans / (%)	TOPLAM Frekans / (%)
Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerine isteklidirler.	12(26,67)	23(51,11)	10(22,22)	45(100)
Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerine not gayesi güderek katılır.	10(22,22)	26(57,78)	9(20)	45(100)
Belirli gün ve haftalar etkinlikleri öğrenciyi grup çalışması yapmaya teşvik eder.	20(44,44)	21(46,67)	4(8,89)	45(100)
Görsel sanatlar dersindeki belirli gün ve haftalar etkinlikleri “görsel iletişim ve biçimlendirme” öğrenme alanını olumlu etkiler.	24(53,33)	18(40,0)	3(6,67)	45(100)
Görsel sanatlar dersindeki belirli gün ve haftalar etkinlikleri “kültürel miras” öğrenme alanlarını olumlu etkiler.	27(60)	18(40)	0(0)	45(100)
Görsel sanatlar dersindeki belirli gün ve haftalar etkinlikleri “sanat eleştirisi ve estetik” öğrenme alanını olumlu etkiler.	26(57,78)	14(31,11)	5(11,11)	45(100)

Tablo 4.5 incelendiğinde katılımcıların “öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerine isteklidirler” maddesine %26,67 oranında katıldıkları ve %22,22 oranında da katılmadıkları belirlenmiştir. Katılımcıların %51,11’i ise bu maddeye kısmen katıldıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılar “Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerine not gayesi güderek katılır” maddesinde %22,22 oranında katılıyorum ve %20 oranında da katılmıyorum seçeneğini benimsemişlerdir. Bu madde için %57,78’i oranında kısmen katılım yapıldığı belirtilmiştir. Katılımcılar “Belirli gün ve haftalar etkinlikleri öğrenciyi grup çalışması yapmaya teşvik eder” maddesine %44,44 oranında katılıyorum ve %8,89 oranında da katılmamaktadırlar. Bu maddede de %46,67 oranında kısmen katılım olduğu görülmüştür. Katılımcılar “Görsel sanatlar dersindeki belirli gün ve haftalar etkinlikleri ‘görsel iletişim ve biçimlendirme’ öğrenme” alanını olumlu etkiler

maddesine %53,33 oranında tam olarak katılmakta ve %40 oranında da kısmen katılmaktadırlar. Katılımcılar diğere bir madde olan “Görsel sanatlar dersindeki belirli gün ve haftalar etkinlikleri “kültürel miras” öğrenme alanlarını olumlu etkiler” maddesine %60 oranında katıldıklarını ve %40 oranında ise kısmen katıldıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcıların son madde olan “Görsel sanatlar dersindeki belirli gün ve haftalar etkinlikleri ‘sanat eleştirisi ve estetik’ öğrenme alanını olumlu etkiler maddesine ise %57,78 oranında katıldıklarını ve %11,11 oranında da katılmadıkları tespit edilmiştir. Bu maddeye %31,11 oranındaki katılımcının ise kısmen katıldığı belirlenmiştir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışmada Ortaokul görsel sanatlar dersi programında yer alan belirli gün ve haftalar kapsamında yapılan etkinliklerin öğrenme alanlarına ve becerilerine etkisine ilişkin öğretmen görüşlerini bir anket yardımıyla betimsel olarak değerlendirmesi yapılmıştır.

Günümüz bilgi toplumlarında bireyler bilgilerle donatılırken, kendi yeteneklerinin farkında olan, kendini her türlü ifade edebilen, değerlerini bilen, kendine ve topluma saygılı, sosyal ve sanatsal yönü ile güçlü insanlar yetiştirmenin önemi daha çok anlaşılmaya başlanmıştır. Sanat eğitimi, bireylerin duyu ve duygularını ses, çizgi, renk gibi öğelerle çevresine aktarmada bilgilendirilmesi ve yönlendirilmesidir. Sanat eğitimi sayesinde birey önce kendi yetilerini tanır, bulunduğu çevreyle etkileşime geçerek sorunları keşfeder ve bu sorunları çözmek için bilgi üretir. Böylece sanat eğitiminde duygular eğitilirken yeni zihinsel beceriler ve toplumsal bilinç gelişir. Aslında sanat eğitimi, sanatçı üretmek için değil, eğiteceği her insanı yaratıcılığa yönlendirip, onun bilişsel, duyuşsal ve davranışsal becerilerini geliştirmek için vardır. Sanat eğitimi veren görsel sanatlar dersinin öğrenme alanları incelendiğinde, sanatsal becerilerini kazanmış, kültürel kimliklerini bilen, geçmişini sahiplenmiş, çağdaş yaşama da adaptasyon geliştirmiş bilinçli bireylerin yetiştirilmesine katkı sağladığı görülmektedir (Türe, 2007, s.70).

Okulların sosyal, sanatsal ve kültürel etkinliklerle harmanlanmış bir eğitim anlayışı, öğrencilerde davranış modelleri oluşturmada yaşantılar elde etmesini sağlayacaktır. Belirli gün ve haftalarla ilişkilendirilerek oluşturulacak bir görsel sanatlar dersi etkinliğini, öğrenme alanları ile uyumlu şekilde ders içi ya da ders dışı faaliyetler

oluşturarak kutlamak, öğrencilerin farklı beceri ve yeteneklerini gösterme adına önemli bir fırsattır (Şiringel, 2006). Çünkü görsel sanatlar dersi programlarında öğrenme alanları olarak yer alan, kültürel miras, görsel iletişim ve biçimlendirme, sanat eleştirisi ve estetik kavramlarının, öğrencilerin belirli gün ve haftaların içeriğinde bulunan kültürel değerleri ve bunların önemini kavraması adına odak noktada olduğu değerlendirilmektedir. Belirli gün ve hafta kutlamalarının bilincinde olan bir okul, idaresiyle, öğretmeniyle, öğrencisiyle ve velisiyle, ortak bir dil ve duygu geliştirerek kaliteli bir eğitim ortamı için önemli bir adım atmış olacaktır (Çevik, 2013).

Bu çalışmada, belirli gün ve haftalarda yapılan etkinliklerin ortaokul görsel sanatlar dersi öğretim programı öğrenme alanlarına etkisinin nasıl olduğu konusunda öğretmen görüşlerine başvurulmuştur. Bu nedenle konu ile ilgili veri elde etmek için ankete katılan öğretmenlerin demografik özellikleri incelenmiş ve cinsiyet, branş, meslekte çalışma yılı, mezun olunan okul türü, eğitim durumu ve görev yapılan okul türüne ait sonuçlar elde edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 62,2'sinin kadın olduğu, %100'ünün görsel sanatlar öğretmeni olduğu, %46,7'sinin 16 yıl ve üzeri öğretmenlik mesleğini yaptığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin görev yaptığı okul türü incelendiğinde, % 40'ının ortaokulda hizmet verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmada, cevapları aranmakta olan problemlerine yönelik elde edilen bulgulardan yola çıkılarak ulaşılan sonuçlar aşağıda sırasıyla ifade edilmiştir;

1. Araştırmada yöneltilen anketin ikinci bölümünde öğretmenlerin en az katıldığı ilk üç ifadenin “Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerine not gayesi güderek katılır”, “Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerine isteklidirler” ile “Belirli gün ve haftalar etkinlikleri öğrenciyi grup çalışması yapmaya teşvik eder” maddeleridir. Öğretmenler, öğrencilerin belirli gün ve haftalara katılmada istekli oldukları konusunda çekinceleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin genelinde ise, öğrencilerin belirli gün ve haftalar etkinliklerine not gayesi güderek katıldıkları konusuna katılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu ifadeye öğretmenlerin çok da fazla katılım göstermemeleri, bu etkinliklere katılım ile ilgili derslerde öğrencilerin herhangi bir değerlendirmeye tabi tutulmamasından kaynaklanmaktadır.

2. Öğretmenlerin yöneltilen ankette en çok katıldığı ilk üç maddenin ise; “Görsel sanatlar dersindeki belirli gün ve haftalar etkinlikleri “görsel iletişim ve biçimlendirme” öğrenme alanını olumlu etkiler, “Görsel sanatlar dersindeki belirli gün ve haftalar etkinlikleri

“sanat eleştirisi ve estetik” öğrenme alanını olumlu etkiler” ile “Görsel sanatlar dersindeki belirli gün ve haftalar etkinlikleri ‘kültürel miras’ öğrenme alanlarını olumlu etkiler” maddelerinin olduğu görülmektedir. Bu üç maddeye katılım oranları kıyaslandığında ise; öğretmenlerin belirli gün ve haftaların görsel sanatlar dersinde özellikle “kültürel miras” öğrenme alanlarına olumlu katkısının olduğunu düşünmektedirler. Bu etkinliklerin “Görsel İletişim ve Biçimlendirme” ile “sanat eleştirisi ve estetik” öğrenme alanlarına eşit derecede etkisinin olduğu ve “kültürel miras” öğrenme alanına göre daha az etkilediği sonucuna ulaşılması; ortaokullarda kutlanan belirli gün ve haftaların içerikleri ve kutlanma şekilleri ile ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır.

3. Çalışmada belirli gün ve haftalar etkinliklerinin ortaokullardaki görsel sanatlar programında yer alan “Görsel İletişim ve Biçimlendirme” öğrenme alanına etkisine ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde şu sonuçlar elde edilmiştir: Öğretmenler belirli gün ve haftalar etkinlik çalışmalarının farklı materyalleri birleştirerek çalışma yapmaya teşvik edici olduğundan öğrencilerin görsel iletişim ve biçimlendirme becerilerini desteklediğini düşünmektedirler. Ayrıca etkinlikler, konunun anlam ve önemini yorumlamada pekiştirici olduğundan dolayı kültürel miras öğrenme alanına önemli etkisinin olduğunu ve öğrencinin incelediği çalışmalar hakkındaki düşüncelerini arkadaşları ile paylaşmasını olumlu etkilediğinden dolayı da sanat eleştirisi ve estetik öğrenme alanı ve becerilerini olumlu etkilediğini düşünmektedirler. Görsel sanatlar öğretmenleri belirli gün ve hafta etkinliklerinin ve kutlamaların, öğrencilerin etkinliklerde hazırlanan afişlerde parça ve bütün ilişkisine dikkat etme konusunda, yerel kültüre ait motifleri fark etmesi ve çalışmaların estetik değerlerini tartışma konusunda etkisinin az olduğunu düşünmektedirler.

4. Çalışmada belirli gün ve haftalar etkinliklerinin ortaokullardaki görsel sanatlar programında yer alan “kültürel miras” öğrenme alanına etkisine ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde; Öğretmenler belirli gün ve haftalar etkinliklerinin en çok öğrencilerin tarih-kültür ve sanat ilişkisini kurmasını kolaylaştırdığını ifade ettiği görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin geneli belirli gün ve haftalar etkinliklerinin, öğrenciler için, konunun anlam ve önemini yorumlamada pekiştirici olduğunu iddia etmektedirler. Ancak Kültürel miras öğrenme alanına etkisi konusunda öğretmenlerin geneli öğrencilerinin, belirli gün ve haftalar etkinliklerinde yerel kültüre ait motifleri fark ettiği konusunda çekincelerinin olduğunu ifade etmişlerdir.

5. Çalışmada belirli gün ve haftalar etkinliklerinin ortaokullardaki görsel sanatlar programında yer alan “sanat eleştirisi ve estetik” öğrenme alanına etkisine ilişkin öğretmen görüşlerinin sonuçları incelendiğinde; öğretmenlerin çoğunluğu, belirli gün ve haftalar etkinliklerinin öğrencinin incelediği çalışmalar hakkındaki düşüncelerini arkadaşları ile paylaşmasını olumlu etkilediğini düşünürken, öğrencilerin sanatla ilişkili olarak etkinliklerdeki çalışmaların estetik değerlerini tartışma konusunda tereddütlerinin olduğu gözlenmektedir.

6. Bu çalışmada; öğretmenlerin genel olarak belirli gün ve haftalar etkinliklerinin ortaokullardaki görsel sanatlar programında yer alan “görsel iletişim ve biçimlendirme”, “kültürel miras” ile “sanat eleştirisi ve estetik” öğrenme alanına etkisine ilişkin öğrenciler hakkındaki görüşleri olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu tez çalışmasında, Ortaokul görsel sanatlar dersi programında yer alan belirli gün ve haftalar kapsamında yapılan etkinliklerin öğrenme alanlarına ve becerilerine etkisine ilişkin öğretmen görüşleri ölçülmüş ve görüşlerin neler olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın konusu ile ilgili literatür incelendiğinde okullarda kutlanan belirli gün ve hafta etkinliklerinin görsel sanatlar dersi öğrenme alanlarına ve becerilerine etkisinin incelendiği herhangi bir çalışmaya rastlanılmadığı için bu çalışma özgün bir çalışma olup sonuçları herhangi bir çalışmayla kıyaslanarak tartışılmamıştır. Bu nedenle araştırma sonuçlarının genellenebilmesi ve sonuçların desteklenebilmesi için benzer çalışmaların farklı ve daha büyük araştırma grupları ile yapılması önerilmektedir.

Elde edilen sonuçlar doğrultusunda bu konu üzerinde çalışma yapmak isteyen ve eğitim uzmanlarına ayrıca aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

- Öğrencilerin belirli gün ve hafta etkinliklerine katılmaları konusunda isteklerini artırıcı farklı çalışmalar yapılarak okullarda teşvik mekanizmaları canlandırılabilir.
- Görsel sanatlar öğretim programına ve yardımcı materyallere, belirli gün ve haftalar etkinliklerinin görsel sanatlar öğrenme alanlarına etkisinin ölçme ve değerlendirilmesinin yapılabilmesi için ek çalışmalar yapılabilir.
- Araştırmanın daha kapsamlı sonuçlar vermesi için Türkiye’de faaliyet gösteren diğer görsel sanatlar öğretmenlerine uygulanması daha genel bilgiler elde edilmesini sağlayabilir,

- Araştırmada genel olarak lisans eğitim durumu grubunda ve mesleki deneyimi 16 yıl ve üzeri bireyler yer almıştır. Yapılacak benzer araştırmalarda daha yüksek eğitim durumu ve mesleki deneyimi yeni başlamış grupların üzerinde çalışılması konuya farklı bir katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Açıkgöz, K.Ü. (2003). *Aktif öğrenme*. (5. Baskı). İzmir: Eğitim Dünyası.
- Akar, F., & Nayir, K.F. (2015). “Eğitim kurumlarındaki sosyal kulüplerin etkililiğinin incelenmesi: Uygulamada değişim ihtiyacı”. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 5(2), 167-186.
- Alakuş, A.O. (2003). “İlköğretim çağındaki bireyler bakımından sanat eğitiminin gerekliliği”, *E-SOSDER (Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi)*, 4, 1-9.
- Alıcıgüzel, İ. (2001). *Çağdaş okulda eğitim ve öğretim*. (3.Basım). İstanbul: Sistem.
- Arı, A. (2007). “Öğrencilerin okul başarılarını etkileyen çeşitli faktörlerin incelenmesi”. *Millî Eğitim Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 176, 169-179.
- Arslan, Z.Ş. & Yaşar, F.T. (2014). *Yükselen değer kavramı üzerine eleştirel bir yaklaşım. Y. Zavalı (Ed.), Değerler Eğitimi*. (1. Baskı), İstanbul: Ensar.
- Artut, K. (2001). *Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri*. (1. Baskı), Ankara: Anıs.293.
- Aşılıoğlu, E. (2012). “İlköğretim ikinci kademe görsel sanatlar dersi programının sanat eğitimi ilkelerinin incelenmesi”, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11, 231-240.
- Ataşen, M. & Yalçın, H. (1976). *Ölçme ve değerlendirme*, İzmir: İzmir Eğitim Enstitüsü Ders Kitapları.
- Aybek, A. (2007). *Öğrencilerin beden eğitimi dersine ve ders dışı etkinliklere yönelik tutumlarında beden eğitimi öğretmenlerinin rolü*. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Samsun.

- Aypek, A.A. (2010). Ülkemizde ve yurt dışında ilköğretim düzeyinde görsel sanatlar eğitimi, 9. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (20 -22 Mayıs 2010)*, Elazığ, 2010, 1079-1084.
- Balcı, A. (2002). *Etkili okul, okul geliştirme kuram ve uygulama araştırma. (3. Baskı)*. Ankara: Pagem A.
- Bayrak, S. (2018). *İlköğretim 7. sınıf görsel sanatlar dersinde kurtuluş savaşı konulu eserlerin milli değerlerin kazanılmasına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Binbaşıoğlu, C. (1983a). *Genel öğretim bilgisi*, Ankara: Binbaşıoğlu.
- Binbaşıoğlu, C. (1983b). *Rehberlik. (4. Basım)*. Ankara: Binbaşıoğlu.
- Binbaşıoğlu, C. (2000). *Okulda ders dışı etkinlikler*. İstanbul: Milli Eğitim.
- Boydaş, N. (2004). *Sanat eleştirisine giriş*. Ankara: Gündüz.
- Bozak, A. & Özdemir, T. (2011). İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin belirli gün ve hafta kutlamalarına ilişkin görüşleri, *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 36(383), 26-33.
- Bursalıoğlu, Z. (1979). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış*. Genişletilmiş Beşinci Baskı, Ankara: Kadioğlu.
- Buyurgan, S. & Buyurgan, U. (2007). *Sanat eğitimi ve öğretimi, (2. Baskı)*, Ankara: Pegema.
- Çelik, V. (2000). *Okul kültürü ve yönetimi. (2. baskı)*, Ankara: Pegem A.
- Çevik, H. (2013). *Sınıf öğretmenlerinin, ilköğretim okullarında kutlanan / anılan belirli gün ve haftalara ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi (Ankara ili örneği)*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çetin, A. (2010). *İlköğretim okullarında kutlanan belirli gün ve haftalar ile ilgili okul şarkılarının yapılandırmacı öğretim anlayışına göre diğer derslerle ilişkilendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çilenti, K. (1991). *Eğitim teknolojisi ve öğretim*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Çoban, A. (2007). *Temel kavramlar, öğretim ilke ve yöntemleri*, Ankara: Pegema.

- Dağlı, H. (2001). *İlköğretim ve liselerde görev yapan beden eğitimi öğretmenleri ve il merkezinde lise öğrenimi gören öğrenciler açısından ders dışı egzersiz faaliyetlerinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Demirel, Ö. (2007). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme*, (10. Baskı), Ankara: Pegema.
- Dönmez, L. (2016). *Sosyal bilgilerde sosyal sorumluluk bilinci kazandırma: belirli gün ve haftalara ilişkin öğretmen görüşleri*, Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Duruhan, K. & Bedir, F. (2005). “Devlet okullarında ve özel okullarda kutlanan ve anılan belirli gün ve haftaların etkililik düzeylerinin kıyası (Kayseri ili örneği)”. *Milli Eğitim Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 168 <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/168/index3-duruhan.htm> sayfasından erişilmiştir..
- Duruhan, K. & Demir, S. (2005). “Resmi ve özel ilköğretim okullarındaki eğitici kol çalışmalarının amaçlarına ulaşma düzeyine ilişkin öğrenci görüşleri (Kayseri ili örnekleme)”. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 175-185.
- Ekmekci, A. (2006). *İlköğretim okulları 1.kademe eğitici kol çalışmalarının yeterlilik düzeyi*. Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Ergün, M. (1994). *Eğitim sosyolojisine giriş*, Ankara: Ocak.
- Ertürk, M. (2013). *İlköğretim II. kademe görsel sanatlar eğitimi dersi öğretim programının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi*. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 3(1).
- Esen, G. (2010). *İlköğretim okulları 2. kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ve ders dışı spor etkinliklerine yönelik tutumlarında beden eğitimi öğretmenlerinin rolü*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Fidan, S. (2013). *İlköğretim II: kademe görsel sanatlar dersi öğretim programı öğrenme alanlarının öğretim-öğrenme süreçlerine yansımaya düzeyine ilişkin öğretmen görüşleri*, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.

- Gençaydın, Z. (1982). *Resim-iş eğitimi*, Ankara Plastik Sanatlar Sempozyumu. s.7.
- Gençaydın, Z. (2002). *Sanat eğitimcisi yetiştirmede G.E.F. resim-iş bölümünün yeri ve bugünkü durumu. Gazi Üniversitesi 1. "Sanat Eğitimi Sempozyumu"*, Ankara, .25- 30.
- Göçer, A. (2004). "Türkçe öğretimine bir uygulama sahası olarak belirli gün ve haftaların kutlama etkinlikleri". *Milli Eğitim Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 162, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/162/gocer.html> sayfasından erişilmiştir.
- Göğebakan, Y. (2012). *İlköğretim görsel sanatlar dersi için bir değerlendirme modeli*, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Gültekin, M. (2007). "İlköğretim öğretmenlerinin ilköğretimde kutlanan belirli gün ve haftaların gerekliliği ve işe vurukluğu konusundaki görüşleri: (Eskişehir ili örneği)". *Milli Eğitim Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 174, 72-87.
- Hanushek, E.A. (2017). *For Long-Term Economic Development, Only Skills Matter*. IZA World of Labor.
- Hatoğlu, B. (1995). *Belirli gün ve haftalar*. İstanbul: Milli Eğitim.
- Hesapçıoğlu, M. (1998). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Genişletilmiş 5. Baskı. İstanbul.
- Hurwitz, A. ve Day, M. (1995) *Children and their art: Methods for the elementary school* florida: Harcourt Brace College Publishers
- Karakoç, Ö.B.K. (2014). "Türkçe öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik görüşleri: nitel bir araştırma". *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 8-20.
- Karaküçük, S. (1995). *Rekreasyon*. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Ankara.
- Karaman, K.Y. (2000). *İnsan hakları eğitimi*. Ankara: Anı.
- Karip, F. (2016). *Farklaştırılmış görsel sanatlar öğretiminin 7. sınıf öğrencilerinin akademik başarı, tutum ve çalışmalarına etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Karasar, N. (2000). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Kavcar, C. (1999). *Edebiyat ve eğitim*, Üçüncü Basım, Engin, Ankara.
- Kavcar, C. (1999). *Edebiyat ve eğitim*, Üçüncü Basım, Engin, Ankara.

- Kırıçoğlu, O.T. (2005). *Sanatta eğitim görmek öğrenmek yaratmak*, 3. Baskı, Pegem A. Ankara.
- Köse, E. (2004). *İlköğretim öğrencilerinin ders dışı etkinlikleri tercih etme nedenleri. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 6-9 Temmuz 2004, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya, s.3.
- Kurtuluş, Y. (2000). “Lise resim dersi öğretim programının çağdaş sanatsal eğitim bağlamında değerlendirilmesi”, *Milli Eğitim Dergisi*, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/148/14> sayfasından erişilmiştir.
- Kuşdemir, Y. (2005). *İlköğretim okulu müdürlerinin öğretmenlerin örgütsel sosyalleşme sürecinde sosyalleştirme stratejilerini kullanma becerileri (Kırıkkale ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- MEB, Milli Eğitim Bakanlığı. (2005). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı ve kılavuzu (4-5. sınıflar)*, Ankara: Milli Eğitim.
- MEB, Milli Eğitim Bakanlığı. (2009). *Ortaöğretim 9, 10, 11 ve 12. sınıflar görsel sanatlar (resim) dersi öğretim programı*, Ankara.
- MEB, Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). *Görsel sanatlar dersi eğitim programı*, 3-11.
- MEB, Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). *İlkokul ve ortaokul 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. ve 8. sınıflar görsel sanatlar dersi öğretim programı*, Ankara.
- MEB, Milli Eğitim Bakanlığı. (2019). Belirli gün ve haftalar çizelgesi, <http://www.meb.gov.tr/belirli-gun-ve-haftalar-cizelgesi/duyuru/11814>, sayfasından erişilmiştir.
- Mohan, H. (2008). *Okul öncesi dönemde belirli günler ve haftalara yönelik şarkı dağarcığı ile ilgili öğretmen görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Nas, R. (2000). *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi*. Bursa: Ezgi.
- Neill, A.S. (1996). *Bir eğitim mucizesi*. (Çev. N. Nalbantoğlu). Adana: Baki.
- OECD. (2014). *Education at a Glance 2014: OECD Indicators*. Paris: OECD Publishing.

- OECD. (2016). *PISA 2015 Results (Volume II): Policies and Practices for Successful Schools*, Paris: OECD Publishing.
- Özdemir, V. (2018). *İlköğretim okullarında görev yapan müzik ve sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersine ile ilgili görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özkaptan, E. (2007). *Okullardaki sosyal kulüp etkinliklerinin rekreasyonel açıdan değerlendirilmesi (Adapazarı Ortaöğretim Kurumları Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Özsoy, V. (2003). *Görsel sanatlar eğitimi resim iş eğitiminin tarihsel ve düşünsel temelleri*, Ankara; Gündüz.
- Öztürk, M. (2007). *Öğretim planlama-uygulama ve değerlendirme*, (2.Baskı), Ankara: Bizim Büro.
- San, İ. (1983). “Kültür aktarımı ve çağdaş kültür sorunu içinde sanat eğitiminin yeri”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, c: 16, 2, 138-145.
- San, İ. (1979). *Sanatsal yaratma ve çocukta yaratıcılık*, Ankara 2 Baskı, Tisa.
- San, İ. (1983). *Sanat eğitimi kuramları*, Ankara, Baskı, Özen.
- San, İ. (1985). *Sanat ve eğitim*, Ankara: A.Ü.E.B.F.
- San, İ. (2004). *Sanat ve eğitim*, Ankara: Ütopya.
- Shillito, S, Beswick, K. & Baguley, M. (2008). “The Aim of Art Education: An Analysis of visual art in Tasmania’s Essential Learnings Curriculum”. *Australian Online Journal of Arts Education*. www.deakin.edu.au/arts-ed/education/teach-research/arts/4-1.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Sönmez, V. (2007). *Program geliştirmede öğretmen el kitabı*, (13. Baskı), Ankara: Anı.
- Şahin, A. (2018). *İlk ve ortaöğretimde görsel sanatlar dersinin yeterliği*, Yüksek Lisans Tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Şiringel, N. (2006). *Sosyal Bilgiler ve Türkçe öğretmenlerinin ilköğretim 6. Ve 7. sınıfta belirli gün ve haftalara ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

- Şişman, M. (2007). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Pegema.
- Tan, İ., Kayabaşı, Y. & Erdoğan, A. (2002). *Öğretimi planlama ve değerlendirme*. Ankara: Anı.
- Taymaz, H. (2003). *Okul yönetimi*. (7. Baskı). Ankara: Pagem A.
- Tebliğler Dergisi, (2005a). *İlköğretim ve ortaöğretim kurumları sosyal etkinlikler yönetmeliği*, 2569, Şubat 2005.
- Tebliğler Dergisi, (2005b). *İlköğretim ve ortaöğretim kurumları sosyal etkinlikler yönetmeliğinde değişiklik yapılmasına dair yönetmelik*, 2576, Eylül 2005.
- Telli, H. (1996). "Eğitimin genel hedeflerinin davranış biçimine dönüştürülmesinde sanat eğitiminin katkısı vardır". *Milli Eğitim Dergisi*, Ankara: Milli Eğitim.
- Tetik, V. (2008). *Genel liselerde sosyal etkinliklerin uygulanmasında okul yöneticilerinin etkililiği (İstanbul ili Avrupa Yakası örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Topdal, E.B. (2008). "Oyun açlığını gidermenin yolu olarak internet". *Milli Eğitim Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 180, 353-365.
- Türkdoğan, G. (1981). *Sanat eğitimi yöntemleri*. Ankara: Ayyıldız.
- Türkdoğan, G. (1984). *Sanat eğitimi yöntemleri (resim-iş öğretimi)*, (2. Baskı), Ankara: Kadioğlu.
- Türe, N. (2007). *Eğitimde ve öğretimde bir araç olarak görsel sanatlar eğitiminin öğrencilere sağladığı katkılar*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Tütüncü, S. (2006) *İlköğretim görsel sanatlar (resim-iş) eğitimi dersi çerçevesinde çocuk resminde yaratıcılık kavramının algılanışına ilişkin bir durum çalışması*, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir. 11-13.
- Uçan, A. (2002). *Türkiye’de çağdaş sanat eğitiminde öğretmen yetiştirme süreci ve başlıca yapılanmalar*. Gazi Üniversitesi "1. Sanat Eğitimi Sempozyumu." Ankara.
- Ünver, E. (2002). *Sanat eğitimi*. Ankara: Nobel.
- Palut, B. (2003). *Sosyal gelişim ve arkadaşlık ilişkileri*. İstanbul: Morpa Kültür.

- Wilson, N. (2009). *Impact Of Extracurricular Activities On Students*. Unpublished Master's Thesis. University of Wisconsin-Stout, Menomonie. USA.
- Yarımca, Ö. (2010). *İlköğretim II. kademe görsel sanatlar dersinde disiplinler arası yaklaşıma dayalı uygulamalar*. Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Yetkin, S.K. (1968). "Güzel sanatların eğitimdeki yeri", *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1, 125-129.
- Yıldırım, A. (2004). *Kişisel gelişim eğitimi*. İstanbul: İzdüşüm.
- Yıldırım, K., Tarım, K. & İflazoğlu, A. (2006). "Çoklu zeka kuramına destekli kubaşık öğrenme yönteminin matematik dersindeki akademik başarı ve kalıcılığa etkisi". *Eğitim Kuram ve Uygulama Dergisi*, 2(2),81-96, http://eku.comu.edu.tr/index/2/2/kyildirm_ktarim_aiflazoğlu.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Yolcu, E. (2004). *Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri*, (1. Baskı), Ankara: Nobel.

EKLER

ANKET FORMU

Değerli Meslektaşım,

Bu anket formunda, “Ortaokul Görsel Sanatlar Dersi Programında Belirli Gün ve Haftalar Etkinliklerinin Öğrenme Alanlarına Etkisine İlişkin Öğretmen Görüşleri” konulu yüksek lisans tez çalışması için görüşlerinize ihtiyaç duyulmuştur. Vereceğiniz cevaplar bilimsel araştırma dışında kullanılamayacaktır. Ankette size uygun olan cevap seçeneğini (x) şeklinde işaretleyebilirsiniz. Hiçbir soruyu boş bırakmayınız. Gösterdiğiniz ilgi ve katkılarınız için teşekkür ederim.

Süheda KARAPINAR

Gazi Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Yüksek Lisans Tezi

1. BÖLÜM
ORTAOKUL GÖRSEL SANATLAR ÖĞRETMENİ
KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1)	Cinsiyetiniz:	☐ Kadın ☐ Erkek
2)	Branşınız:	☐ Görsel Sanatlar ☐ Diğer (Lütfen belirtiniz)
3)	Meslek yılıınız:	☐ 1-5 yıl ☐ 6-10 yıl ☐ 11-15 yıl ☐ 16 yıl ve üzeri
4)	Mezun olduğunuz okul türü:	☐ Ön Lisans ☐ Lisans ☐ Öğretmen Okulu

		☐ Eğitim Enstitüsü ☐ Diğer (Lütfen Belirtiniz):
5)	Eğitim durumunuz:	☐ Ön Lisans ☐ Lisans ☐ Yüksek Lisans ☐ Doktora
6)	Görev yaptığınız okul türü:	☐ Ortaokul ☐ İmam Hatip Ortaokulu ☐ Özel Ortaokul - Kolej

2.BÖLÜM

GÖRSEL SANATLAR DERSİ BELİRLİ GÜN ve HAFTALAR ETKİNLİKLERİNDEKİ GENEL GÖRÜŞLERİ	KATILYORUM	KISMEN	KATILMIYORUM
Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerine isteklidir.			
Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerine not gayesi güderek katılır.			
Belirli gün ve haftalar etkinlikleri öğrenciyi grup çalışması yapmaya teşvik eder.			
Görsel sanatlar dersindeki belirli gün ve haftalar etkinlikleri “görsel iletişim ve biçimlendirme” öğrenme alanını olumlu etkiler.			
Görsel sanatlar dersindeki belirli gün ve haftalar etkinlikleri “kültürel miras” öğrenme alanını olumlu etkiler.			
Görsel sanatlar dersindeki belirli gün ve haftalar etkinlikleri “sanat eleştirisi ve estetik” öğrenme alanını olumlu etkiler.			

3.BÖLÜM

GÖRSEL SANATLAR DERSİ- BELİRLİ GÜN ve HAFTALAR ETKİNLİKLERİNDEKİ “GÖRSEL İLETİŞİM ve BİÇİMLENDİRME” ÖĞRENME ALANI İLİŞKİSİ	KATLIYORUM	KISMEN	KATILMIYORUM
Belirli gün ve haftalar etkinlikleri, öğrencilerin pano çalışmalarındaki kompozisyon birliklerini fark etmesinde etkilidir.			
Belirli gün ve haftalar çalışmaları farklı materyalleri birleştirerek çalışma yapmaya teşvik edicidir.			
Öğrenciler, etkinliklerde geleneksel ve güncel tekniklerin ayırımını yapabilirler.			
Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerinde hazırlanan afişlerde parça bütün ilişkisine dikkat eder.			
Belirli gün ve haftalar etkinlikleri öğrencilerin sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanma açısından kompozisyon oluşturmasını kolaylaştırır.			

4.BÖLÜM

GÖRSEL SANATLAR DERSİ- BELİRLİ GÜN ve HAFTALAR ETKİNLİKLERİNDEKİ “KÜLTÜREL MİRAS” ÖĞRENME ALANI İLİŞKİSİ	KATILYORUM	KISMEN	KATILMIYORUM
Belirli gün ve haftalar etkinlikleri konunun anlam ve önemini yorumlamada pekiştiricidir.			
Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerinde yerel kültüre ait motifleri fark eder.			
Belirli gün ve haftalar etkinlikleri öğrencilerin tarih- kültür ve sanat ilişkisini kurmasını kolaylaştırır.			
Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinliklerinin kültürün bir parçası olduğunu bilir.			
Belirli gün ve haftalar etkinlikleri konu ile çalışma arasında bağ kurma yeteneğini geliştirir.			

5.BÖLÜM

GÖRSEL SANATLAR DERSİ- BELİRLİ GÜN ve HAFTALAR ETKİNLİKLERİNDEKİ “SANAT ELEŞTİRİSİ ve ESTETİK” ÖĞRENME ALANI İLİŞKİSİ	KATILYORUM	KISMEN	KATILMIYORUM
Öğrenciler etkinliklerde bilgi ve deneyimlerin çalışmaları oluşturmadaki etkisini bilir.			
Öğrenciler sanatla ilişkili olarak etkinliklerdeki çalışmaların estetik değerlerini tartışabilir.			
Belirli gün ve haftalar etkinlikleri akranlarının ve kendi çalışmalarını analiz etmesine olanak sağlar.			
Öğrenciler belirli gün ve haftalar etkinlik çalışmalarının görsel özelliklerini analiz edebilir.			
Belirli gün ve haftalar etkinlikleri öğrencinin incelediği çalışmalar hakkındaki düşüncelerini arkadaşları ile paylaşmasını olumlu etkiler.			

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...

